

Møte fredag den 8. desember 2006 kl. 10

President: T h o r b j ø r n J a g l a n d

D a g s o r d e n (nr. 30):

1. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2007, kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 7 og 15) (Budsjett-innst. S. nr. 15 (2006-2007), jf. St.prp. nr. 1 (2006-2007) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 punkt 3.2 (2006-2007))
2. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Høybråten og Kjell Ingolf Ropstad om at personer som anses som unge uføre kan beholde tilleggspensjonen ved flytting til utlandet og representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Kjønaas Kjos, Kenneth Svendsen og Robert Eriksson om å fjerne begrensningen for unge uføre til å beholde tilleggspensjonen under lengre opphold i utlandet (Innst. S. nr. 53 (2006-2007), jf. Dokument nr. 8:1 (2006-2007) og Dokument nr. 8:2 (2006-2007))
3. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Jan Tore Sanner og Olemic Thommessen om å likestille bestemmelser om trygderettigheter ved svangerskap, fødsel og barneomsorg for selvstendig næringsdrivende med reglene som gjelder for andre arbeidstakere (Innst. S. nr. 41 (2006-2007), jf. Dokument nr. 8:113 (2005-2006))
4. Referat

S a k n r . 1

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2007, kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 7 og 15) (Budsjett-innst. S. nr. 15 (2006-2007), jf. St.prp. nr. 1 (2006-2007) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 punkt 3.2 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 25 minutter, og at taletiden blir fordelt slik mellom gruppene:

Arbeiderpartiet 30 minutter, Fremskrittspartiet 20 minutter, Høyre 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter og Venstre 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Karin Andersen (SV) [10:02:16] (komiteens leder):

Etter det andre budsjettet den nye rød-grønne regjeringen har lagt fram, er det veldig tydelig at norsk politikk er snudd. Regjeringen har ved å trekke inn fem milliarder kroner i skattelette og hindre sju nye hatt mange milliarder til disposisjon for å bedre velferden og fellesskapet. Dette kan vi se på mange områder. For eksempel når det gjelder økonomi, barnehager, miljø, bistand og samferdsel, er det store forskjeller sammenliknet med Bondevik-regjeringens budsjetter.

Men endringene har tydeligvis ikke bare ført til endringer på statsbudsjettet, som er meget viktig. Det kan også se ut som om det har påvirket opposisjonen til å bli mer opptatt av bekjempelse av fattigdom og arbeidsløshet enn det de har vært før. Det er bra, synes jeg – hvis det er reelt. Men for å få til det har opposisjonen løpt fra hele skattelettepolitikken som de hadde før, for det ville selvfølgelig være vanskelig å få til så mange gode ting hvis de hadde hatt 12 milliarder kr mindre til disposisjon. Da hadde konsekvensene blitt store, kuttene på mange viktige velferdsområder måtte ha blitt massive, og forskjellene hadde økt dramatisk.

Når opposisjonen i tillegg opererer med rene anslag og store kutt som de ikke vil vise konsekvensene av, må jeg si at jeg verken er imponert eller overbevist om nyomvendelsen. I forrige periode omtalte den forrige finansminister Foss dette som «harrypenger», og bruken av harrypenger tror jeg man skal stole på omtrent som skrift i sand.

En av hovedutfordringene framover blir å sikre at flere får arbeid, at de ikke blir skadet og syke på jobben, at de ikke parkeres på sidelinjen fordi de har internasjonal bakgrunn, en funksjonsnedsettelse eller en helseplage, ikke er under 35 år lenger, er interessert i fast fulltidsjobb – og trenger det. Parallelt med budsjettet har derfor Regjeringen lagt fram en stortingsmelding om arbeid, velferd og inkludering, og to handlingsplaner, en mot fattigdom og en om inkludering. I tillegg har den varslet at den skal fremme en lov mot diskriminering av funksjonshemmede og en tidsplan for tilgjengelighet. I tillegg jobbes det også videre med nye tiltak mot sosial dumping og farlige arbeidsforhold. Alt dette er meget viktig.

NAV-reformen som er i gang, er en stor reform. Men det er ikke til å stikke under stol at det i år har vært noen problemer med gjennomføringen av tiltaksnivået. Det er meget alvorlig, særlig for yrkeshemmede, for de får ikke den samme gleden av gode konjunkturer som andre. Noe av kjernen i NAV-reformen – med de endringene i regelverket som varsles i stortingsmeldingen – er jo nettopp at man skal ha et tiltaksapparat som er parat, der man får hjelp tidlig, og der man får skreddersydd hjelp. Vi er enig med statsråden når han sier at han ser alvorlig på dette, og at man må få etaten til å fungere bedre enn det den har gjort siste halvår. Vi vet at det er krevende med store omstillinger, men likevel er det ikke en situasjon vi kan være fornøyd med.

Jeg vil også legge vekt på den omdisponeringsfullmakten som Regjeringen har for å kunne omdisponere tiltak til ordinære arbeidsledige og tiltak til yrkeshemmede. Det er også grunn til å legge vekt på at varig tilrettelagt arbeid

er et meget viktig tiltak som mange trenger for å kunne ha et arbeid. Det er også viktig å legge vekt på samarbeidet med frivillige organisasjoner for å nå målene på dette området. Og det er viktig at hele NAV-etaten har kompetanse, spesielt på ulike typer læreversker og når det gjelder dem som har problemer i arbeidslivet. Hvis ikke vil en del av det tiltaksarbeidet vi gjør, ikke hjelpe, for da får ikke folk den kompetansen de trenger for å få en jobb, og for å beholde en jobb.

Alle disse store sakene Regjeringen har tatt opp, er helt i tråd med SVs politikk. Men jeg vil bemerke noe til debatten om at vi skal få flere i arbeid og færre på trygd. Av og til kan det høres ut som om det er et stort problem at folk som er uføre, får uføretrygd, at de får sykelønn når de er syke, at de får sosialhjelp når de ikke har inntekt, og at det er de gode velferdsordningene som gjør at folk ikke får jobb. I SV er vi knallharde forsvarere av velferdsordningen og den nordiske velferdsmodellen. Den har nemlig tatt vare på folk som har vært i en vanskelig situasjon. Den har også vært meget vellykket i økonomisk forstand. Den er ingenting å skjennes over. Det er tvert imot et adelsmerke for et samfunn at man har slike gode ordninger. Det det kan være grunn til å være bekymret over, er at de som vil og kan komme i jobb, ikke får god nok hjelp til det. Det er en av hovedsatsingsområdene denne regjeringen og flertallet legger vekt på. Derfor er det også viktig at det offentlige som arbeidsgiver har en politikk der man er mer bevisst framover på å rekruttere personer både med internasjonal bakgrunn og med funksjonsnedsettelse.

Det er ingen som får jobb eller god helse av å være fattig eller forbli fattig. Regjeringen har lagt fram en handlingsplan mot fattigdom. Den er dobbelt så stor som det regjeringen Bondevik la fram. Vi har kommet lengst når det gjelder tiltak for å forhindre arbeidsledighet. Vi er der hjulpet både av den store innsatsen som Regjeringen har lagt inn, og av gode tider. Det blir veldig viktig at de tiltakene vi setter inn i forhold til grupper som er fattige, eller risikerer å bli det, er av en slik kvalitet at de sikrer at folk får og beholder en jobb også når konjunktorene er dårligere enn i dag.

Så har Regjeringen for første gang hevet satsene på sosialhjelpen. Det er et meget viktig løft. Det er et gjennombrudd, vil jeg si, for en ny politikk på det området. Det blir veldig viktig at vi nå følger opp, slik at disse pengene faktisk kommer dit de skal, nemlig til dem som trenger sosialhjelp. Det blir også viktig at vi følger med, slik at avkortingene ikke rammer det stipendet som elever får på videregående skole, som også er en ny satsing fra denne regjeringen.

Regjeringen har også fjernet 220 mill. kr i skatt på dårlig råd, ved å fjerne tvangsgebyret. Jeg er ærlig talt ganske overrasket over at det er noen som ikke går inn for den endringen i Stortinget, men altså skal ha statlige inntekter på at folk kommer i økonomiske vanskeligheter. Jeg må si at jeg støtter Regjeringen fullt ut i gjennomgangen av avgifter og gebyrer på dette området, der prinsippet må være at man ikke skal tjene penger på det, og slett ikke tjene penger på at noen har det vanskelig.

Men jeg tror jeg skal være ærlig og si at det er langt igjen når det gjelder bekjempelse av fattigdom. Det er tatt veldig viktige steg, Regjeringen er i riktig retning, men det er fremdeles mange som sliter. Dette er en stor oppgave for SV, og det er et stort ansvar for hele Regjeringen og alle regjeringspartiene. Jeg vil også håpe at de partiene som nå i opposisjon signaliserer at de er mer opptatt av dette enn de var – etter hva de greide å få til – i posisjon, også vil være med å støtte opp om dette arbeidet framover. Da må det gå på noe annet enn å stramme inn med den ene hånda og klemme til på tiltak for arbeidsledige eller fjerne noen fattigdomstiltak, og dele ut litt med andre hånda. Det er ikke god fordelingspolitikk.

Til slutt: Komiteen har gjort én endring. Det gjelder ordningen Tolk på arbeidsplass. Komiteen har ikke støttet den omleggingen som Regjeringen foreslo der. Høringene viste at det var stor utrygghet blant brukerne når det gjaldt den ordningen. Derfor har flertallet, et veldig bredt flertall, sagt at vi ikke ønsker gjennomført den ordningen nå, men vi har utfordret Regjeringen til å se på om den nye ordningen de foreslo, kan prøves ut noen steder i landet. Det er utrolig viktig at vi har ordninger som fungerer godt for personer med funksjonsnedsettelse, slik at de skal kunne være i arbeidslivet. Derfor er det uhyre viktig at disse ordningene treffer dem som har et godt tilbud i dag, men selvfølgelig også gir et tilbud til dem som ikke har et tilstrekkelig godt tilbud i dag. Derfor mener vi at Regjeringen må jobbe videre med den ordningen og også flere ordninger som skal gi muligheter for at personer med funksjonsnedsettelse kan ha og beholde et arbeid.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:12:41]: Karin Andersen sa i innlegget sitt at Regjeringen har økt satsene i sosialhjelpen. Det har de da altså ikke gjort. De har anbefalt kommunene å øke dem.

Karin Andersen sier til NRK den 2. august at det er på tide å rydde opp.

«Leiar for arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget, Karin Andersen frå SV, meiner det er på tide å rydde opp i dei sprikande sosialhjelpssatsane.»

I Nettavisen den 13. juli står det at Karin Andersen vil øke minstesatsen for sosialhjelp, og hun sier:

«Ingen klarer å leve på 4 270 kroner i måneden. Det vet jeg, for jeg har prøvd.»

Da er mine spørsmål: Kan Karin Andersen leve på 10 kr og 50 øre mer pr. dag, som Regjeringen anbefaler? Og er det slik at SV står for det samme som de stod for for et halvt år siden, at de skal øke satsene, og at de ikke skal sprike?

Karin Andersen (SV) [10:13:35]: Det jobber vi for. Det Regjeringen har gjort, er at den har løftet de veiledende sosialhjelpssatsene. De tre partiene har også tatt initiativ overfor sine lokalpartier, slik at det skal følges opp i kommunestyrene. I tillegg har vi bedret kommuneøkonomien på en slik måte at det skal være mulig. Det er riktig at det i SVs program står at vi ønsker statlige normer. Det

mener jeg, men i Regjeringen er vi enige om Soria Moria-erklæringen, og der står det økte sosialhjelpssatser. Det har vi tatt et viktig steg på nå, og det må jeg si jeg er veldig stolt over at vi har fått til.

Martin Engeset (H) [10:14:27]: Denne økningen i sosialhjelpssatsene som Karin Andersen nå tilsynelatende er veldig stolt av, var hun ganske så misfornøyd med for ikke mange uker siden. Til Aftenposten den 9. oktober uttrykker hun stor forståelse for at folk er svært skuffet over at økningen ikke er større. Den økningen vi snakker om, er reelt sett 7 kr pr. dag, altså ikke veldig imponerende.

Når hun da selv er meget skuffet over at økningen ikke var større, hvordan kan hun da være så fornøyd med Regjeringens fattigdomsplan, når en av de aller største tiltakene i denne fattigdomsplanen er en skuffelse?

Karin Andersen (SV) [10:15:16]: Jeg har uttrykt forståelse for at folk som har veldig dårlig råd, ønsker seg en høyere ytelse enn det de har i dag. Jeg er heller ikke i tvil om at mange hadde hatt behov for å ha en høyere ytelse enn det de får.

Men jeg synes det er underlig at denne kritikken kommer fra den forrige regjeringen, som satt i fire år og i flere av dem ikke engang prisjusterte sosialhjelpssatsene – og langt mindre la to pinner i kors for å øve press på kommunene for at de skulle følge opp endog den lille ytelsen.

Det kan være litt tungarbeid å få hevet sosialhjelpssatsene, jeg skal innrømme det. Men den jobben har jeg tenkt å fortsette med, og jeg er stolt over at vi har fått til det første løftet nå.

André N. Skjelstad (V) [10:16:09]: I en artikkel i Dagbladet den 24. november ble dette med velferdskontrakter tatt opp. Der ble det fra lederen i Advokatforeningen sterkt advart om at dette rammer rettssikkerheten for de svakeste i samfunnet. Venstre går inn for en personlig plan, som er mye rundere.

Er representanten Andersen enig i at disse velferdskontraktene kan være med og undergrave rettssikkerheten for sosialhjelpsmottakerne?

Karin Andersen (SV) [10:16:49]: Når det gjelder velferdskontraktene, er jo begrepet kontrakt mer et politisk enn et direkte juridisk begrep. Når vi har jobbet med det, har det ikke vært noe ønske om eller noe mål å svekke rettssikkerheten for dem som har det vanskeligst. Tvert imot ønsker vi å bedre rettighetene. I det som Venstre kaller en personlig plan, skal man få et opplegg tidligere og mer i sammenheng, og det skal ha en kvalitet og en varighet som gjør at man får hjelp til å komme ut av en vanskelig livssituasjon – det er hele opplegget. Både statsråden og jeg har også uttrykt i den artikkelen i Dagbladet at poenget er ikke ordet, poenget er at vi får både et apparat – et administrativt apparat, et tiltaksapparat – og tiltak som fungerer for den enkelte, også for dem som i dag ikke har rettigheter i folketrygden. Det er det dette dreier seg om. Det er det vi skal jobbe med, og vi er åpne for å dis-

kutere hvordan vi skal bruke begreper og ordlegge oss for å få dette til.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Lise Christoffersen (A) [10:18:14]: Siden vi stod her for ett år siden, har det skjedd en del interessante ting i denne salen. Ved budsjettbehandlingen for 2006 var hovedinntrykket en ny regjering og et nytt rød-grønt flertall på offensiven, opp mot en litt tafatt opposisjon som ikke helt taklet overgangen etter valget.

Soria Moria-erklæringen var rykende fersk. Den nye regjeringen flyttet milliarder i løpet av tre uker. Bare på Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett ble nærmere 1,2 milliarder kr foreslått og vedtatt utover Bondevik II-regjeringens allerede første året. Fattigdomspakken ble økt med nesten en halv milliard kroner. Vi økte antall tiltaksplasser med et par tusen, vi økte barnetillegget til personer på yrkesrettet attføring og medisinsk rehabilitering, vi gjeninnførte feriepenger for dem som går på dagpenger, reverserte innstramminger i lønnsgarantiordningen og opprettholdt ventelønnsordningen, for å nevne noe. I stedet for skattelette valgte vi å starte det møysommelige arbeidet det er å bekjempe fattigdom.

Nå skal vi ikke bruke dagen i dag til å diskutere snøen som falt i fjor, men det er viktig å plassere årets budsjett i en helhetlig sammenheng. Fjorårets budsjettbehandling satte retningen. Årets budsjett er neste etappe i innfrielsen av det viktigste av alle Soria Moria-løftene – et inkluderende samfunn, å snu den negative trenden vi var vitne til i forrige periode, da forskjellene mellom folk økte i stedet for å bli mindre. Fattigdommen skal bekjempes med mange forskjellige virkemidler.

Opposisjonen bruker de aller, aller fleste anledninger til å understreke at Regjeringen kom til dekket bord. Spesielt vises det til arbeids- og sosialpolitikken. Dessverre, flertallet er ikke fornøyd. Vi kommer til å dekke det bordet på nytt. I år har Regjeringen i tråd med dette presentert et enda tydeligere opplegg for fattigdomsbekjempelse. Gjennom to handlingsplaner, som til sammen summerer seg til over 1 milliard kr, har flertallet når dette møtet er over, vedtatt økte tiltak mot fattigdom på over 1,5 milliarder kr siden vi overtok. I fjor sa opposisjonen at de ikke greide å se den nye kursen. Er det nå fortsatt noen som ikke ser den? Mot ytterligere skattelette står det nye flertallet for tre hovedpilarer i arbeids- og sosialpolitikken: en betydelig mer ambisjos arbeidsmarkedspolitikk, en kraftig heving av innsatsen mot fattigdom og reversering av forrige regjeringens undergraving av arbeidstakerrettigheter, herunder en egen handlingsplan mot sosial dumping. Dette er tydelige verdivalg og systematisk politisk arbeid for å oppfylle løftene i Soria Moria-erklæringen.

Nest uke kommer vi til å behandle budsjettet for kommunesektoren. Der det forrige flertallet tvang kommunene til å stramme livreimen, gjennomfører dette flertallet tidenes løft. Det var nesten litt underlig å være vitne til opposisjonens forslag, nr. 5, under behandlingen av distrikts- og regionalmeldingen på mandag. Der stod det, tro det eller ei, at opposisjonen bad «Regjeringen legge frem

en forpliktende flerårig opptrappingsplan for å rette opp den økonomiske ubalansen i kommunesektoren». Riktig nok er manns minne kort, men så kort er det da tross alt ikke. Flertallet ser at ting henger sammen. Vi har en helhetlig politikk for rettferdighet og utjevning av forskjeller. Flertallet tar konsekvensen av at det er i kommunene viktige deler av velferdsproduksjonen skjer. Fattigdommen må bekjempes med en kombinasjon av penger og tjenester. Flertallet har også en klar holdning mot ytterligere privatisering av viktige velferdstjenester. Det ligger en tydelig rød-grønn prioritering bak den politikkendringen som nå skjer, både på statlig og på lokalt nivå.

I budsjettet for neste år trappes innsatsen mot fattigdom ytterligere opp. Handlingsplanen har flere arbeidsmarkedstiltak. Penger er satt av for å starte en ny universell ytelse til dem som i dag er uten andre rettigheter enn sosialhjelp. Kvalifiseringsprogrammet med tilhørende stønad rundt 2 G skal gi dem som trenger det aller, aller mest, en ny sjanse. De veiledende satsene for sosialhjelp økes reelt for første gang på lang tid. I tråd med Soria Moria-erklæringen er flere tiltak rettet spesielt inn mot barn og unge. Innenfor arbeidsmarkedstiltakene vil vi ha et spesielt fokus på unge enslige, enslige forsørgere, familier med små barn, familier med mange barn, innvandrere, langtidsløse, langtidssyke og sosialhjelpsmottakere. Vi skal fortsette å øke bevilgningene også i årene som kommer. Det skal skje planmessig. Stortingsmeldingen om arbeid, velferd og inkludering peker videre, med forenklet regelverk og bedre stønader. Det samme gjør pensjonsmeldingen og seniormeldingen.

Til våren kommer en egen utvalgsinnstilling om uførepensjonssystemet. Vi ser allerede mange eksempler på at dette er overmodent for reformer. Mange ønsker å arbeide noe, men vi har et regelverk som oppmuntrer til det motsatte. Forsøk med lønnsstilskudd kommer neste år, men det er altså bare begynnelsen. Til våren kommer ny antidiskrimineringslov. Funksjonshemmede er en stor gruppe som gjerne vil, men hindres av fordommer og fysiske barrierer.

Jeg sa innledningsvis at det skjer en del interessante ting i denne salen for tiden. Hvis vi leser dagens budsjettinnstilling nøye, er det påfallende hvor lite opposisjonen har samlet seg om et reelt alternativ til flertallets politikk. Da ser jeg bort fra Fremskrittspartiet, for de er jo milevis ute av kurs i forhold til resten av Stortinget. Jeg tenker først og fremst på de gamle regjeringspartnerne. Det skal bli spennende å observere hva som skjer i debatten videre her i dag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:23:37]: Regjeringen har snakket lenge og varmt om fattigdomsbekjempelse. Det står bl.a. i Soria Moria-erklæringen at det er behov for «en generell politikkendring for å skape mindre økonomiske forskjeller og bedring av økonomiske ytelser for mennesker som i dag lever på så lave inntekter at det må betegnes som fattigdom».

Det er verdt å merke seg at minstepensjonistene i dag ligger under EUs fattigdomsgrense. Men det er ikke mye Regjeringen gjør utenom det å øke matmomsen, som rammer fattige hardt.

Det Regjeringen gjør, er å foreslå at kommunene øker sosialhjelpssatsene med 10,50 kr. Hvor mange færre fattige blir det av at Regjeringen ønsker at kommunene skal øke sosialhjelpssatsene med 10,50 kr, og av at Regjeringen ikke øker minstepensjonen til dem som har bygd opp dette landet?

Lise Christoffersen (A) [10:24:37]: Sosialhjelpen er ment å være en kortvarig, midlertidig ytelse. Vi har i dag en uverdigg situasjon hvor vi ser at vi har mange som er langtidssosialklienter. Virkemidlet for å hjelpe ut av fattigdom dem som i dag er sosialklienter, tror jeg ikke først og fremst er å øke satsene på sosialhjelpen, men å sørge for at folk har en mulighet til å komme seg ut av en situasjon som langtidssosialhjelpsmottakere. Der kommer nå kvalifiseringsstønad inn. Den starter opp allerede 1. juli neste år. Den skal gi de menneskene som i dag er fanget i sosialhjelpssystemet, en ny sjanse til å komme seg ut av den situasjonen.

Når det gjelder minstepensjonister, er det ikke helt rett at Regjeringen ikke gjør noe, for her er det igjen – også for den gruppen – snakk om penger eller tjenester. Bostøtte må f.eks. med i diskusjonen om hva vi gjør for minstepensjonistene. Av aleneboende minstepensjonister er det 38 pst. som mottar bostøtte. Taket for bostøtte ble økt med 10 000 kr i fjor, og vi innfører nå en ordning med månedlige utbetalinger, som også gjør den likvide situasjonen for den gruppen bedre. Det kan hende at vi heller skal fortsette langs den veien. Det treffer kanskje dem vi er aller mest ute etter å treffe, på en best mulig måte, for vi vet at også mange minstepensjonister har andre inntekter i tillegg, og vi må fange dem som er de dårligst stilte, også i den gruppen.

Martin Engeset (H) [10:26:15]: I 2004 ble det igangsatt et prosjekt i Drammen kommune som skulle hjelpe unge sosialhjelpsmottakere til å få en ny sjanse i arbeidslivet. Prosjektet «Skreddersøm» var et samarbeid mellom sosialtjenesten, Aetat og Fretex, og kom i gang som et resultat av en øremerket bevilgning fra sentrum-Høyre-regjeringen i tråd med vår handlingsplan mot fattigdom. Her ble 78 av de 80 mennesker som var igjennom tiltaket, tilbakeført til arbeidslivet.

Det rød-grønne flertallet valgte å kutte dette tiltaket i sitt budsjett for 2006. Resultatet av dette ble at tiltaket måtte legges ned, og følgelig at vanskeligstilte i Drammen kommune mistet en god mulighet til å få prøve seg i arbeidslivet.

Kan representanten redegjøre for hvorfor denne bevilgningen ble stoppet? Og vil representanten støtte Høyres forslag om å øremerke 10 mill. kr, slik at prosjekter som «Skreddersøm» kan starte opp igjen?

Lise Christoffersen (A) [10:27:09]: Drammen kommune er i en situasjon tilsvarende den som en del andre

kommuner er i, og selvfølgelig ville det vært flott hvis jeg, som er fra Drammen, kunne sagt ja, her har jeg 10 mill. kr på baklomma. Men Drammen kommune er i likhet med veldig mange andre kommuner, i den heldige situasjonen at det har rent inn flere titalls millioner kroner i kommunekassa som et resultat av denne regjeringens budsjettforslag for 2007 og budsjettet for 2006. Her ligger det en del muligheter i kommunen selv.

Men jeg skal gi representanten Martin Engeset rett i énting, og det handler ikke bare om Drammen. Det handler om måten vi fram til nå har praktisert det på. Vi rigger opp nye forsøk, nye prosjekter, som prøves ut i en periode. Kanskje de evalueres, kanskje de ikke evalueres, kanskje de bortfaller. Nye prosjekter starter opp. Her har vi i flertallet tatt initiativ overfor departementet, da vi ønsker en opprydding i dette. Vi ønsker mer langsiktige satsinger enn tilfeldige prosjekter herfra til derfra. Og der er ikke Drammen i noen særstilling i forhold til andre kommuner.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [10:28:25]: Regjeringen satses på alminnelige arbeidsmarkedstiltak neste år, og på mange måter er det bra. Men det er et dilemma når det ikke satses tilsvarende på yrkeshemmede. I dag står 30 000 yrkeshemmede i kø for å komme på tiltak. Det er disse som har det største behovet for å komme i arbeid.

Representanten sa at hun ville dekke bordet på nytt, og resultatet ser vi nå. De rød-grønne partiene har kuttet i bevilgningene til disse i flere omganger, og budsjettet som vedtas av Stortinget i dag, er ingen god nyhet for dem som sliter med rusproblemer og psykiske vansker.

Synes representanten Christoffersen at det samsvarer med de rød-grønnes valgløfter at det satses mest på dem som trenger mindre hjelp til å få arbeid? Er det slik bordet skal dekkes?

Lise Christoffersen (A) [10:29:22]: Det satses faktisk også på en økning av tiltak for yrkeshemmede. Det er faktisk sånn at denne regjeringen har bevilget penger til flere plasser innenfor arbeidsmarkedstiltak enn det den forrige regjeringen gjorde.

Så kan vi selvfølgelig også her ha en generell diskusjon om det er riktig at Stortinget skal ned og styre på det detaljnivået, eller om vi kanskje burde lagt om hele ordningen slik at Stortinget hadde bevilget en sum som det var opp til dem som produserte tiltaksplassene, å få mest mulig ut av. Det ville gi enda større spillerom for å få flere plasser ut av det vi faktisk bevilger. Men det er altså en økning fra denne regjeringen i forhold til det den forrige regjeringen stod for.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:30:26]: Gjennom et godt samarbeid med arbeidstakere, behandlende leger, arbeidsgivere og NAV-kontorene mener Fremskrittspartiet at det må være mulig å føre mange flere tilbake til arbeidslivet. Fremskrittspartiet legger i sitt alternative forslag til statsbudsjett fram flere forslag som vil gi både arbeidsledige, uføretrygdede, tidsbegrenset uføre og sykmeldte

muligheter til å komme ut i produktivt arbeid, i stedet for å måtte være arbeidsledige, helt sykmeldte eller helt eller delvis uføretrygdede.

For Fremskrittspartiet er det en målsetting at flest mulig av dem som i dag er tidsbegrenset uføre eller uførepensjonister og som er i stand til å delta i arbeidslivet, skal gjør det. Det er viktig at det gjennom forskjellige tiltak som lønnskudd og tiltrettelagte arbeidsplasser legges til rette for at uføre igjen kan delta i arbeidslivet. Dette vil øke livskvaliteten for de mange uføre som ønsker seg tilbake til arbeidslivet, samtidig som det sparer samfunnet for store beløp. Fremskrittspartiet har ved flere anledninger blitt gjort oppmerksom på at et til dels stivt regelverk og et lite fleksibelt system vanskeliggjør muligheten for å finne de optimale løsningene for den enkelte. Et eksempel er fra Dagsavisen 6. desember i år hvor en som ønsker å kjøre minibuss, blir nektet.

Regjeringen sier de ønsker å øke satsingen for å bekjempe fattigdom. Dessverre setter ikke Regjeringen inn de tiltakene som synes nødvendige for å få en effektiv bekjempelse av fattigdom i Norge.

Tall ifølge Norsk Pensjonistforbund viser at 246 000 minstepensjonister lever på en pensjon som gjør at de er under fattigdomsgrensen til OECD. Dessverre er Regjeringen helt fraværende når det gjelder å gi denne gruppen av fattige en bedre levestandard.

Det er flere viktige tiltak som kan settes i gang for å bekjempe fattigdom. De to viktigste enkelttiltakene er etter Fremskrittspartiet syn en reduksjon av det skyhøye skatte- og avgiftsnivået, og at det må stilles krav til den som er mottaker av økonomisk sosialhjelp og andre stønader fra det offentlige. Gjennom at flere folk får seg arbeid og de usosiale avgiftene reduseres, vil flere kunne komme seg ut av fattigdomstilværelsen.

Staten må redusere de byrdene staten selv gjennom skatter og avgifter har lagt på dem som har minst, og som forsterker problemene som utsatte enkeltpersoner og familier har. Derfor burde staten etter Fremskrittspartiets mening starte med å senke de usosiale avgiftene for dem som har minst.

Høyt sykefravær rammer både bedrifter, enkeltpersoner og samfunnet som helhet. Høyt sykefravær kan ha mange årsaker, bl.a. kan det være tegn på dårlig ledelse eller uakseptabelt høyt press på arbeidsplassen. Langtids-sykefraværet kan sette arbeidsplasser i fare. Spesielt er små bedrifter med spesialkompetanse svært utsatt. Sykefraværet er også en stor belastning for samfunnet med høye utbetalinger fra staten. Fremskrittspartiet er alvorlig bekymret over at sykefraværet over tid har økt igjen, spesielt i offentlig sektor. Dette til tross for stor satsing for å redusere sykefraværet. Spesielt bekymringsfullt er det at sykefraværet går oppover til tross for at avtalen om inkluderende arbeidsliv er ytterligere utvidet og forbedret og burde være kjent i arbeidslivet.

Fremskrittspartiet konstaterer at Regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett hadde lagt opp til endrede regler for sykelønn. Arbeidsgiverne skulle belastes med å betale mer i sykelønnsperioden. Dette ville ramme arbeidsgiverne hardt. I tillegg ville dette mest sannsynlig medført at

arbeidstakere som tilhører de gruppene i befolkningen som har høyere sykefravær enn andre, ville blitt skjøvet ut av arbeidslivet.

Fremskrittspartiet konstaterer videre at Regjeringen har inngått en avtale om ytterligere videreføring av avtalen om et inkluderende arbeidsliv. Fremskrittspartiet mener derfor at Regjeringens framgangsmåte i denne saken har vært særdeles uheldig. Jeg mener det skal være respekt for inngåtte avtaler, og har hele tiden ment at IA-avtalen skulle vært videreført i avtaleperioden med mindre partene i fellesskap ønsket endringer.

Regjeringen valgte i ettertid å nedsette et partssammensatt utvalg, ledet av statsministeren, som nå har fremmet alternative forslag for å få utgiftene til sykelønn ned. Fremskrittspartiet aksepterer den reviderte IA-avtalen, da partene i IA-arbeidet har sluttet seg til den nye avtalen.

Vi vil likevel påpeke at det er viktig at man tar på alvor inkluderingen av eldre arbeidstakere i arbeidslivet. Når den lavere satsen for arbeidsgiveravgift for seniorer nå økes og skal erstattes av andre tiltak, forventer vi at Regjeringen tar dette alvorlig og at man gjennom den nye IA-avtalen kan påvise at de nye tiltakene gir den ønskede effekt. Det må også settes av nødvendige ressurser til denne oppfølgingen i samarbeid med partene, organisasjonene og institusjonene som arbeider med disse utfordringene.

Fremskrittspartiet hilser velkommen forslaget i den nye IA-avtalen om kjøp av helsetjenester og rehabilitering for arbeidstakere som har behov for dette. Dette vil sikre at flere arbeidstakere raskt kan komme ut i arbeidslivet igjen etter endt sykdomsperiode. Fremskrittspartiet har påpekt dette som et tiltak i mange år, og jeg er glad for at Regjeringen også har innsett at dette gamle fremskrittspartiforslaget er fornuftig. Vi mener at dette også kan brukes på private helseinstitusjoner, ikke bare på offentlige.

Mange pensjonister har det godt økonomisk, men det er først og fremst de som gjennom et langt yrkesaktivt løp har opparbeidet seg tilleggspensjoner. Dessverre er det slik at altfor mange pensjonister, og da spesielt minstepensjonister, sliter økonomisk. Mange av disse har vært hjemmевærende og gjennom et langt liv tatt vare på barn, pleietrengende foreldre/svigerforeldre, samt utført verdifulle oppgaver i hjemmet.

Fremskrittspartiet mener at de andre partiene så altfor lett har glemt minstepensjonistenes tidligere innsats i samfunnet. Den levestandarden minstepensjonistene har i dag, er ikke verdig. Derfor ønsker Fremskrittspartiet å gi minstepensjonistene et økonomisk løft slik at deres hverdag ikke bare skal være en kamp for å betale regninger. Pensjonen til minstepensjonister skal være på et nivå som også gir økonomiske muligheter for å oppleve det som mange andre tar som en selvfølge. Fremskrittspartiet foreslår derfor å øke minstepensjonen med 13 000 kr i året, slik at den blir to ganger grunnbeløpet i folketrygden. Gjennom flere år har pensjonene vært underregulert i forhold til vanlig lønnsinntekter. Fremskrittspartiet mener at reguleringen av pensjoner i framtiden må heves til samme nivå som for lønsmottakere.

Giftede og samboende pensjonister er nå nærmere å være likestilt med enslige pensjonister etter at Fremskrittspartiet høsten 2002 gjennom budsjettforliket om budsjettet for 2003 fikk gjennomslag for en større likestilling. Fremskrittspartiet vil at de som mottar pensjon og derved har opparbeidet seg en rettighet gjennom et langt liv, ikke skal straffes økonomisk gjennom pensjonen fordi de er gift eller samboende. Vi mener at alle avkortinger skal fjernes, og fremmer derfor forslag der man ber Regjeringen legge fram en plan for nedtrapping av avkortingen av grunnpensjonen til giftede og samboende pensjonister i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2007.

Fremskrittspartiet har som mål at flest mulig som er syke, skal komme raskt tilbake i arbeidslivet. Kjøp av helsetjenester er en effektiv måte å gjøre dette på. Fremskrittspartiet vil gjeninnføre den gamle ordningen med kjøp av helsetjenester, og vil at den i sin helhet skal legges inn under den nye arbeids- og velferdsetaten. Dette vil ha en positiv virkning bl.a. på sykepengeutbetalingene, og unødvendige problemer for arbeidstakere og bedrifter kan reduseres betraktelig. Derfor foreslår Fremskrittspartiet at denne ordningen styrkes med 100 mill. kr.

Fremskrittspartiet er opptatt av at de som har behov for trygdeytelser, skal få det, på et nivå som gir den trygdede et verdig liv. Samtidig er det av avgjørende betydning at arbeidet mot trygdemisbruk intensiveres.

Fremskrittspartiet vil påpeke at utgiftene til begravelse kan utgjøre en ikke ubetydelig belastning på flere familiers økonomi. I en situasjon der et familiemedlem har gått bort, kan store utgifter til en verdig begravelse oppleves som en ekstra belastning, dersom økonomien er for trang. I dag kan kostnadene for en minimumsbegravelse beløpe seg til over 25 000 kr. Fremskrittspartiet mener derfor at det er behov for en gjennomgang av dagens ordning knyttet til gravferdsstønad. Ordningen må være slik at også de med dårlig økonomi er sikret en verdig minimumsbegravelse. Fremskrittspartiet har derfor fremmet forslag om å be Regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2007 å legge fram en egen sak som omhandler gravferdsstønad, for å få belyst hva kostnadene er for en verdig minimumsbegravelse, samt om det eksisterer store forskjeller fra landsdel til landsdel.

Fremskrittspartiet er kjent med at Regjeringen har lagt fram en egen stortingsmelding om seniorpolitikk og synes dette i seg selv er svært positivt. Fremskrittspartiet har ved flere anledninger, også i brev form til statsråden, etterlyst det. Fremskrittspartiet viser til forliket mellom partene i arbeidslivet og Regjeringen når det gjelder IA-avtalen, og registrerer at partene har blitt enige om å øke arbeidsgiveravgiften for ansatte over 62 år. Vi er ikke glad for dette, men som jeg har sagt tidligere, aksepterer Fremskrittspartiet den inngåtte avtalen.

Fremskrittspartiet mener også at de eldre arbeidstakerne, altså de over 62 år, besitter en meget verdifull kompetanse som det norske arbeidsmarkedet ikke kan gå glipp av. I dag opplever vi dessverre at stadig flere av de eldre blir utstøtt fra arbeidsmarkedet. Dette skyldes mange forhold, men kanskje et av de viktigste er at det ikke er god nok kompetanse blant lederne verken i offentlig eller pri-

vat sektor på hvordan man tar i bruk denne gruppen som en ressurs. Fremskrittspartiet mener derfor at det er behov for mer målrettede tiltak som kan øke kompetansen blant lederne både i offentlig og privat sektor når det gjelder seniorpolitikk. Vi mener det er viktig at man innleder en nær dialog med organisasjonene, som f.eks. Senter for seniorpolitikk, for å dem til aktivt å bli med på å utforme målrettede tiltak som kan bedre kompetansen. Vi foreslår, sammen med Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, at Regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2007 legger fram en egen sak for hvordan kompetansen blant lederne kan bedres for å fremme en bedre seniorpolitikk.

Jeg tar opp de forslagene jeg har referert til.

Presidenten: Representanten Kenneth Svendsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Eva Kristin Hansen (A) [10:40:22]: På Stortingets siste dag før jul i fjor fremmet Fremskrittspartiet et forslag om en ekstrabevilgning på 170 mill. kr for å gi en julegave på 1 000 kr til dem som mottar sosialhjelp.

Jeg synes det er prisverdig at Fremskrittspartiet tenker på sosialhjelpsmottakerne, men dette forslaget ble fremmet etter at statsbudsjettet var vedtatt. Det var ikke fremmet noe forslag om det tidligere, og forslaget kom etter at all debatt var unnagjort. Mener representanten Svendsen at dette er en riktig måte å drive politikk på i nasjonalforsamlingen? Er det slik at Fremskrittspartiet først oppdager sosialklientene rett før jul? Kan vi også i år forvente oss en overraskelse, en julegave, på Stortingets siste dag?

Kenneth Svendsen (FrP) [10:41:09]: Å gi julegaver fram mot jul er en god ting som alle og enhver burde gjøre.

I forbindelse med salderingen av statsbudsjettet viser det seg at vi har store overskudd. Noe av det overskuddet ønsket vi i fjor å dele med dem som er fattige i Norge. Vi la derfor fram forslag om at de skulle få en økning på 1 000 kr, slik at de kunne gjøre innkjøp til sine barn, til seg selv, og kanskje få en god julemiddag. Dessverre var det slik at hele Stortinget, utenom Fremskrittspartiet, stemte imot dette. De ønsket ikke å gi de fattigste i dette landet lite grann mer enn det de hadde, og en bedre jul. Det beklager vi. Men slik var det, dessverre.

Martin Engeset (H) [10:42:06]: Gjennom innstillingen fra komiteen og også gjennom det innlegget som representanten Svendsen nettopp har holdt, har vi fått høre mye om Fremskrittspartiets ønske om økninger i minstepensjonen. Jeg har imidlertid notert meg med interesse og en viss forundring – må jeg si – at partiet han representerer, ikke gjør noe med likebehandlingen av gifte og ugifte pensjonister. Dette krever en forklaring. Jeg forventer at representanten kan gi meg en forklaring på om likebehandlingen av gifte og ugifte pensjonister plutselig er en glemt eller bortgjemt sak.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:42:48]: Takk for et godt spørsmål.

Det er slik at vi i år har lagt vekt på å øke minstepensjonene med 13 000 kr, opp til OECDs minimumsstandard. Det vil gi et løft både for samboende og gifte pensjonister og for enslige pensjonister. Det er veldig viktig for oss.

Så har vi ikke glemt vår gamle sak, som går på likebehandling av gifte eller samboende pensjonister og enslige pensjonister. Derfor har vi nå i statsbudsjettet lagt fram et forslag om å få denne saken tilbake i revidert nasjonalbudsjett.

I forbindelse med forhandlingene med de tidligere regjeringspartiene kom vi til enighet med bl.a. Høyre om en økning for å få større likestilling blant pensjonistene, noe som vi var meget fornøyd med. Jeg håper å kunne invitere de forrige regjeringspartiene med på å løfte dette videre i framtiden.

Karin Andersen (SV) [10:43:50]: Gjennom innlegget til representanten Svendsen har vi fått presentert smørsida av Fremskrittspartiets forslag. Det eneste som jeg fant der som jeg synes er ærlig, er at han, som han sa, ønsker mer pisk og mindre hjelp til dem som har det vanskelig – og da tror han at folk skal komme seg ut av fattigdommen.

Hvis vi ser på kuttene som Fremskrittspartiet gjennomfører i dette budsjettet, ikke bare i hjelpeapparatet, men også når det gjelder tiltak for arbeidsløse og tiltak for at enslige forsørgere skal få mulighet til å få utdanning og jobb, må jeg si at jeg synes det ser ganske stygt ut. Et av de verste kuttene, som rammer noen av de aller fattigste i dette landet, står ikke på dette budsjettet, men det er altså et kutt på 350 mill. kr til barnevernet. Når vi vet at nye sosialhjelpsklienter i dag stort sett er ungdom som kommer fra barnevernet, hvordan kan da Fremskrittspartiet forklare dette kuttet og i tillegg mene at det er pisk som skal til for at disse ungene skal få det bedre?

Kenneth Svendsen (FrP) [10:44:57]: Fremskrittspartiet innfører ikke pisk. Vi innfører noe som er vanlig i hele samfunnet, nemlig at vi stiller krav. En del av Fremskrittspartiets gruppe var på besøk i en kommune i Danmark i går, der jeg personlig stilte spørsmål til ordføreren om dette med sosialhjelpssatser og krav til utført arbeid. Han sa at det er helt åpenbart at det skal stilles krav. Hvis en person er uføretrygdet og har alkoholproblemer, skal man prøve å gå på avvenning. Det er et krav. Det skal være sann at hvis man trenger opprydding i parken, skal det være et krav om gjenytelse til samfunnet.

Det ene er å stille krav. Det andre er at disse personene som er avhengige av sosialhjelp og ikke har noe å gå til, får sosial omgang med andre personer ved at de deltar i arbeidslivet. Det er også en viktig ting for å få folk mer ut i arbeid.

Derfor har Fremskrittspartiet gjort dette – ikke for å lage pisk, men for bedre å hjelpe disse personene inn i et nytt arbeidsliv.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Martin Engeset (H) [10:46:11]: På mange områder kom regjeringen Stoltenberg – den sittende – til dekket bord høsten 2005. Ikke minst gjelder dette innenfor arbeids- og sosialpolitikken område. For hvordan er det Regjeringen selv, i velferdsmeldingen, beskriver situasjonen i Norge i 2006, etter fire år med det de kalte en Høyre-dominert regjering? Jeg siterer:

«Norge er mulighetenes samfunn. De aller fleste som lever i Norge har en trygg økonomi og en høy materiell velferd. Arbeidsløsheten er lav og yrkesdeltakingen er høy. Vi har et høyt utdanningsnivå, en effektiv økonomi og relativt små forskjeller mellom folk.»

På vegne av tidligere finansminister Per Kristian Foss og det forrige stortingsflertallet takker jeg for den attesten. Jeg synes det er greit å kvittere ut dette innledningsvis, fordi vi den senere tid er blitt svært vant til at de rødgrønne har utviklet en lei tendens til å hevde at alt som går galt, er andres skyld, og at alt som går godt, er deres fortjeneste.

Nok om det. Det som virkelig burde bekymre og skape en heftig politisk debatt, er det faktum at mellom 700 000 og 800 000 nordmenn i arbeidsfør alder står utenfor arbeidslivet. Etter Høyres oppfatning er dette velferdssamfunnets største utfordring og nederlag. Ansvaret for at det er blitt slik, må nok et samlet politisk miljø bære. Jeg skal ikke engang forsøke å fordele skyld og ansvar, bare slå fast følgende: Denne situasjonen roper på politisk lederskap, politisk mot og vilje til å tenke helt nytt. Og i denne kampen burde alle gode krefter stå sammen om å få til resultater.

For vi kan ikke lenger stilltiende godta eller se på det uverdige, det totalt uakseptable, som ligger i at vi som samfunn lar mennesker som både kan og vil bidra, falle ut av arbeidslivet. Der mennesker i dag møtes med tilbud om penger, mot at de forholder seg passive og er borte fra arbeidslivet, vil Høyre snu politikken på hodet: Vi vil gi alle dem som vil og kan, en ny sjanse til å komme seg på bena igjen, til å bli selvstendige mennesker som ikke er avhengige av det offentliges velvilje for å sikre egen velferd.

En ungdom på 18 år som kommer på sosialkontoret, skal ikke få tilbud om sosialhjelp, vedkommende skal få tilbud om jobb. En 45-årig uføretrygdet som har lyst til å prøve seg i arbeidslivet, skal ikke miste uføretrygden, men få en ny sjanse. Kanskje han eller hun er i stand til å jobbe to dager i uken og være uføretrygdet de tre andre. Flott! Det kan være en ny start. En 67-åring som verken har lyst til eller behov for å gå av med pensjon, skal ikke måtte gjøre det. Ei heller skal han eller hun bli straffet økonomisk for å fortsette å jobbe. En 35-åring med topp utdannelse, men med nedsatt funksjonsevne – det noen vil kalle funksjonshemmet – skal ha et såkalt Green Card, eller garantibevis, som dokumenterer at det offentlige vil stille opp og dekke utgiftene til tilrettelegging av arbeidsplassen.

Jeg er overbevist om at de fleste av dem som i dag mottar trygd eller andre ytelser, faktisk ønsker å bidra i ar-

beidslivet. Selv om mange som har stått utenfor arbeidslivet i mange år, kan ha mistet selvtilitt og troen på seg selv og ikke føler at de er i stand til å bidra 100 pst. i arbeidslivet, så kan en 40, 60 eller 75 pst. stilling være langt bedre enn å havne helt på utsiden. For jobb og aktivitet er viktig for de aller fleste av oss. I tillegg til den økonomiske siden av saken er det selvfølgelig slik at det sosiale fellesskapet på arbeidsplassen er avgjørende for selvfølelse og personlig utvikling.

Derfor har Høyre tatt til orde for at alle som er fysisk og psykisk friske og i stand til å jobbe, må få en rett og en plikt til å komme i aktivitet. Det offentlige må kunne stille krav til den enkelte, og den enkelte bør kunne kreve individuell hjelp på veien tilbake til arbeidslivet.

I en situasjon hvor både offentlig og privat sektor nærmest skriker etter arbeidskraft, har vi nå en bedre mulighet enn noen gang til å inkludere utsatte grupper i arbeidslivet. Greier vi ikke dette nå, greier vi det aldri. Derfor har Høyre i sitt alternative statsbudsjett prioritert en rekke tiltak. La meg nevne noen:

- uføretrygd som lønnskudd over hele landet
- hele 1 000 nye tiltaksplasser for yrkeshemmede utover Regjeringens forslag
- halv arbeidsgiveravgift for nye lærlinger
- ulike arbeidstreningsprosjekter
- skreddersøm, grønn omsorg og «Snu i døra»-prosjekter
- fattigdomsrettede arbeidsmarkedstiltak
- arbeidsrettede tiltak for mennesker med psykiske lidelser osv.

Summen av alt dette, og mer til, gjør at jeg nøkternt kan slå fast at Høyre har en mer offensiv satsing mot fattigdom enn hva regjeringspartiene har levert – dette fordi våre tiltak er flere, mer målrettede og i sterkere grad enn Regjeringens fokusert både på å bekjempe fattigdom for dem som er fattige i dag, og å forhindre at nye mennesker skal havne i fattigdomsfellen. Totalt satses Høyre 125 mill. kr mer enn Regjeringen på fattigdomsbekjempende tiltak.

Selv om Regjeringens fattigdomspakke også inneholder flere isolert sett gode forslag, blir det noe tafatt over det hele når de to største postene kan karakteriseres som kreativ bokføring og det å overlate regningen til andre.

Skal vi nå målet om et langt mer inkluderende arbeidsliv, uansett IA-avtale eller ikke, og lykkes med å gi mange av de 700 000 – 800 000 som i dag står utenfor, en ny sjanse, må det tenkes nytt. Det må tas noen djerne grep, og en del politiske kjepphester må settes på stallen. Og ikke minst er det viktig at de ulike politikkområder ses i sammenheng, og at de politiske løsninger på ulike sektorer og saksfelt trekker i samme retning:

- Derfor må en aktiv fattigdomspolitik rettes inn mot at de som kan, blir stimulert til å komme seg i arbeid.
- Derfor er det viktig at det føres en skattepolitikk som gjør at det lønner seg å jobbe.
- Derfor er det viktig at det føres en velferdspolitik som gjør at det ikke er mer lønnsomt å gå på trygd eller få stønad enn å jobbe.

- Derfor er det viktig at pensjonssystemet premierer dem som står i jobb lenger, og ikke stimulerer folk til å gå av så tidlig som mulig.
- Vi må stille krav, også til våre nye landsmenn, om at i Norge skal det være slik at alle skal yte for å nyte godt av det norske velferdssamfunn.
- Og sist, men ikke minst må vi ha et lovverk som gjør terskelen inn i arbeidslivet lavest mulig for utsatte grupper.

For å trygge og videreutvikle velferdssamfunnet er det helt avgjørende at vi lykkes med gjennomføringen av NAV-reformen. Denne reformen, som regjeringen Bondevik II foreslo og fikk vedtatt, har nå dagens rød-grønne regjering gledet av å gjennomføre. Jeg tror og håper at Regjeringen vil gjennomføre denne reformen på en god måte. De hovedgrep som vi har sett så langt – gjennom velferdsmeldingen – lover godt. Høyre ønsker seg imidlertid en tydeligere og sterkere fokusering på at det skal lønne seg å jobbe, og at det ikke skal lønne seg å gå på trygd eller få stønad, samt et større tempo i gjennomføringen av NAV-reformen. Jeg kan i hvert fall love at Høyre skal være konstruktiv og bidra til at NAV-reformen blir en suksess, først og fremst for brukerne, at reformen sikrer at flere kommer raskere tilbake i arbeid og aktivitet, samt at tilbudene skal bli enklere og bedre tilpasset den enkeltes behov.

Avslutningsvis føler jeg behov for å komme med et lite hjertesukk, også – og ikke minst – på bakgrunn av deler av det vi har hørt i debatten så langt. Den politiske retorikken mange av de rød-grønne representantene betjener seg av i den offentlige debatt – ikke alle, men mange – er dessverre preget av misunnelsesprinsippet, hvor en er mer opptatt av å ta fra de rike enn å gi til de fattige. Det høres ofte ut som om engasjementet er langt sterkere når de snakker om at vi har for mange rike, enn når de snakker om at vi har for mange fattige. Venstresiden har tradisjonelt vært mer opptatt av å holde mennesker igjen. Men vi hjelper faktisk ingen, og i hvert fall ikke de fattige, ved å forsøke å holde de rike og ressurssterke nede.

På vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil jeg ta opp de forslag som fremgår av innstillingen på side 49.

Presidenten: Representanten Martin Engeset har tatt opp de forslagene han viste til.

Det blir replikkordskifte.

Per Rune Henriksen (A) [10:56:06]: Det siste hjertesukket til representanten Engeset var nok verdt et svarinnlegg i seg selv. Men jeg vil fokusere på arbeidsledige og arbeidsledighetssituasjonen.

Nå er det sånn at ledigheten etter ett år med Stoltenberg-regjeringen har blitt redusert med en tredjedel i forhold til hva den var under Bondeviks høyre-regjering. Men fortsatt har vi over 50 000 ledige, og en fjerdedel av disse har gått ledige i mer enn et halvt år. Vi sier at det er viktig å komme tidlig i gang med attføring for å få folk tilbake i arbeid, og det er helt riktig. Men det samme gjelder også for arbeidsledige i forhold til arbeidsmarkedstiltak. Det vi

ser, er at Høyre kutter i arbeidsmarkedstiltak med 206 mill. kr. De kutter også i ytelsene til arbeidsledige, feriepengene og ventedager i forhold til det som Stoltenberg-regjeringen la fram i fjor og i år. Er det sånn at Høyre fortsatt henger fast i forestillingen om at dagpenger er snillisme for bløtdyr, og at skrinne kår for denne gruppen får dem til å begynne i jobb igjen?

Martin Engeset (H) [10:57:12]: For det første må jeg arrestere representantens forsøk på historiebeskrivelse og det meget lettvinde og ikke lite frekke forsøket på å ta æren for at arbeidsledigheten nå går ned. Det statsbudsjettet som ble vedtatt i desember 2005, var fremlagt av regjeringen Bondevik med Per-Kristian Foss som finansminister, og i det alt vesentlige er den økonomiske politikken som er ført i 2006, den politikken som ble vedtatt i desember 2005, med bare noen ørsmå endringer av det nye flertallet. Man unnskyldte seg faktisk i fjor med at man hadde så dårlig tid og ikke greide å få til så mange endringer, og det er da i overkant frekt og ikke spesielt troverdig å hevde at arbeidsledigheten går ned på grunn av egen politikk. Det er nok best å si at det er en følge av en god politikk gjennom fire år og gode internasjonale konjunkturer.

Så til arbeidsledigheten i forhold til tiltak: Vi prioriterer dem som er yrkeshemmede, langt sterkere enn Regjeringen. Nå er arbeidsmarkedet generelt så godt at det er riktig å prioritere ned de ordinære arbeidsmarkedstiltak.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:58:38]: Det er mye i det innlegget som Engeset hadde, jeg godt kunne ha skrevet under på. Det skal lønne seg å arbeide, sa Engeset, noe som er et godt prinsipp. Et skattesystem som legger til rette for å få flere i arbeid, er også et meget godt prinsipp. Og jeg er helt og fullt enig med Engeset i beskrivelsen av de rød-grønnes misunnelsesbaserte skattesystem, som går på å ta fra de rike i den tro at det hjelper de fattige.

Men jeg bet meg merke i noe annet av det som ble sagt i innlegget til Engeset. Han sier at vi «må stille krav, også til våre nye landsmenn, om at i Norge skal det være slik at alle skal yte for å nyte godt av det norske velferdssamfunn». Det synes jeg er en interessant uttalelse, og jeg er helt enig i den. Men jeg kunne godt tenke meg å få den utdypet mer.

Martin Engeset (H) [10:59:24]: Da vil jeg vise til en bok som Høyre gav ut for bare et par uker siden, og som heter «Ny sjanse» – den anbefales på det varmeste, også for salens rød-grønne representanter – hvor religionshistoriker Hanne Nabintu Herland skriver følgende:

«Det er nordmenn selv som har skapt stønadssamfunnet, ikke innflytterne. Norge er selv ansvarlig for egen politikk. Det norske systemet har i årevis nitidig forklart ikke-vestlige innvandrere og asylsøkere om rettigheter til sosiale stønader, uten å fremsette krav om gjenytelser. Rettighetsorienteringen i det norske samfunnet er blitt en forbannelse som har gitt et klart signal til innflyttere: Dette er landet hvor ingen trenger å jobbe.»

For å si det slik: Jeg tror hun er i nærheten av et poeng!

Karin Andersen (SV) [11:00:30]: Jeg håper representanten fra Høyre har fått med seg at Norge er kanskje det landet bortsett fra Island der sysselsettingen er høyest, så det er nå med skam å melde en merkelig beskrivelse av det samfunnet vi lever i.

Jeg merker meg også at i Høyre har begrepet rettferdighet ingen egentlig betydning overfor de som har det vanskeligst. En av grunnene til at SV er så opptatt av dette, er f.eks. noe som stod i en kronikk i Dagsavisen denne uka, en kronikk av professor ved Statens arbeidsmiljøinstitutt, Petter Kristensen. Hans budskap var klart: «Lav sosial posisjon og dårlig helse er knyttet sammen, og helsa er gradvis bedre jo høyere posisjonen er.» Og også: Det er «en sammenheng mellom sosial posisjon og fraværskrisiko».

Dette er for så vidt gammelt nytt. Det overraskende er at sammenhengen er så sterk, og han utfordrer oss på følgende: «Styrken av ulikhetene kan ikke være akseptabelt i et samfunn hvor sosial likhet og rettferdighet er et mål.»

Hva tenker Høyre om dette når de kaller det misunnelse å ville gjøre noe med det?

Martin Engeset (H) [11:01:44]: Vi er opptatt av at alle skal få en ny sjanse, og jeg må si jeg reagerer ganske sterkt på at representanten Andersen synes det er en dårlig beskrivelse av samfunnet jeg gir. Jeg trodde faktisk at det var rimelig bred politisk enighet om at det faktisk er 700 000–800 000 står utenfor arbeidsmarkedet og er avhengig av trygd og stønad for å greie seg, er et problem for både velferdssamfunnet og dem som dette gjelder, at det er hovedutfordringen, og at det beste vi kan gjøre for å skape like muligheter, er å føre en politikk som gir disse en ny sjanse, ikke passiv understøttelse for at de faktisk skal holde seg borte fra arbeidslivet. Det er derfor vi i vårt alternative statsbudsjett har prioritert dette så høyt at vi har en målrettet tiltakspakke mot fattigdom som er bedre enn Regjeringens, og at vi har en kraftig satsing på rekruttering av ny arbeidskraft. Det er hovedutfordringen for norsk økonomi og det norske samfunnet i årene fremover.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:03:02]: Det er positivt at Regjeringen bygger videre på det gode grunnlaget som ble lagt under regjeringen Bondevik II. Jeg tenker da spesielt på NAV-reformen, som er godt i gang, og som vil være et viktig redskap for å hjelpe den enkelte tilbake i arbeid og aktivitet. Vi må passe på at reformen blir en samhandlingsreform og ikke bare en samlokaliseringsreform. Kristelig Folkeparti ønsker spesialenheter som ikke krever nærhet til brukerne, men en må hele tiden ha fokus på helhetstenkning slik at det ikke oppstår nye barrierer for brukerne.

Den forrige regjeringen la også grunnlaget for at vi skulle få til en pensjonsreform som stimulerer eldre til å fortsette i arbeid dersom de har helse til det. Det må lønne seg å arbeide, og det må gis rom for stor fleksibilitet, slik at en kan kombinere arbeid og trygd.

For Kristelig Folkeparti er det viktig å hjelpe dem som har det vanskeligst for å komme inn i arbeidslivet. Det er

skremmende å se hvor liten aksept det er for å ansette en med nedsatt funksjonsevne. Har en søker feil navn, kastes ofte søknaden i søppelkurven. Diskriminering og fordommer må bekjempes, slik at disse gruppene ikke blir med i fattigdomsstatistikken. Innkalling til intervju av minst en kvalifisert søker må være et minstekrav.

Rusavhengige og psykisk syke trenger ofte langvarig kvalifisering og oppfølging for å komme inn i arbeidslivet. Mange har fått hjelp av de spesielle arbeidsmarkeds tiltakene, og derfor prioriterer Kristelig Folkeparti denne gruppen i vårt alternative budsjett og øker posten med 170 mill. kr.

Etter vår mening er det svært uheldig at Regjeringen først kuttet 172 mill. kr i revidert nasjonalbudsjett og så i St.prp. nr. 14 kutter ytterligere 215 mill. kr i arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede. Dette er et alvorlig og negativt signal til denne gruppen, som hadde tro på at Regjeringen skulle få dem ut av fattigdom og en vanskelig situasjon. Yrkeshemmede er blitt nedprioritert i år. Behovet er stort. Nesten 30 000 mennesker står i kø for å prøve ut sine evner og ferdigheter. Attføringsbedriftene har kapasitet og kompetanse som NAV-etaten kan spille på lag med.

Det er bekymringsfullt at sykefraværet har økt det siste året, og at utgiftene til sykelønn antas å øke med nær 3,7 milliarder kr til neste år. Kristelig Folkeparti skjønner behovet for aktive grep, men det var feil å kreve at arbeidsgiverne skulle betale det meste av disse utgiftene. Etter at arbeidsgiver hadde dekket de første 14 kalenderdagene, skulle arbeidsgiverne betale 20 pst. de første seks månedene av sykefraværet og deretter 10 pst. ut sykepengeperioden. Forslagene var fremmet uten at partene i avtalen om et inkluderende arbeidsliv var involvert. Prosessen var meget uheldig. Heldigvis blir dette ikke vedtatt. Et partssammensatt utvalg ble nedsatt, og det er nå fremmet forslag som alle partene i IA-avtalen er enige om. Det foreslås nå mer aktive tiltak tidlig i sykemeldingsperioden, bedre og mer forpliktende oppfølging og tydeliggjøring av ansvar, i tillegg til bedre kontroll. Dette støtter Kristelig Folkeparti.

For Kristelig Folkeparti er det viktig å presisere at gradert sykemelding alltid skal være førstevalget med mindre det er åpenbare medisinske grunner til 100 pst. sykemelding. Det er kommet fram sterke signaler om at regelverket tolkes svært ulikt. Vi fremmer derfor et forslag om at Regjeringen utferdiger en forskrift som presiserer hvordan sykemeldingsregelverket er å forstå.

Kristelig Folkeparti er opptatt av at unge kvinner skal ha mulighet til å starte egen bedrift. Da er det viktig å legge forholdene til rette slik at dette blir mulig. Vi vil likestille trygderettigheter ved fødsel, svangerskap og barneomsorg med reglene som gjelder for andre arbeidstakere. Jeg skal komme tilbake til dette under debatten om Dokument nr. 8:113 litt senere i dag.

Til slutt tar jeg opp de forslag som er fremmet i innstillingen.

Presidenten: Representanten Åse Gunhild Woie Duesund har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Lise Christoffersen (A) [11:07:55]: Både innlegg og replikkrunder her i dag har vist at vi ikke har noen samlet opposisjon til Regjeringens forslag. Jeg synes også jeg ser Kristelig Folkepartis eget forslag som et første tegn til kanskje tydeligere å markere en avstand til tidligere regjeringspartnere, og at en ønsker å legge mindre vekt på skattelette og mer vekt på sosialpolitiske tiltak.

Dette spørsmålet er verken retorisk eller vondt ment, for jeg har selv i flere perioder samarbeidet med Kristelig Folkeparti i lokalpolitikken, så jeg er i grunnen mer spent på svaret: Aner vi nå en bevegelse i Kristelig Folkepartis politikk mer i retning av det som flertallet i denne salen står for?

På ett punkt er hele opposisjonen samlet, ved å kritisere Regjeringen for å være for passiv i forhold til handlingsplanen mot fattigdom, og jeg registrerer at opposisjonen nå har mer penger enn flertallet. Men det er ikke det jeg har tenkt å spørre om. Det jeg har tenkt å spørre om, er: Hvilke aktive tiltak hadde Bondevik II som Stoltenberg II ikke har?

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:09:01]: Det var mange spørsmål.

Først var det et spørsmål om hvor vi går. Kristelig Folkeparti står trygt plantet i sentrum og samarbeider begge veier. Representanten antydte at vi før var med på høyere skatteletter. Det var fordi vi så på innretningene. De gikk jo på å gi skattelette til næringslivet, slik at vi kunne ha en stor kake å fordele. Det var et av de grepene som var gode.

Vi hadde en aktiv arbeidsmarkedspolitikk, slik at sykefraværet var på vei nedover, og et godt samarbeid med partene i arbeidslivet. Vi var de første som laget en strategiplan når det gjaldt fattigdom. Vi lagde også en handlingsplan for funksjonshemmede og tok store grep i forhold til innvandrere, som er svake grupper som har problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet. Alle disse tiltakene var viktige.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [11:10:17]: Både i finanskomiteen, i utenrikskomiteen og i flere andre komiteer har Kristelig Folkeparti og de rød-grønne partiene blitt enige om endringer i Regjeringens opprinnelige forslag til statsbudsjett for 2007. Finansminister Kristin Halvorsen har karakterisert Kristelig Folkepartis alternative budsjett som en variant av de rød-grønnes budsjett. Vi i Fremskrittspartiet har registrert at Kristelig Folkeparti-representanter utsettes for betydelig kurtise fra flere regjeringsmedlemmer.

I arbeids- og sosialkomiteen har flertallet imidlertid ikke flyttet på én krone etter initiativ fra Kristelig Folkeparti. Det er derfor interessant å spørre representanten Woie Duesund om dette skyldes at hun egentlig er veldig fornøyd med Regjeringens prioriteringer. Eller skyldes det kanskje at hun er lite mottakelig for rød-grønn kurtise?

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:11:05]: Som litt eldre dame er jeg svært mottakelig for kurtise og

for sjarmering. Men jeg må jo være tydelig og si til representanten Kjønaas Kjos at jeg verken var sjarmert av eller fornøyd med det budsjettet som Regjeringen la fram.

Det som jeg var minst fornøyd med, var at det ble kuttet i revidert for de 30 000 yrkeshemmede som står i kø for å komme inn på attføringstiltak, noe jeg synes er opprørende, og at det kuttet ikke blir minsket nå i neste års budsjett. Det er en svak gruppe, og de trenger hjelp. Og så finnes det altså muligheter. Det finnes ledig kapasitet, og det finnes kompetanse.

Jeg var også skuffet over at de ikke ville komme oss i møte når det gjelder de bostedsløse. Det er en gruppe som virkelig lever i nød og fattigdom.

Karin Andersen (SV) [11:12:22]: Det er nok riktig at Kristelig Folkepartis politikk på arbeids- og sosialområdet ligger ganske nære Regjeringens. Jeg vil bare minne representanten om den omdisponeringsfullmakten som ligger når det gjelder ordinære arbeidsmarkedstiltak og tiltak for yrkeshemmede, som Regjeringen har mulighet til å bruke, og som derved kan gjøre at man kan få satt i verk de tiltakene som også Kristelig Folkeparti er opptatt av.

Representanten var i sitt innlegg veldig opptatt av sykelønn. Noe av det som jeg synes er vanskelig med Kristelig Folkepartis opplegg, er at de foreslår en liten endring i ordningen for sykelønn som jo faktisk er vedtatt fra før, og som ikke er noen endring i praksis. Og så greier de å kalkulere at med dette lille grepet skal de spare 225 mill. kr, uten at det på noen som helst slags måte er godtgjort at dette vil gi en slik innsparing. Kan representanten forklare hvordan dette regnestykket er oppstått, og hvorfor denne endringen, som ikke er noen endring, skal kunne få et slikt utslag?

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:13:29]: Jeg er ikke helt sikker på hva Karin Andersen sikter til, men ...

Karin Andersen (SV) [11:13:32]: ... det forslaget Kristelig Folkeparti har fremmet ...

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:13:34]: Ja, men hvilket av dem tenker representanten på, det som gjelder forskrift? Det gikk jo på å synliggjøre at det har vært veldig ulik praksis i forhold til det å bruke gradert sykmelding, at det skal være førstevalget. Det er grunnen til at det da kanskje vil bli mindre behov for sykmelding. Det kan ikke være så veldig vanskelig å regne ut.

Til det første som representanten nevnte om arbeidsmarkedstiltakene og at en kan omdisponere noe fra ordinære tiltak til tiltak for de yrkeshemmede: Det er jeg glad for, men samtidig har jo Regjeringen gitt et veldig dårlig signal om hvilken gruppe de prioriterer. Det har det vært veldig viktig for meg å presisere.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Dagfinn Sundsbø (Sp) [11:14:47]: Det er gode tider i landet. Arbeidsledigheten synker, vi har høy økonomisk vekst, og de fleste av oss opplever trygghet for arbeid og inntekt. Men det finnes unntak, og den beste test på kvaliteten i velferdssamfunnet er hvordan vi stiller oss til dem som ikke får del i velferdsveksten.

Når Regjeringen gir ledige tilbake ferietillegget for dagpenger, som vi allerede har vedtatt, eller når den i dette budsjettet reduserer antallet ventedager for arbeidslediges rett til dagpenger, er dette betydelige håndslag til dem som har det vanskeligst. Det er brutalt å stå uten arbeidet, og en samler ikke krefter til å finne seg nytt arbeid om en i tillegg skal oppleve knekk i familiens økonomi.

Fremskrittspartiet benytter anledningen til å spare inn 1 milliard kr på dette området. Selv om de andre opposisjonspartiene har mer beskjedne ambisjoner, registrerer jeg fellesmerknader, som den der medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre «påpeker at muligheten for å komme i arbeid ved ledighet i dag er god». De mener altså at det derfor ikke er grunn til å bekymre seg over inntektsbortfallet i den tiden man er uten arbeid. Eller tilsvarende, at Fremskrittspartiet ikke forstår at det er grunn til å gi arbeidsledige ferietillegg, fordi mange vil være i arbeid igjen når det utbetales. Disse får altså være glad til for at de får nytt arbeid, og la være å bekymre seg over at de ikke har råd til å ta med seg barna på ferie i det året som kommer. Det er på den måten vi signaliserer hvordan velferdssamfunnet, det samfunnet som er rikere enn det noen gang har vært, skal ta seg av dem som i en periode faller utenfor.

Det er ikke bare gjennom handlingsplanen mot fattigdom vi kan bidra til å utjevne forskjeller. Innenfor arbeids- og sosialkomiteens budsjett vil vi på de fleste områder kunne måles etter vår vilje til å jevne ut levekår og til å ta ansvar for de vanskeligst stilte. For all del, heller ikke for regjeringspartiene er målene nådd. Det er positivt når vi i denne salen møter kritiske vurderinger, for vi skal gjøre mer. Men jeg vil gi Regjeringen honnør for at den også gjennom dette budsjettet har bidratt til at vi er godt i rute når det gjelder å nå målene i Soria Moria-erklæringen. Fordelingspolitikken har hatt svært godt av det regjeringsskiftet vi fikk for ett år siden.

NAV-reformen og pensjonsreformen blir de store sakene på arbeids- og sosialkomiteens arbeidsområde denne stortingsperioden. Arbeidet er godt i gjenge gjennom de to meldingene vi nå har til behandling i komiteen.

NAV-reformen er vedtatt, de første NAV-kontorene er åpnet, og i løpet av neste år kommer over 100 til. Samarbeidet mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet sentralt og NAV i fylkene og kommunene er avgjørende for om vi lykkes. Jeg registrerer at det fra kommunesektoren og KS meldes om generelt sett gode prosesser, men også om et opplevd press enkelte steder for å tilpasse seg fylkes-NAV-kontorenes ønsker om interkommunale løsninger. Jeg er glad for at ambisjonene om et NAV-kontor i alle kommuner er så klart uttrykt fra Regjeringens side. Dette ble sist markert i trontalen i denne sal for et par måneder siden.

Det er også viktig at det lokale NAV-kontoret kan møte brukerne med kompetanse på det svært vide tjenestefeltet NAV dekker. Det er ikke nok med et ansikt bak en skranke. Kontoret skal kunne møte brukerne med kunnskap og muligheter til assistanse, og med beslutningsfullmakter til å gjøre bruk av hensiktsmessige tiltak tilpasset den enkeltes behov og muligheter. Vi har vedtatt NAV-reformen for å bedre velferdstilbudet i folks nærmiljø. Enkeltes uttrykte redsel for at kompetansen som i dag finnes på trygde- og arbeidskontorene, vil bli erstattet av et telefonnummer eller internettadresse til en sentralisert serviceenhet, må ikke få lov til å bli noen realitet.

En samlet komite, om enn i ulike merknadspunkter, har fulgt ønsket fra de hørselshemmedes organisasjoner om å opprettholde dagens organisering av tolkehjelp i arbeidslivet. Jeg er glad for at vi på denne måten kan etterkomme et tydelig råd, men jeg vil også vise til flertallsmerknaden hvor Regjeringen oppfordres til å sette i gang en prøveordning der en får prøvd ut modellen med administrativ organisering under hjelpemiddelsentralene. Det er ikke helt sikkert at vi har funnet den riktige løsningen for all framtid. Skulle det vise seg at en slik alternativ organisering er vellykket, er det grunn til å ta saken opp igjen. Jeg vil gjerne signalisere det til Regjeringen. Dette forutsetter jeg vil skje i et nært samarbeid med dem som berøres mest av dette, nemlig de døves organisasjoner.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Robert Eriksson (FrP) [11:20:02]: En fersk forskningsrapport fra Norsk senter for bygdeforskning ved NTNU i Trondheim som ble presentert i Adresseavisen sist tirsdag, slår fast følgende:

«Norske gårdbrukere vil i årene som kommer hente mellom 35 000 og 40 000 arbeidere fra Øst-Europa.»
(...) «Seks av ti bønder som har utlendinger ansatt mener det er ok at de tjener mindre enn norsk innleid arbeidskraft.»

Med tanke på at 60 pst. av bøndene i undersøkelsen synes at det er helt greit at det tilbys uholdbare lønns- og arbeidsvilkår: Mener representanten Sundsbø og Senterpartiet at dette vil være med på å svekke landbrukets legitimitet?

Dagfinn Sundsbø (Sp) [11:20:45]: Er det noe jeg ikke vil, er det å være med og svekke landbrukets legitimitet. Og er det noe jeg derfor vil reagere sterkt mot, er det hvis man fra landbrukets side tilbyr arbeids- og lønnsvilkår for utenlandsk arbeidskraft som er i strid med de lover og reglementer vi har i dette samfunnet.

Jeg vil gjøre alt jeg kan for å oppfordre gårdbrukerne til å ha respekt for at det er viktig at vi unngår sosial dumping som et resultat av sterke ulikheter i inntektsmuligheter avhengig av hvilket land en kommer fra. Det er ikke det siste som bestemmer hva en skal tjene. Det er det den jobben en gjør, som skal bestemme, og det håper jeg Fremskrittspartiet er enig i.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:21:39]: FFO og SAFO er begge paraplyer for tilsluttende medlemsorganisasjoner for personer med ulike funksjonshemninger. Både FFO og SAFO organiserer mennesker som på grunn av en utfordrende hverdag har behov for ferie og velferds-tiltak. Til tross for åpenbare likheter mellom FFO og SAFO vil regjeringspartiene bare gi FFO midler til lokale ferier og velferdstiltak neste år. SAFO får ingen ting.

Mener representanten Dagfinn Sundsbø at det finnes objektive årsaker til at funksjonshemmede tilsluttet FFO neste år får et bedre ferie- og fritidstilbud enn medlemmer tilsluttet SAFO?

Dagfinn Sundsbø (Sp) [11:22:25]: Så langt jeg husker, var dette en sak som vi først og fremst behandlet i budsjettet for 2006, og hvor vi i budsjettet for 2007 har videreført de ordninger som da ble etablert. Det er vanskelig å gå inn på hvordan man legger til rette denne type tiltak for en serie av organisasjoner. Jeg er klar over at det nok kan være uenighet mellom organisasjonene om hva som er rett og rimelig, og jeg vil nødvendig bidra til at vi får en oppsplitting av denne type paraplyorganisasjoner. Jeg tror Regjeringen står seg på å holde en relativt fast hånd over hvordan man organiserer tilskudd på dette området.

André N. Skjelstad (V) [11:23:26]: Det er bevilget 2 mill. kr ekstra til kommunene med henblikk på å øke sosialhjelpssatsene. Det er bra. Mitt spørsmål til representanten Sundsbø går på kvalifiseringskontraktene. Hvordan er dette tenkt praktisk gjennomført når man vet at Senterpartiet i lag med en rekke andre er for et sterkt lokalt selvstyre, og i tillegg sterkt imot øremerkede midler? Ser representanten Sundsbø noen utfordringer i forhold til kvalifiseringskontraktene, eller velferdskontraktene, sett opp mot at det pr. i dag er de lokale sosialkontorene som står for utbetalingene?

Dagfinn Sundsbø (Sp) [11:24:22]: Hvis jeg forstår representanten Skjelstad rett, mener han at vi ikke bør innføre velferdskontrakter, eller kvalifiseringsstønad, fordi det kan komme til å bli et tilbud som gir en rettighet uavhengig av om man bor i den ene eller den andre kommunen. Jeg mener nok at på samme måte som vi skal ha rett til utdanning i dette landet, skal vi også ha en nasjonal standard for å sørge for at folk kommer seg bort fra sosialhjelp og over i en arbeidssituasjon. Jeg tror faktisk det er viktig at vi i samarbeid med kommunene utvikler dette instrumentet – som jeg så langt også har registrert er positivt mottatt – som noe som kommunene kan ha felles, og at vi legger til rette for at langtids sosialhjelpsmottakere kan komme seg bort fra sosialhjelpen og over i en varig situasjon som samfunnsmedlemmer som deltar i arbeidslivet. Jeg ser faktisk på retten til kvalifiseringsstønad som noe av det mest konstruktive og positive som ligger i dette budsjettet, men vi skal først og fremst diskutere dette når vi kommer til arbeids-, inkluderings- og velferdsmeldingen. Det ser jeg virkelig fram til.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

André N. Skjelstad (V) [11:25:53]: Jeg må nok rette opp en klar misforståelse med en gang. Venstre er selvfølgelig for velferdskontraktene, men under et annet navn. Jeg tror representanten Sundsbø misforstod mitt spørsmål om hvordan dette skal organiseres, om det skal være en statliggjøring eller ikke. Nok om det.

Venstre understreker at hver enkelt borgers mulighet til å skape det gode liv for seg og sine er målet for samfunnsutviklingen. Mennesker er ulike og trenger ulike løsninger. Velferdstilbudene må alltid bygge på respekt for det enkelte menneskes integritet og i størst mulig grad tilpasses den enkeltes ønsker og behov. For Venstre handler velferdspolitikken om en sterkt offentlig velferdsstat, som gir like muligheter og tør å prioritere dem som trenger det mest.

Venstre merker seg at Regjeringen viderefører arbeidet med NAV-reformen, som ble vedtatt igangsatt under Samarbeidsregjeringen, der Venstre var med. En vellykket reform vil være en viktig forutsetning for en bedre og mer målrettet velferdspolitik, spesielt overfor dem som trenger det mest.

Venstre har merket seg at Arbeiderpartiets motstand mot skreddersøm er forlatt, og at Regjeringen i all hovedsak følger den forrige regjeringens linje i kampen mot fattigdom. Venstre ønsker å gi ros til Regjeringen for at den går inn for mer individuelle løsninger for sosialhjelpsmottakere. Men etter angrepene som i forrige periode kom mot Bondevik-regjeringen fra de nåværende regjeringspartiene, hadde Venstre forventet en revolusjon for de aller fattigste.

Venstre har som mål å innføre en borgerlønn, en garantert minsteinntekt for alle som av ulike årsaker ikke kommer inn i det ordinære arbeidslivet og dermed ikke kan forsørge seg selv. Samtidig skal ikke en borgerlønnsordning føre til passivisering og hindre aktiv arbeidssøking for mottakerne. Tilknyttet borgerlønnen skal det være en personlig handlingsplan, som bør være vidt definert. Den enkelte bruker skal selv være med på å sette et mål for sin aktivitet, som ikke må være ensbetydende med lønnsarbeid, men som kan romme aktiviteter som gir den enkelte mulighet til å hjelpe seg selv til en bedre og mer stabil tilværelse.

Venstre mener at en løsning med borgerlønn vil bidra til å hindre at folk føler seg som klienter, motvirke passivitet samt gjøre det enklere for den enkelte å vite hva man har krav på av minimumsytelser fra det offentlige. Borgerlønn skaper utvilsomt mer verdighet og rettferdighet i sosialpolitikken, for det åpner for mer individorienterte løsninger, som er Venstres visjon. Ulike mennesker med ulike problemer krever nye og individuelle løsninger.

Venstre er klar over at dette ikke løser alle fattigdomsproblemene, men det vil være et første steg til å prioritere en prøveordning som gir langtidsmottakere av sosialhjelp en borgerlønn på 2 G. Prøveprosjektet ønskes gjennomført i ti kommuner og med en ramme på 60 mill. kr.

Arbeidslinjen for alle vil etter Venstres mening ikke fungere. Regjeringens forslag til kvalifiseringsprogram har mange gode intensjoner, slik vi har sett det skissert hittil, men det tar ikke tilstrekkelig hensyn til dem som

ikke er i stand til å hjelpe seg selv. Derfor mener Venstre at ordningen med borgerlønn er bedre – en garantert minsteinntekt for alle, kombinert med en personlig plan for den enkelte, som gir mulighet til å ta kontroll over eget liv og skape en best mulig tilværelse.

Det finnes en gruppe mennesker som faller utenfor sosiale ordninger, nemlig de som betegnes som bostedsløse. Det finnes i dag rundt 5 000 mennesker uten noe bosted, og mange av dem blir definert som uten boevne. De som i dag faller utenfor, har ofte komplekse og sammensatte problemer. Venstre har tillit til at noe av denne problematikken kan møtes av en tredje sektor. Venstre vil derfor styrke overføringene til frivillige organisasjoner som har mulighet til å drive et lavterskeltilbud, og som vet hva slags hjelp man må gi. Venstre ønsker å bidra til å få de bostedsløse vekk fra gaten og gi dem et verdig tilbud. Dette er en gruppe mennesker som i liten grad forholder seg til det offentlige støtte- og hjelpeapparatet, og derfor er det viktig at hjelpen kommer på en så ubyråkratisk måte som mulig. Venstre foreslår derfor i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen til frivillige organisasjoner med 15 mill. kr for å styrke tiltakene for de bostedsløse.

Så ønsker jeg å gi til kjenne at Venstre kommer til å støtte forslag nr. 8, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Ved en inkurie har det blitt uteglemt under behandlingen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Sverre Myrli (A) [11:30:34]: Representanten Skjelstad brukte en del tid i sitt innlegg på Venstres forslag om såkalt borgerlønn, en form for minsteinntekt. I budsjettet for neste år foreslås en prøveordning for langtidsmottakere av sosialhjelp med borgerlønn på 2 G, altså ca. 125 000 kr.

Regjeringa, derimot, har foreslått en ny kvalifiseringsstønad, også på 2 G, men som ei breiere ordning for folk med svak tilknytning til arbeidslivet – ikke nødvendigvis bare for mottakere av sosialhjelp.

Så spørsmålet mitt til Skjelstad er: Hvorfor vil Venstre nå begrense sitt gamle forslag om borgerlønn til bare å gjelde mottakere av sosialhjelp? Og spørsmål nr. 2: Vil Venstre støtte forslaget om kvalifiseringsstønad på 2 G?

André N. Skjelstad (V) [11:31:38]: Vi er nok langt på vei enig i det som ligger i kvalifiseringsprogrammet, som jeg også har gitt uttrykk for. Jeg mener at det er et bra tiltak. Samtidig mener vi at borgerlønn på mange måter er mer treffsikkert. I tillegg tror vi, av det vi har sett så langt av kvalifiseringsprogrammet, at man velger å følge arbeidslinjen vel mye. Vi ser at mange ikke vil ha mulighet til å komme i arbeid, og det er noen som vil falle utenfor. Derfor ønsker vi en videre definisjon av det enn det som legges fram av Regjeringen.

Vi har likevel gitt honnør for det som legges fram, for det ligger ikke langt unna vårt prinsipp, det har representanten Myrli rimelig rett i. Men vi ønsker å få en prøveordning for å se hvordan det her er mulig å gjøre målrettede tiltak mot dem som er dårligst stilt.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [11:32:49]: Venstre skriver i sine merknader at det er behov for flere midler både til medisinsk og arbeidsrettet rehabilitering. Dette støtter Fremskrittspartiet, som også ønsker økt satsing på rehabilitering. Samtidig tror Fremskrittspartiet at ved å øke satsingen på rehabilitering, vil også utbetalingene av rehabiliteringspenger gå ned. Denne posten har Venstre derimot styrket med 55 mill. kr.

Jeg ønsker å høre hva Venstre egentlig mener om rehabilitering?

André N. Skjelstad (V) [11:33:25]: Rehabilitering er et sammensatt problem. På mange måter så vi også det ved spørsmålet om sykelønnsordningen i høst – særlig når det gjaldt langtidsmottakerne, som ofte har muskel- og skjelettlidelser. Venstre er også med på å støtte her, men samtidig ser vi at for å ha en god rehabilitering, er vi nødt til å tenke bredt.

I vårt alternative budsjett peker vi på flere tiltak som gjør at vi kan få til en verdighet for dem som blir gående langtidsledige. Her er ikke minst private institusjoner viktige, for vi tror at vi er nødt til å ha et supplement – og der er vi på mange måter enige med Fremskrittspartiet og resten av opposisjonen – til det offentlige for å nå den rehabilitering som er ønskelig. Vi er et stykke på vei, men det er en lang vei å gå videre. Det viste også høstens oppgjør i forhold til sykelønnsbiten som vi har vært igjennom.

Martin Engeset (H) [11:34:45]: At representanten Skjelstad i sitt innlegg slo et slag for borgerlønn, slo ikke akkurat ned som en bombe, men jeg vil – uten at vi skal starte behandlingen av velferdsmeldingen og temaet velferdskontrakter – allerede nå advare mot å forsøke å fremstille velferdskontrakter som et skritt på veien mot borgerlønn. Men det kommer vi nok tilbake til.

Representanten er veldig opptatt av dette med bostedsløse som en gruppe som har behov for et tilbud på mer lavterskelnivå. Vi vet at Norge har en kommunestruktur som er preget av mange små kommuner. Representanten Skjelstad kommer også fra et fylke som er relativt grisgrendt, nemlig Nord-Trøndelag. Hvordan ser representanten Skjelstad for seg at dette lavterskeltilbudet helt konkret skal håndteres i Distrikts-Norge, med en kommunestruktur preget av så mange små kommuner? Hvordan skal man håndtere dette?

Eirin Faldet hadde her overtatt presidentplassen.

André N. Skjelstad (V) [11:35:55]: Dette er en utfordring for oss som kommer fra de grisgrendte områdene. Vi vet at mange av de bostedsløse som befinner seg i storbyene, kommer fra distriktene – faktisk helt opp mot 50–60 pst. i Oslo-området.

Det som helt klart er en utfordring her, er bl.a. at det vil være mindre mulighet til å bruke det frivillige apparatet i distriktene – inn til de store urbane områdene. Noen steder vil det selvfølgelig være mulig, men her må kommunene i mye større grad ha en offensiv holdning. Det er in-

gen tvil om at det pr. i dag «transporteres» mange mennesker fra utkantområdene og inn til storbyene, så dette krever en mye mer offensiv satsing lokalt i kommunene, på småkommunenivå. Dette viser på mange måter at ting må henge sammen – det må være en sammenheng mellom distrikt og urbane områder.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:37:32]: Det har vært en interessant debatt så langt, og jeg lytter intenst både til ros og kritikk. Jeg føler behov for å forsøke å løfte blikket litt.

Det er en rød-grønn tråd i budsjettet til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, ja ikke bare i budsjettet; i alt vi driver med, prøver vi å følge en rød-grønn tråd. Det kan oppsummeres i følgende enkle utsagn: Målet er flere i arbeid, færre på stønad. Hvorfor er det viktig? Jo, selvfølgelig fordi arbeid er en menneskerett, arbeid er grunnleggende for den enkelte. Det er viktig at samfunnet ikke bare har perspektivet på behovet for at folk er i jobb. Det er gjennom arbeid vi får en økonomisk selvstendighet, det er ofte gjennom arbeid vi får et sosialt nettverk, det er gjennom arbeid vi får en økonomisk evne til å ta del i fritidsaktiviteter, kulturtilbud osv. Det er gjennom arbeid vi danner grunnlaget for at barna våre kan delta på samme måte. Men selvfølgelig er det i tillegg slik at flere i arbeid, færre på stønad, er så overordnet viktig akkurat nå fordi vi ser at situasjonen på arbeidsmarkedet er som den er.

I forrige uke hadde jeg gleden av å besøke Veritas, utenfor Oslo. Der kunne de fortelle meg at utfordringen deres er at de i 2007, 2008 og 2009 skal ansette 1 300 nye medarbeidere – altså i løpet av tre år 3 900 nye medarbeidere. Utfordringen er overhodet ikke at de mangler oppdrag – de har oppdrag i massevis, men de er sterkt bekymret for hvorvidt de vil greie å få tak i folk slik at de kan ta på seg oppdragene. Her bruker jeg én bedrift som bilde for å karakterisere en situasjon hvor stadig flere bedrifter nå melder om at mangel på arbeidskraft er hovedutfordringen. Vi er nå i en situasjon der vi har flere ledige stillinger enn vi har registrerte, ordinære helt ledige. Det er viktig for oss å huske at dersom vi nå ikke greier å møte denne utfordringen, vil vi komme i en situasjon der næringsutvikling, verdiskaping, det som danner grunnlaget for vår felles velferd, først og fremst vil bli begrenset, ikke av mangel på arbeidsplasser, men av mangel på arbeidsfolk, mangel på kompetanse. Derfor er det slik at i AID er den rød-grønne tråden å fokusere sterkt på arbeidsmarkedet.

Vi jobber etter to hovedstrategier. Den ene er økt arbeidsinnvandring – det skal jeg ikke komme inn på nå – og den andre er altså flere i arbeid, færre på stønad. Der har jeg på mange måter det samme utgangspunktet som jeg hørte representanten Engeset hadde i sitt innlegg, det faktum at i dag, fredag 8. desember, er det av en arbeidsstyrke i Norge på 2,4 millioner mellom 18 og 67 år om lag 700 000 som lever av stønad og ikke er på jobb. Mange av dem er varig uføre – de skal få lov til å leve av sin stø-

nad – men åpenbart mange av dem både ønsker, kan, bør og vil jobbe. Vi er nødt til å lykkes bedre med å få dem i jobb – hvis ikke vil vi undergrave hele velferdsstaten fordi næringslivets utvikling vil begrenses, bedriftenes utvikling vil begrenses, verdiskapingen vil begrenses, og dermed vil vi heller ikke ha råd til å betale de stønadene som folk lever av.

Hva gjør så Regjeringen for å møte den utfordringen? Jo, vi jobber kortsiktig og langsiktig. Først noen ord om de langsiktige grepene. Pensjonsreformen handler selvfølgelig om å skape et mer bærekraftig pensjonssystem som vil ha råd til å betale for i 2050, men grepet Regjeringen gjør for å gjøre pensjonssystemet bærekraftig, er jo å legge opp til et framtidig system som stimulerer folk til å stå i jobb. Det å få folk til å stå lenger i jobb fører til økt verdiskaping, som gjør at vi kan ha råd til å betale for et raust pensjonssystem innenfor en større kake. Det andre er at vi har lagt fram en seniormelding der vi synliggjør senioren som ressurs. Den tredje tunge satsingen er selvfølgelig NAV-reformen – en gigantisk omorganisering av velferdsforvaltningen der brukeren står i fokus, og vi trykker nå på alt vi kan for å greie å gjennomføre den. Det fjerde er stortingsmeldingen om arbeid, velferd og inkludering, der vi ikke bare ser på organiseringen av velferdsforvaltningen, men også på innholdet i velferdsforvaltningen. Vi gir oss ikke med det. Neste år vil vi fokusere tungt på antidiskrimineringspolitikken for å få flere funksjonshemmede i jobb. Vi vil gå løs på hele uførepensjonsordningen. Vi drar i gang kvalifiseringsprogrammene allerede neste år. Dette preger også budsjettet vårt for 2007. Igjen, når det gjelder NAV-reformen, er det full fokus på etablering. Vi vil etablere 110 NAV-kontorer i 2007, slik at vi ved utgangen av 2007 har 130 kontorer på plass. Allerede nå er det store bevilgninger for å kunne gjennomføre pensjonsreformen fra 1. januar 2010. Allerede i budsjettet for neste år ligger det over en halv milliard kr i IKT-investeringer med tanke på pensjonsreformen. Handlingsplan for å bekjempe fattigdom, fokus på arbeid, fokus på tiltaksplasser – vi etablerer i handlingsplanen for å bekjempe fattigdom allerede for 2007 de første bevilgningene til å dra i gang kvalifiseringsprogrammene. Så vi haster veldig fram for å komme i gang med kvalifiseringsprogrammene. Det første vi gjorde, var å få dette med i budsjettet. Så la vi fram stortingsmeldingen, og snart vil vi legge fram loven. Og vi skal begynne med kvalifiseringsprogrammene høsten 2007.

Videre: Vi ser at ledigheten faller, og at antall yrkeshemmede reduseres. Det møter vi med en politikk der vi i forhold til andre halvår i år øker antall ordinære tiltaksplasser for ledige. Og vi øker antall plasser for yrkeshemmede.

Jeg hører at flere er opptatt av at bevilgningene til tiltaksplasser for yrkeshemmede reduseres – men det viktige må jo være at antall tiltaksplasser øker. Det er ikke en målsetting å bruke mest mulig penger på tiltaksplasser. Målsettingen må jo være å få flest mulig gode tiltaksplasser. Faktum er at vi har færre yrkeshemmede nå enn under den forrige regjeringen, og det møter vi ved å øke antall tiltaksplasser for yrkeshemmede.

For å møte utfordringene knyttet til dem som står i fare for å falle ut av arbeidslivet – eller har falt ut for alltid – iverksetter vi forsøk med et nytt, varig lønnstilskudd.

Mange har vært inne på at når det gjelder flere av tiltakene – både på kort og på lang sikt – jeg nå har gått igjennom, er det ikke dramatisk forskjell mellom det de nåværende regjeringspartiene mener, og det de forrige regjeringspartiene mente. Både pensjonsreformen og NAV-reformen har vært en slags stafett mellom flere regjeringer. Det er positivt. Situasjonen er så alvorlig som jeg har beskrevet den, og hvis vi ikke lykkes med å få flere i arbeid og færre på stønad, er det ikke spørsmål om dette går galt, men *når* det går galt. Hvis alvoret i situasjonen er noe vi kan være enige om, må det være en stor fordel at landets nasjonalforsamling også overordner seg, og er enig om de tunge grepene, de store reformene, som vi må gjennomføre for å møte denne utfordringen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [11:47:42]: I «LO-Aktuelt» nr. 18 for i år kunne vi bl.a. lese at statsråden sier at det er «700 000 personer i yrkesaktiv alder som mottar hjelp til livsopphold fra det offentlige».

Og statsråden sier videre:

«Mange av dem kan ikke og skal ikke arbeide. Disse skal samfunnet tilby en anstendig inntekt.»

Da har jeg et konkret spørsmål til statsråden: Når har han tenkt å innføre «en anstendig inntekt» for dem som ikke kan og ikke skal arbeide?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:48:22]: Som jeg var inne på i mitt innlegg, gjennomgår vi nå helheten i det offentlige velferdssystemet, fra a til å.

Jeg tror vel representanten hørte meg si – i hvert fall mente jeg å si – at når vi nå holder på med pensjonsreformen, er det ett viktig element i den som vi ennå ikke har tatt tak i, nemlig det framtidige uførepensjonssystemet. Den forrige regjeringen nedsatte et offentlig utvalg som vil overlevere meg sin innstilling i midten av mars neste år. Den skal danne grunnlaget for det opplegget for framtidig uførepensjon som Regjeringen i løpet av denne stortingsperioden vil komme til Stortinget med. Vi skal se på helheten når det gjelder dem som varig vil være utenfor arbeidslivet, og på hvordan disse ordningene skal se ut i framtiden, både når det gjelder pensjonssystemet og annet.

Martin Engeset (H) [11:49:42]: Det er ikke så lett å sette fingeren på noe av det statsråden sa i sitt innlegg, for jeg syntes det hørtes veldig bra ut. Jeg får heller ta utgangspunkt i noe han ikke sa, men som han har sagt tidligere.

Det er noe som heter at en politikers største fiende er sine egne tidligere uttalelser. De fleste har trodd og oppfattet at det de rød-grønne faktisk har lovet, er at fattigdommen i Norge skal være bekjempet eller avskaffet i løpet av denne stortingsperioden. Derfor skvatt jeg litt forrige gang jeg møtte statsråden til replikkveksling. Det var

under finansdebatten. Da var hans ambisjon ikke lenger større enn at det skulle være færre fattige i Norge når stortingsperioden var over.

Mitt spørsmål blir: Hva vil statsråden gjøre for at pressen, og opinionen i sin alminnelighet, skal få et korrekt bilde av hans ambisjoner og mål på dette området akkurat nå – bortsett fra at sosialklienter må «komme seg opp om morran»?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:50:51]: Hvis det er noen som ikke har oppfattet at jeg hele tiden har vært veldig tydelig på dette punktet, tror jeg nesten det bare må være representanten Engeset.

Når det står i Soria Moria-erklæringen at Regjeringens målsetting er å avskaffe fattigdom, må ikke det kunne forstås dit hen at vi tror at den dagen perioden med Soria Moria-erklæringen er avsluttet – altså ved utgangen av 2009 – vil det ikke finnes en eneste fattig i Norge. Regjeringen er helt overbevist om at det å ha en så sterk ambisjon vil føre til at vi vil ha færre fattige på det tidspunktet enn vi ville hatt uten en slik ambisjon.

Jeg har lyst til å spørre tilbake: Er ikke representanten Engeset enig i at det må være en ambisjon for Norge å avskaffe fattigdom? Det skulle bare mangle at ikke det var ambisjonen vår. Og så må vi systematisk jobbe hver eneste dag for å nå det målet. Det er svært krevende å komme helt fram, men vi må komme så langt som overhodet mulig.

Martin Engeset (H) [11:52:01]: Selvfølgelig. Reglementet fratar meg nok anledningen til å svare.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:52:07]: Det var derfor jeg spurte.

Presidenten: Presidenten vil påpeke at det er litt vanskelig for replikanten å svare statsråden.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:52:24]: Kristelig Folkeparti er enig med Regjeringen i at arbeid er den viktigste veien ut av fattigdom, og vi ønsker et konstruktivt samarbeid for å få det til. Vi må imidlertid erkjenne at blant gruppen langtidsmottakere av sosialhjelp finnes det flere mennesker som ikke vil klare å komme i jobb. Den foreslåtte ordningen med velferdskontrakter vil omfatte dem som har størst potensial for arbeid, og vil, etter det vi forstår, ikke omfatte alle som over lang tid har hatt sosialhjelp som hovedinntektskilde.

Hvilke grep vil statsråden ta for å forhindre en lagdeling i gruppen sosialhjelpsmottakere, og hvilke tiltak vil han iverksette for dem som har aller vanskeligst for å komme i jobb?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:53:15]: Nå skal vi lage lovgrunnlaget for kvalifiseringsprogrammet. I den proposisjonen som vi kommer til Stortinget med til våren, skal vi drøfte nærmere inngangskriterier, terskler osv. for kvalifiseringsprogrammet. Mitt utgangspunkt er at det skal være lett å komme inn, det skal være en lav terskel for å komme inn i kvalifiseringsprogrammet.

(Statsråd Hanssen)

Når vi står overfor sosialhjelpsmottakere som det ikke er mulig å se for seg noengang vil komme i jobb, da må vi konstatere at de faktisk er uføre. Jeg tror at noe av det som er viktig med å få kvalifiseringsprogrammet opp og få NAV-kontorene på plass, er at vi raskere kan få avklart hvem det er vi har arbeid som målsetting for, og hvem som skal ha en varig uføretrygd. For kan man ikke jobbe, har man ingen arbeidsevne, så er man ufør.

André N. Skjelstad (V) [11:54:31]: Jeg har fått forskjellige tilbakemeldinger fra flere steder i landet som i hovedtrekk går på at omorganiseringen av NAV ikke går helt problemfritt – alt fra økonomiavdelingen i Leikanger til Steinkjer. Men det er ikke det mitt spørsmål omhandler. Min uro går på at de da kanskje fokuserer vel mye på det som skjer internt, og ikke på det som skjer eksternt.

Jeg så en artikkel i Bergens Tidende, som tydelig viser litt av utfordringene. Der peker professor Lødemel på at mange som mottar sosialstønad, har større helseproblemer enn resten av befolkningen, og blir på mange måter henvist til sosialhjelp i mange år. Statsråden viser til kvalifiseringsprogrammet. Men disse menneskene er jeg redd faller mellom to stoler. Hvis en i tillegg har intern uro i forhold til omorganisering, faller de i hvert fall mellom to stoler.

Har statsråden et særlig fokus på at sosialhjelpsmottakere har generelt dårligere helse enn resten av befolkningen?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:55:42]: Dette går inn i kjernen av NAV-reformen, inn i kjernen av tenkingen bak meldingen om arbeid, velferd og inkludering – at vi raskere skal avklare enten veien tilbake til jobb, eller veien inn i en varig uføretrygd. Derfor er et av hovedgrepene i meldingen om arbeid, velferd og inkludering en forbedret, forsterket og tyngre satsing på en arbeidsevneavklaring så tidlig som mulig – enten som inngangsport til et tiltak som er tilpasset brukerens behov, eller ut av NAV-kontoret og over i en varig inntektssikring.

Problemstillingen er at vi har mange sosialhjelpsmottakere, som Lødemel har avslørt i mange undersøkelser, som av helsemessige årsaker ikke har vært i stand til å jobbe. Med NAV-organiseringen vil vi få dem inn i et system som nettopp skal møte de utfordringene som Lødemel har avslørt i flere av sine undersøkelser.

Robert Eriksson (FrP) [11:57:02]: Den generelle gravferdsstønaden ble fjernet fra 1. januar 2003. Fremskrittspartiet fikk mye kritikk for det, og vi beklager det fortsatt den dag i dag. Vi beklaget også at vi ikke fikk endret på det da vi forhandlet med de daværende regjeringspartiene. Nåværende statsråd, som den gang var nestleder i sosialkomiteen, uttalte at det var hjerterått det som den gangen skjedde, og at noe slikt kunne aldri Arbeiderpartiet ha blitt med på.

Vi syntes også at det var trist, og på grunn av at vi var svært uenige i det som skjedde, foreslo vi faktisk å gjeninnføre den generelle gravferdsstønaden. Vi har også i

forbindelse med dette budsjettet fremmet forslag om å få en gjennomgang.

Mitt spørsmål blir: Hvis statsråden mener at dette temaet fortsatt er like viktig som han mente da han var i opposisjon, hvorfor har ikke regjeringspartiene støttet Fremskrittspartiets forslag, og hvorfor har ikke Regjeringen gjeninnført denne ordningen?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:58:11]: Det som representanten Eriksson driver med av historieskriving, er gjennomgående feil. Men det er en fascinerende øvelse for Fremskrittspartiet fordi de for én gangs skyld hadde ansvar for noe. De kunne ikke bare springe rundt i det politiske landskap og bevilge penger uten å ta ansvar for noe som helst. Faktum er at da dette ble vedtatt høsten 2002, satt Fremskrittspartiet her i Stortinget med regjeringens skjebne i sine hender. De var budsjettpartneren – var de som virkelig kunne bestemme, hadde ansvar, hadde makt, hadde innflytelse.

Den eneste årsaken til at gravferdsstøtten ble avvirket som en universell ordning og erstattet av en behovsprøvd ordning, var at Fremskrittspartiet stemte for det! Da de forhandlet med regjeringspartiene, var det alt annet enn det som var viktig. Det var fordi Fremskrittspartiets representanter satt der og stemte for, at regjeringen fikk flertall for endringen. Så nå får man ta ansvar for konsekvensen av sin egen politikk.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Robert Eriksson (FrP) [11:59:43]: Arbeiderpartiet og Regjeringen har siden valget snakket varmt om de fattige. I Soria Moria-erklæringen står det at de nye regjeringspartiene vil bekjempe fattigdom. I åtte punkter ramser de opp hvilke tiltak som skal iverksettes, bl.a. økning av sosialhjelpssatsene og at sammenhengen mellom ulike trygder og sosialytelser skal gjennomgås for å sikre et godt og samlet stønadsnivå. Men ordet «minstepensjon» er ikke nevnt én eneste gang.

I dag er det dessverre slik at 246 000 minstepensjonister lever under fattigdomsgrensen til OECD. Hva er det Regjeringen gjør for denne gruppen fattige? Jo, i trygdeoppjøret i mai i år hever man inntekten for en enslig minstepensjonist med skarve 3 936 kr. Det vil si at minstepensjonisten får 328 kr mer pr. måned, eller – med andre ord – 10,78 kr mer pr. dag. Men hva er det Regjeringen gjør med den andre hånden? Jo, man øker ligningsverdien på bolig, noe som betyr at de får økt skattetrykk. Man innfører nye regler som åpner for at kommunene kan innføre eiendomsskatt overalt, noe som også rammer mange minstepensjonister, ved at man får økt beskatning. Spesielt i de kommunene som de rød-grønne styrer, blir dette innført.

Videre øker man matmomsen, som gjør at de som har minst fra før, må betale mer for maten de kjøper. Videre øker man egenandelen ved helsetjenester for en gruppe som allerede i dag ikke har råd til å gå på apoteket og hente ut medisinen sin. Hva slags fattigdomsbekjempelse er dette?

Vi vet at mange minstepensjonister i dag har dårlig økonomi og sliter tungt. Vi vet at mange av dem gruer seg til den høytiden vi nå skal gå inn i, den høytiden vi alle sammen gleder oss til, den høytiden da vi alle skal ta vare på våre nærmeste, da vi alle skal gi dem vi er glad i, en ekstra gave. Men denne gruppen mennesker gruer seg. Hvorfor gruer de seg? Jo, fordi de ikke har råd til å kjøpe varm mat hver dag. De har ikke råd til å kjøpe julegaver til sine nærmeste, til sine barn og sine barnebarn. Mange minstepensjonister har en slik hverdag. Hva slags fattigdomsbekjempelse er dette?

I forrige stortingsperiode var statsråd Bjarne Håkon Hanssen, den gang stortingsrepresentant, en flittig talsmann med hensyn til å hevde at pensjonsoppgjørene var for dårlige, og at grunnbeløpet var for lavt. Hvis man mente dette, hvorfor stemte da Arbeiderpartiet hver gang imot Fremskrittspartiets forslag, som ville ha gitt konkrete forbedringer? Hvorfor gjør han da ikke noe med det, når han nå sitter med makten? Med respekt å melde: Det minner meg litt om sangen «Klovna i manesjen» av D.D.E., som kommer fra statsrådens egen hjemby. Det er mange fagre ord, men lite handling som kommer når det gjelder bekjempelse av fattigdom for denne gruppen.

Det virker på meg som om sannheten er at Arbeiderpartiet har drevet en systematisk underregulering av pensjonene og pensjonistenes inntekter. Dette ser ut til å fortsette i samarbeid med Senterpartiet og SV. Man skulle tro at Regjeringens mål var å gjøre minstepensjonistene fattigst mulig på kortest mulig tid.

Vi husker alle høsten 1998, da Fremskrittspartiet fikk gjennomslag for å øke minstepensjonen med 1 000 kr. Vi husker også hva han som den gang var statsminister, og som nå er stortingsrepresentant, uttalte, at han syntes forslaget fra Fremskrittspartiet var «kvalmende». Det sier litt om det partiets holdninger når det gjelder å bedre forholdene for minstepensjonistene.

Jeg tillater meg å understreke at Fremskrittspartiet er det partiet som faktisk foreslår å øke minstepensjonen med 13 000 kr. Dessverre er vi alene i Stortinget om dette – dessverre er vi alene. Det er riktig, slik Christoffersen sa i sitt innlegg, at Fremskrittspartiet er milevis unna resten av de andre partiene i Stortinget. Ja, Fremskrittspartiet er milevis foran de andre partiene i forhold til å bekjempe fattigdommen blant de eldre i dette landet. Jeg håper at de andre partiene kommer raskt etter oss. Vi vil ikke glemme den innsatsen som denne gruppen har gjort, og vi vil fortsatt stå på og kjempe for dem. Det er så sørgelig at vi dessverre står alene i denne saken.

Sverre Myrli (A) [12:05:06]: Norge går så det suser. Verdiskapingen øker, reallønnsveksten er bra, og arbeidsløsheten går ned. Ganske sikkert vil julehandelen i år sette rekord nok en gang, og vi behandler i disse dager et statsbudsjett med mer penger til gode formål enn noen gang. De fleste har det godt.

Når historia om utviklingen av Norge i det 20. århundre skal skrives, vil det ganske sikkert framgå at flertallet av befolkningen gikk fra fattigdom til velstand – flertallet, ikke alle, dessverre. Hvis du har jobb, har helsa i behold

og har fast bolig, har du det bra i Norge – jobb, helse, bolig. Jobben vår er derfor å sørge for at enda flere kan delta i flertallets velstandsøkning. Det er rett og slett ikke akseptabelt at så mange faller utenfor som i dag. Vi har for mange i arbeidsfør alder som er plassert på sidelinja. Dette må vi gjøre noe med, og vi kan det, hvis vi vil.

Regjeringa og stortingsflertallet har presentert et sett av virkemidler og tiltak for å få flere av dem som er på sidelinja, til å komme inn på banen – den nye organiseringa av arbeids- og velferdsetaten, tiltaka presentert i stortingsmeldinga om arbeid, velferd og inkludering, tiltaka presentert i handlingsplanen mot fattigdom og forslag til ny modell for opptjening og uttak av alderspensjon i folketrygden.

Jeg nevnte utviklinga av det norske velferdssamfunnet. Et av resultatene av at folk har det bedre, er at vi lever lenger. Det er bra, men det er kostbart, og særlig hvis vi fortsetter å gå ut av arbeidslivet så tidlig som nå. En trenger ikke ha studert økonomi en eneste time for å skjønne at det kan bli utfordrende å finansiere framtidige pensjoner når det blir flere eldre som lever stadig lenger, og vi fortsetter å gå ut av arbeidslivet så tidlig som nå. Det er ikke noe stort problem i år, ikke til neste år, ikke om fem år, men antakelig et eller annet sted der framme kan det bli problematisk. Jeg vil allikevel minne om at bare utgiftene til alderspensjonen i folketrygden fra 2006 til 2007 øker med over 5 milliarder kr fra 88 til 93 milliarder kr – så vidt jeg veit, det største budsjettkapitlet på hele statsbudsjettet – en økning på mer enn 5 milliarder kr på ett år.

Jeg vil ikke foreslå kutt på det kapitlet. Ingen her i denne salen vil det. Det er ikke det det er snakk om. Men denne kraftige økningen kan ikke fortsette for all framtid. Derfor må vi få på plass en ny modell for alderspensjon i folketrygden. Det må rett og slett lønne seg mer å jobbe. Arbeid er grunnlag for all velferd og i særdeleshet for pensjon. Jeg vil benytte anledningen til å gi honnør til de tre tidligere regjeringspartia for den måten de har tatt imot Regjeringas forslag til ny modell for alderspensjon i folketrygden. Jeg ser fram til at vi skal sette oss ned på nyåret og forhandle fram et nytt, bredt pensjonsforlik, slik Stortinget gjorde i fjor vår.

La meg til slutt knytte noen kommentarer til Fremskrittspartiets forslag til økning i minstepensjonen. La oss minne hverandre om at minstepensjonen de siste åra har økt mer enn øvrige pensjoner og mer enn lønnsutviklinga i samfunnet. Det er allikevel ikke fett å leve på minstepensjon. Men jeg trur vi skal være så edruelige når det gjelder et tema som dette, at vi ikke presenterer det som om minstepensjon er lik fattigdom.

Jeg skjønner, etter at jeg har hørt innlegget fra Eriksson, at det er behov for en gjennomgang av historia. For det første er ikke økning i G, folketrygdens grunnbeløp, det samme som økning i minstepensjonen, for minstepensjonen har et særtilllegg i tillegg. I tillegg var ikke diskusjonen om tusenlappen til pensjonistene høsten 1998, som Eriksson sa. Så vidt jeg erindrer, var det våren 1997 den store diskusjonen var.

Jeg vil si at skal vi gjøre noe med situasjonen for minstepensjonistene, er det aller viktigste at vi sørger for at

det blir færre minstepensjonister, og avvikler minstepensjonistfella – og ikke gjør som Fremskrittspartiet og innfører en helt flat pensjon til alle, en ny minstepensjon til alle.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [12:11:00]: Regjeringspartiene har i sine generelle merknader skrevet at de ønsker «en generell politikkendring for å skape mindre økonomiske forskjeller og bedring av økonomiske ytelser for mennesker som i dag lever på så lave inntekter at det må betegnes som fattigdom».

Dette mente regjeringspartiene i fjor også. I år som i fjor mangler de konkrete forslagene som er nødvendige for å kunne oppnå dette. Jeg tok en titt på mitt innlegg fra i fjor og fant fort ut at jeg strengt tatt kunne ha sagt det samme i år som i fjor. De som har aller minst, får ikke mer, men tvert imot mindre på grunn av økte skatter og avgifter.

Kampen mot fattigdom skal vinnes via arbeid til alle. Men ikke alle kan jobbe. Alderspensjonister, sterkt funksjonshemmede, smertepasienter, rusmisbrukere og psykisk syke mennesker ser ikke mulighet for å komme seg ut i arbeid. Samtidig viser oppdaterte tall fra NAV at ledigheten blant de yrkeshemmede har gått ned med bare 4 pst., mot 23 pst. nedgang blant ordinære arbeidssøkere. For mange mennesker er det en svært lang vei å gå før man kan komme ut i arbeid. For andre igjen er veien *for* lang.

I forbindelse med den nye IA-avtalen har partene vært opptatt av å komme på banen på et tidligere stadium, og at fokus skal flyttes fra hvor syk man er, til hvor frisk man er. Jeg etterlyser den samme tankegangen i forhold til dem som sliter med å greie å få seg en jobb, eller sliter med å holde på en jobb. Fokus må flyttes fra hva man ikke kan, til hva man faktisk kan. Tilrettelegging av arbeidsplassen og uføretrygd som lønnskudd er viktige virkemidler i denne sammenhengen. Men da må ordningene gjøres kjent.

Når jeg først er inne på dette med hjelpemidler, vil jeg ta for meg et par av disse. Tilskudd til tilrettelagte biler er svært viktig for funksjonshemmede. Kollektivtrafikken er ikke tilrettelagt, og egen tilpasset bil eller TT-kort er den eneste muligheten disse har til å komme seg ut. Imidlertid er regelverket i dag kun knyttet til hvor gammel bilen er. En bil må beholdes i elleve år før man kan få en ny, uansett hvor langt bilen har gått, og uansett hvor sliten den er. Flere og flere av de funksjonshemmede bileierne fortviler over utslitte biler som trenger betydelige reparasjoner for at de skal fortsette å ha glede av dem. Fremskrittspartiet fremmet derfor i Budsjett-innst. S nr. I for 2006-2007 et forslag for å få endret på dagens ordning.

Det andre jeg vil si noen ord om, er servicehundene. Ifølge en artikkel i medlemsbladet til Norges Handikapforbund ble statsråden veldig imponert av en demonstrasjon han fikk av disse. Servicehundene innebærer ikke noen stor kostnad for samfunnet, men tvert imot store innsparinger på sikt. Disse hundene gir brukerne mulighet til å greie seg selv i hverdagen. Bruksområdene er nesten utømmelige. Personer som i dag har et betydelig hjelpe-

behov, kan gis mulighet til å bo i egen bolig, med redusert hjelpebehov. Servicehundene erstatter mye menneskelig hjelp og gir den funksjonshemmede økt privatliv og frihet.

Jeg må innrømme at jeg ble skuffet over at statsråden ikke har funnet dette tilbudet interessant nok til å satse på, særlig etter å ha lest oppslaget i Norges Handikapforbunds medlemsblad. Fremskrittspartiet har, i år som i fjor, ønsket å sikre et fortsatt tilbud samtidig som vi ønsker å sidestille ordningen med førerhunder for blinde og svaksynte.

Å likestille funksjonshemmede med andre i samfunnet er et tverrpolitisk ønske og mål. Samtidig er det et tverrpolitisk ønske og mål at flere funksjonshemmede skal kunne arbeide. Skal vi få til dette, er det helt avgjørende at de virkemidler og tilbud som finnes, tas i bruk.

Eva Kristin Hansen (A) [12:15:38]: Politikk handler om å prioritere. Det handler om å velge å satse på de områdene man mener er aller viktigst for å nå de målene man har satt seg. For Arbeiderpartiet er det å sikre like muligheter til alle og å ha et rettferdig samfunn et overordnet mål. Vi mener det er viktig å sørge for at alle skal kunne ha en jobb å gå til. Vi ønsker en sterk offentlig sektor som gir trygghet for den enkelte. Derfor er jeg glad for at Regjeringen i statsbudsjettet legger opp til en politikk for å få flere ut i arbeid, og at mange av dem som i dag er passive stønadsmottakere, får åpnet dørene inn til arbeidslivet.

Vi øker antallet tiltaksplasser, og gjennomføringen av NAV-reformen er i gang. Vi legger i årets budsjett opp til å sette i gang et tiltak som er skissert i stortingsmeldingen om arbeid, velferd og inkludering, nemlig det som kalles for kvalifiseringsprogrammet, som vil hjelpe mange som i dag får sosialhjelp, over i en mer meningsfylt hverdag.

Å si at vi vil bekjempe fattigdommen i Norge er et ambisiøst mål. Vi legger derfor opp til mer fordeling. Vi satser på fellesskapet, og vi har en omfattende handlingsplan mot fattigdom. Vi ønsker et samfunn hvor vi deler på rikdommen, og hvor de som har minst, skal få mer.

Politikk handler, som sagt, om å velge. De fleste partiene her i salen forholder seg til det. Men vi har ett parti som lever i en annen verden enn de konkurrerende partiene, nemlig Fremskrittspartiet. De snakker om at vi må ta folk på alvor, og at vi må gjøre mer for folk flest. Det er nok de fleste partiene her enige om, men med sin massive bruk av oljepenger opphever Fremskrittspartiet den viktigste regelen i politikken, nemlig det å prioritere. De kan stort sett si ja til alt det velgerne liker, og nei til alt det de ikke liker. De forholder seg ikke til den samme virkeligheten som oss andre. De har milliarder av kroner mer enn oss. De ignorerer sannheten om at norsk økonomi ikke vil tåle den massive pengebruken, og de ignorerer det at regningen vil sendes til vanlige folk gjennom renteøkninger og til industrien ved at de vil slite med høyere kronekurs.

Når det er sagt, ser vi at selv om de slipper å prioritere på samme måte som oss andre, er det en klar linje i Fremskrittspartiets politikk og i deres alternative statsbudsjett, og det er interessant lesing. Noe er selvfølgelig helt åpen-

bart. De går for lavere skatter og avgifter. Det andre vi ser, er at de gjennom hele året har fremmet forslag på Stortinget, som de tilsynelatende er veldig opptatt av, men når det kommer til budsjettet, er det ikke nødvendigvis med, f.eks. tilleggspensjon for unge uføre i utlandet, som vi skal diskutere senere i dag, det å utvide permitteringsordningene til 42 uker og å redusere lønnsplikten for arbeidsgivere til fem dager. De skyver i stedet flere forslag over til Regjeringen og forventer at Regjeringen skal finne penger i revidert nasjonalbudsjett, slik som f.eks. gravferdsstønad, som ble tatt opp her tidligere. Man har ikke funnet penger. Man fremmer bare muntlige forslag, og det synes jeg ikke er spesielt ansvarlig, for å si det noe diplomatisk.

Fremskrittspartiet skriver at Regjeringen ikke gjør nok for de fattige, og det har blitt sagt fra denne talerstolen her i dag. Men hva gjør Fremskrittspartiet selv? De kutter i utdanningsstøtten til enslige forsorgere, som vi vet ofte har det trangt økonomisk. De kutter i sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte. De sier at samfunnet må gjøre mer for dem som ikke har det lett, samtidig som de kutter kraftig i forhold til dem som skal gjennomføre jobben, og kaller det effektiviseringstiltak, uten å si hva det skal være, og uten å beskrive konsekvensene av kuttene sine.

Jeg er glad for å tilhøre flertallet på Stortinget, som driver politikk med reelle penger, og som prioriterer. For denne regjeringen er profilen klar: Vi ønsker mer til fellesskapet. Vi ønsker mer til fordeling. Vi ønsker å jobbe for at alle som ønsker å jobbe, skal få muligheten til det, og vi vil bekjempe fattigdom.

Arild Stokkan-Grande (A) [12:20:09]: Jeg er glad for at det i denne innstillingen legges stor vekt på å få flere i arbeid, til tross for at det er svært lav og synkende arbeidsledighet i landet. Arbeid er svært viktig – ja avgjørende for at mennesker skal få gode og meningsfulle liv. Vi ser i fattigdomsspørsmålet at det store skillet går mellom de menneskene som er i arbeid, og dem som ikke er i arbeid. Arbeid til alle må derfor fortsatt være jobb nummer én.

Nå er jo jeg betalt for å skryte av Regjeringa, men sjelden har vi sett en statsråd som til de grader legger på plass verktøy for å løfte folk ut av fattigdom, og gi flere mennesker mulighet til å lykkes med sine liv. Det er godt å se, og dette er jo bare starten.

Det illustrerer også forskjellen mellom høyresida og venstresida i norsk politikk. Der den forrige regjeringa mest snakket om fattigdom, er denne regjeringa allerede godt i gang med å hjelpe menneskene det gjelder. Vi gjør det gjennom allerede godt kjente sosialdemokratiske virkemidler. Vi har tidligere vist at vi kan løfte mennesker – ja, en hel klasse – ut av fattigdom.

Jeg er glad for at det er en særskilt fokusering på innvandrerbefolkningen i Regjeringas arbeid på dette feltet. Bærebjelken for å lykkes med integrering og velferdsstaten vil være en god offentlig skole, sosial boligpolitikk og arbeid til alle. Hvis vi er enig i at arbeid er et av de viktigste verktøyene for integrering, tåler vi ikke at en eneste person med innvandrerbakgrunn blir gående ledig. Hvis

mange av dem som nå er under utdanning, ikke får jobb når de er ferdigstuderte, vil det være svært uheldig for den enkelte, for integreringen og for unge mennesker som kommer etter disse, og som har disse ungdommene som sine forbilder.

Vi ser at mennesker med innvandrerbakgrunn møter flere barrierer. Den første er at for få får jobb i det hele tatt. Jeg tillater meg å ta en litt komisk historie om en arbeidsgiver som satt med en bunke søknader på en ledig stilling, hvorpå han tar ut halvparten av søknadene og kaster dem rett i søpla. Da spør han som sitter ved siden av, om hvorfor i all verden han gjorde det. Da svarte arbeidsgiveren at de som ble kastet, hadde forferdelig uflaks, og var det noe han i hvert fall ikke ville ha i bedriften sin, var det folk med uflaks.

Det må ikke bli slik at innvandrere er avhengige av å ha flaks for å få seg arbeid.

Den andre barrieren går på hva slags arbeid innvandrene får, hvis de først får en jobb. Altfor mange får et arbeid de er overkvalifisert for. Det er demotiverende og gjør at de ikke får nødvendig sjølrespekt ved å føle at samfunnet har bruk for de kvalifikasjonene de besitter. Det er viktig å påpeke at mange grupper deltar i arbeidslivet på lik linje med befolkningen for øvrig. Det varierer med utdanning, opprinnelsesbakgrunn og norskkunnskaper. Vi ser også at botid er en viktig variabel. Det er også viktig at det gjøres et bedre rådgivningsarbeid. Enkelte vil ikke at deres barn skal bli håndverkere eller ta realfag, da dette av enkelte anses som lavstatus i deres opprinnelsesland.

Av kvalifiseringssprogrammet Ny Sjanse ser vi at de viktigste virkemidlene i introduksjonsordningen fungerer, og at særlig kvinner profitterer på ordningen. Yrkesdeltakelse for kvinner er en særlig utfordring. Det er viktig å finne gode virkemidler for å endre det bildet som vi ser i dag. Som en mann som er opptatt av kvinners rettigheter, tillater jeg meg også å oppfordre mine brødre blant innvandrerbefolkningen om å ta ansvar for at flere kvinner kommer seg ut i arbeid.

Det inntrykket Fremskrittspartiet prøver å skape av at innvandrere er passive, at de ikke ønsker å la seg integrere og helst bare vil sitte og heve trygd, er feilaktig. Det står mange arbeidsvillige og kompetente innvandrere i kø på arbeidskontorene hver dag i håp om å få en jobb. Fremskrittspartiets kutt i budsjettet på utlendingsfeltet, med kutt i mottak, i kommunale innvandrertiltak og norskkopplæring, vil føre til at flere oppholder seg ulovlig i riket, at flere blir gående på sosialhjelp, og det er en misbrukt sjanse til å nyte godt av innvandringen. Dette vil føre til en belastning på sosialbudsjettet, noe jeg ikke kan se at Fremskrittspartiet har tatt høyde for i sine forslag.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på 3 minutter.

Per Rune Henriksen (A) [12:25:25]: Siden fjorårets budsjettdebatt har arbeidsledigheten blitt redusert med nær en tredjedel. Dette er veldig bra for alle dem som har gått fra ledighetskøen til arbeid. Fremskrittspartiets merknad i fjorårets budsjett, hvor de spådde at ledigheten ville

forverres med de tiltak som ble lagt fram i Soria Moria, ble altså gjort til skamme.

Nå er det likevel ikke slik at alt er fryd og gammen. Nær en fjerdedel av de ledige er langtidsledige, og under-sysselsettingen, altså deltidsarbeidende som ønsker større stillingsbrøk, er økende.

I deler av arbeidslivet er etterspørselen etter arbeidskraft større enn tilbudet, og vi vet at mangel på arbeidskraft av bedriftene blir sett på som den største utfordringen dersom etterspørselen øker. I denne situasjonen ønsker Regjeringen å øke nivået på ordinære tiltaksplasser med 800 i andre halvår 2006 til 11 800 plasser – dette i en situasjon hvor vi har en sterk reduksjon i arbeidsledigheten. Det blir et viktig signal når det gjelder denne regjeringens vilje til å bekjempe arbeidsledighet.

Vi fortsetter reverseringen av Bondevik-regjeringens usosiale kutt overfor de ledige, ved at vi nå kutter antall ventedager før man får dagpenger, fra fem til fire. Målet er å komme ned på tre dager, som det var før Bondevik-regjeringen satte i verk sine usosiale kutt. Det er ingen overraskelse at Høyre og Venstre foreslår å opprettholde fem ventedager. Ei heller er det en overraskelse at de gamle regjeringspartiene fortsatt vil stramme inn arbeidstakernes rett til å få ytelse fra lønnsgarantifondet når arbeidsgiver har gått konkurs. Det er likevel forstemmende å se med hvilken iver disse partiene svekker sikkerhetsnett for vanlige arbeidstakere.

Kampen mot sosial dumping er en viktig sak. Regjeringen følger opp sin handlingsplan mot sosial dumping gjennom lovendringer, styrking av kontroll og tilsyn. Omfanget av arbeidsinnvandrere fra de nye EØS-landene er stort, særlig i byggebransjen. Vi ser positivt på denne arbeidsinnvandringen. Dette er arbeidskraft som vi trenger. Når vi er mot sosial dumping, betyr ikke det at vi er motstandere av arbeidsinnvandring. Det betyr at vi vil at arbeidstakerne som kommer hit, skal ha skikkelige arbeidsforhold og anstendig lønn sammenlignet med sine norske kolleger. Overgangsreglene for borgere fra de nye EØS-landene sammen med et regelverk og tilsyn som dekker tjenesteinnvandring, er etter vår mening veien å gå for å hindre sosial dumping. Neste fredag skal vi behandle forslag om overgangsregler fra nye EØS-land. Til våren vil vi få nye forslag til styrking av regelverket, og i budsjettet som vi i dag behandler, styrker vi bevilgningene til Arbeidstilsynet så vel som til Petroleumstilsynet. Norge er blant de land som har mottatt flest arbeidere fra de øst-europeiske landene, og vi har sett stygge eksempler på kynisk og brutal utnyttning av disse. Med et sterkt regelverk, aktivt tilsyn og samarbeid med fagbevegelsen og andre parter i arbeidslivet akter vi å bekjempe sosial dumping, og vi er på vei.

André N. Skjelstad (V) [12:28:48]: Venstre vil understreke at deltakelse i arbeidslivet er et av de viktigste tiltakene for at den enkelte borger på egen hånd skal kunne sikre seg og sin familie mot fattigdom og sosial ekskludering. Venstre er derfor fornøyd med at Regjeringen har ulike tiltak for å få flere tilbake i arbeid og tilrettelegge arbeidslivet på en slik måte at så mange som mulig kan delta.

Framtidens velferdssystem vil være avhengig av om samfunnet greier den store oppgaven. Men det går en grense for hva en kan oppnå med arbeidslinjen. Spesielt for kvinner i omsorgsykker er det altfor mange som havner på uføretrygd etter mange år med tunge løft, og da er det oftest for sent. Bedre tilrettelegging av arbeidsplasser for disse yrkene vil være avgjørende for å få ned sykefraværet.

Venstre er opptatt av frihet og rettferdighet for alle mennesker til å skape seg et selvstendig liv. På bakgrunn av dette ønsker Venstre å sikre at selvstendig næringsdrivende gis like rettigheter til svangerskaps- og fødselspenger som andre arbeidstakere. En rekke gründere og entreprenører starter i det små med egen virksomhet. Det er derfor behov for at denne gruppen likestilles med henblikk på trygderettigheter til svangerskaps- og fødselspenger. En likestilling når det gjelder disse rettighetene, vil også legge det bedre til rette for at flere kvinner vil våge og evne å starte egen arbeidsplass for seg selv og andre. Dekningsgraden for selvstendig næringsdrivendes trygderettigheter er i dag 65 pst. ved svangerskap, fødsel og omsorg for små barn. For å få full godtgjørelse i permisjonstiden i dag må selvstendig næringsdrivende tegne egne forsikringer – forsikringer som er forholdsvis kostbare, og som medfører en belastning som svekker rekrutteringen til slik virksomhet. Venstre mener at dagens trygdeordninger knyttet til svangerskap og fødsel for denne gruppen ikke legger til rette for en kombinasjon av småbarnsomsorg og yrkesaktivitet.

Venstre viser videre til at jordbrukere og fiskere gjennom ulike avtaler har fått velferdsordninger som gir disse gruppene utvidede rettigheter i forbindelse med svangerskap og fødsel. Hovedbegrunnelsen for disse særavtalene er å sikre rekruttering til disse næringene. En annen begrunnelse er at det er i næringens interesse å sikre rekruttering av kvinner. Venstre ser det som viktig at man styrker rekrutteringen også i andre næringer, ikke bare i primærnæringen. Venstre foreslår derfor å innføre en svangerskaps- og fødselspengeordning for alle selvstendig næringsdrivende, på lik linje med arbeidstakere.

Til slutt: Igjen er det forstemmende å høre representanten Henriksen som til enhver tid påpeker LOs fleksibilitet og ikke den fleksibiliteten som gjelder i et arbeidsmarked. Jeg blir litt forundret over at dette blir gjentatt hver bidige gang når vi har et presset arbeidsmarked, noe også Høyre og Venstre viser til i sine merknader. Da har jeg vanskelig for å forstå resonnementet til representanten Henriksen her.

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n hadde her teke over presidentplassen.

Robert Eriksson (FrP) [12:31:54]: Det som fikk meg til å ta ordet igjen, var egentlig svaret på den replikken jeg hadde til statsråden. Hvis man skal bruke statsrådens egen retorikk i den replikkordvekslingen, der han sa at den gang hadde Fremskrittspartiet makten, kan man dra i gang en interessant debatt videre. Fremskrittspartiet satt ikke i regjering. Fremskrittspartiet forhandlet om et bud-

sjett der vi fikk gjennomslag for mer til helse, mer til eldreomsorg og mer til samferdsel. Vi fikk foretatt en ytterligere opptrapping av avkorting i samordningen mellom gifte og samboende pensjonister.

Hvis vi skal følge statsrådens egen retorikk videre til 2004 – hvis jeg ikke husker feil – var det Arbeiderpartiet som forhandlet med den samme regjeringen, og da må jo det bety at det var Arbeiderpartiet som hadde makten og bestemte hvordan budsjettforliket skulle være.

Så sier statsråden i replikksvaret at i disse forhandlingene var alt annet viktigere for oss enn gravferdsstønaden. Det må jo bety at for statsrådets parti – som selv satt og forhandlet i 2004 – var også alt annet viktigere enn gravferdsstønaden, som man året før sa var så viktig.

Vi erkjente imidlertid at vi ikke var fornøyd, at vi var skuffet over at dette var skjedd. Derfor foreslo vi også å gjeninnføre denne stønaden. Vi hadde hatt flertall i Stortinget i fjor hvis regjeringspartiene hadde støttet oss. De som sitter med makten i dag, så vidt meg bekjent, er da virkelig statsråden og regjeringspartiene. Ikke nok med at de sitter med makten, men de gjør det så til de grader fordi de har en flertallsregjering, som kunne ha gjennomført det både for inneværende år og for neste år. Men her er det nok en gang en handlingslammelse.

Situasjonen er – og jeg har fått en del henvendelser bl.a. fra prester i Oslo – at utgiftene til en minimumsbegravelse rundt omkring i landet dreier seg om alt fra 10 000 kr til over 30 000 kr. Det er derfor Fremskrittspartiet nå foreslår en totalgjennomgang av ordningen, slik at alle kan sikres en verdig begravelse. Dessverre stemte også de andre partiene imot det i Stortinget under finansdebatten. Det er sørgelig. Det er stor forskjell mellom regjeringspartienes retorikk og handling, og jeg kunne gjerne ha ønsket meg at de hadde vært flinkere til å handle enn til å drive med lett kjøpt retorikk.

Dagfinn Sundsbø (Sp) [12:35:12]: Etter dette innlegget kan en virkelig undre seg over hvordan Fremskrittspartiet kan gå gjennom denne debatten uten å gjøre noe med gravferdsstøtten, når de samtidig skaffer seg så solid rom for det gjennom kutt f.eks. på opp mot 1 milliard kr når det gjelder arbeidsmarkedstiltak. Det måtte da være mulig å komme til Stortinget med et forslag som representerte noe annet enn å be Regjeringen om å ta ansvaret for en utredning av noe. Men det er nå så!

Det jeg hadde lyst til å kommentere, var et utsagn som vel representanten Engeset startet med, hvor han fikk støtte fra Fremskrittspartiet, om at Regjeringen representerte en form for – hva var det han kalte det – misunnelsesprinsipp. Vi har en regjering som ønsker å satse på velferdsstaten, og som ser at det koster, og som derfor også erkjenner at vi må gjøre noe med skattenivået i dette samfunnet. Jeg registrerer også at debatten viser at Regjeringen tydeligvis har et bredere flertall i Stortinget for å gjøre noe med skattenivået og satse mer på velferdspolitikken enn det parlamentariske grunnlaget som står bak Regjeringen, tilsier. Her skiller faktisk opposisjonspartiene lag når det går på vilje til å satse på velferdsløsninger.

Så har jeg også lyst til å kommentere dette som går på fattigdomspakkene. Representanten Engeset sier at Høyre har en mye bedre fattigdomspakke, og den er spesielt innrettet mot å få folk i arbeid. Ja, mon det! For det første skal jeg prøve å sette meg mer inn i Høyres fattigdomspakke og finne ut hvor disse tiltakene som er så mye bedre, er hen. Dem har ikke jeg klart å se så langt. Men jeg har i hvert fall registrert at Høyre kutter dramatisk i arbeidsmarkedstiltak, og når man ser på Regjeringens handlingsplan mot fattigdom, ligger det faktisk 144 mill. der som skal gå til styrking av landsomfattende arbeidsmarkeds-satsing for å motvirke fattigdom.

Disse finner vi igjen i post 70 under kap. 634 i Regjeringens budsjett. Fremskrittspartiet kutter 550 mill. kr, er det vel, Høyre kutter 206 mill. kr. Det blir ikke mye igjen til fattigdomstiltak som kan bidra til at denne kategorien mennesker kommer i arbeid, når man kutter nettopp der hvor bevilgningene til dette er satt. Det er vanskelig å se at det er realiteter bak det man sier om at en fattigdoms-satsing må være å satse på arbeidslinjen. Det er jo det Regjeringen gjør. Og det er jo der de andre kutter. Unntaket her er faktisk Kristelig Folkeparti, det er det eneste partiet som kommer ut i pluss på arbeidsmarkedstiltak når man ser post 70 og 71 i sum. De andre kutter!

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [12:38:37]: Jeg ønsket å ta ordet etter innlegget til Sverre Myrli, som var inne på minstepensjon. Han gjentar jo til det kjedsommelige det som Arbeiderpartiets representanter til enhver tid ynder å si, nemlig at Fremskrittspartiet vi ha en flat minstepensjon. Jeg mener at noe som er flatt, ikke kan være minst i den ene enden og størst i den andre enden. Det er noe som ikke stemmer helt med flat og minst og størst her.

Det undrer meg faktisk at Arbeiderpartiet er så inderlig opptatt av at de som har hatt minst gjennom hele livet, skal ha minst når de blir gamle også. Og hvorfor er Arbeiderpartiet så opptatt av at de som gjennom et langt liv har hatt aller mest, skal ha aller mest når de blir gamle?

Fremskrittspartiet er opptatt av å gi en god pensjon til alle, en pensjon som gir alle en god alderdom: dem som ikke har mye gods og gull, og dem som allerede har mye gods og gull. Vi kaller dette for likeverd og solidaritet, ord Arbeiderpartiet i alle andre sammenhenger liker å smykke seg med.

Martin Engeset (H) [12:40:22]: Jeg tegnet meg egentlig på talerlisten fordi jeg i min replikk til statsråden fikk et spørsmål fra ham. Jeg trodde i og for seg at det var stortingsrepresentantenes privilegium å stille statsråden spørsmål etter statsrådets hovedinnlegg, men greit nok. Jeg fikk ikke anledning til å svare på grunn av at reglementet forbød meg det, så la meg da bare for ordens skyld bekrefte at ja, Høyre har store ambisjoner når det gjelder fattigdomsbekjempelse, men til forskjell fra de rød-grønne har vi aldri lovet å avskaffe fattigdommen. Det var i hvert fall det vi oppfattet at de rød-grønne lovet i valgkampen og frem til og med Soria Moria. Nå har man dempet seg betydelig, og det tror jeg er fornuftig. Å avskaffe fattigdom er fryktelig krevende, fordi fattigdom er et sam-

mensatt og komplekst problem, med mange årsaker. Jeg tror alle gjør klokt i å ha ambisjoner om å redusere fattigdom. Det er nok det eneste som er realistisk i virkelighetens verden. Og da er hovedsvaret selvfølgelig at veien ut av fattigdom går gjennom arbeid. Ellers viser jeg til Høyres fattigdomspakke.

Etter innlegget til representanten Sundsbø må jeg si at jeg blir både overrasket og faktisk litt oppgitt. Det innlegget avslører jo at representanten Sundsbø for det første ikke har satt seg inn i Høyres alternative statsbudsjett – det får så være, det kan man kanskje ikke forlange av alle de rød-grønnes representanter, de har kanskje nok annet å sette seg inn i. Men at han ikke engang har lest hva vi faktisk foreslår i komiteinnstillingen, hvor vi på punkt etter punkt har offensive poster som går utover Regjeringens forslag, må jeg si både skuffer og overrasker. Men ok, nok om det.

Så til et tema som jeg synes er litt pussig i debatten. Jeg følte at statsråden i sin innstilling, sitt ordvalg og sin tone både var positiv, imøtekommende, inkluderende og glad for at det var bred politisk enighet om hovedgrepene i arbeids- og sosialpolitikken. Det setter jeg pris på, og den synes jeg det er viktig å ta vare på. Derfor synes jeg det er litt rart at representanter som Karin Andersen og Lise Christoffersen nærmest flyr i strupen på Høyre fra setning nr. 1 i sine innlegg. Det synes jeg er pussig. Jeg lurer i grunnen på om det er en slags arbeidsfordeling i de rød-grønnes leir, med en slik «good guy»-«bad girl»-rollefordeling. Jeg synes i grunnen det var litt pussig.

Fattigdomspakken til Høyre er vi veldig stolt av og veldig fornøyd med. Det jeg har kritisert Regjeringens fattigdomspakke for, er at det har vært litt kreativ bokføring. Hvis det å redusere avgifter og skatter skal kunne kalles fattigdomssatsing, så er det veldig mange av de skattelettelsene vi gjennomførte i forrige periode, som også blir fattigdomssatsing. Så frekke har ikke vi vært.

Karin Andersen (SV) [12:43:51]: Jeg synes det innlegget som kom nå, var veldig klargjørende. Det har aldri vært og kommer ikke å være et mål for Høyre å avskaffe fattigdommen. Det har vi i grunnen visst. For SV er det det, og vi kommer til å stå på for det morgen, middag og kveld.

I dag høres alle ut som om de er enige om både fattigdomsbekjempelse og at man skal gjøre vesentlig mye mer for at flere skal komme inn i arbeid. Og jeg tror at folk er opptatt av det, men problemet med å tro ordentlig på opposisjonen i disse sakene, er jo når man går inn i budsjettet deres og ser hvordan man har finansiert dette. Jeg har altså lest de svarene som Finansdepartementet har gitt til de ulike partiene når det gjelder hvordan budsjettet deres er beregnet. Det er da det kommer for en dag at mange av de summene som det opereres med som innsparinger, kun er anslag partiene har gjort sjøl, og ikke er beregnet. Og det er da dette budsjettet som de nå legger fram, er basert både på denne regjeringens skattepolitikk i utgangspunktet, som betyr mye større inntekter til fellesskapet, og i tillegg på det som Høyre, da de satt i regjering, kalte harrypenger, som ikke er ordentlige penger, men noen anslag

man finner på sjøl. Og da får man, som sagt, råd til mange ting.

Så må jeg si at jeg synes at Fremskrittspartiets Kenneth Svendsen i svaret til meg da jeg utfordret ham på kuttet på barnevern, overhodet ikke svarte. I Fremskrittspartiets budsjett er det lagt inn et kutt på 350 mill. kr på barnevern. De siste undersøkelsene viser at det er barnevernsbarna som kommer dårligst ut på nesten alle sosiale indikatorer. Dette er barn som har det vanskelig i utgangspunktet. Vi vet også at tre av fire av disse barna havner på sosialhjelp når de blir 18 år og kommer ut av barnevernet. Veldig mange av dem detter ut av den videregående skolen.

Hva er det i så fall Fremskrittspartiet skal tilby disse barna slik at de kommer ut av denne situasjonen? Det er helt umulig å forstå at dette skal være en god fattigdomspakke overfor disse barna, for dette er de barna som trenger fellesskapet mest – og de skal få minst.

Hvis man blar opp på en annen side i Fremskrittspartiets budsjett, kan vi også se at reduksjoner i alkoholavgiften utgjør opp imot 1 milliard kr. Det må jeg si at jeg synes er en usmakelig pakke. Man velger å kutte på dem som trenger fellesskapet mest, og som vi vet havner i fattigdom til og med i dag med de tiltakene vi har. Og så synes man altså det er viktigere at spriten blir billigere.

Kenneth Svendsen (FrP) [12:47:06]: Det er helt tydelig at representanten Andersen har lest det i programmet som hun ønsker å lese, og ikke har lest helheten i programmet. Jeg anbefaler at hun går opp til vårt sekretariat og får utlevert vårt alternative statsbudsjett, hvor helheten står, og der hun vil få svarene på det hun spør om.

I dag diskuterer vi budsjettet for Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Det som fikk meg til å ta ordet, var Eva Kristin Hansen, som begynte å prate om oljepenger og sa at Fremskrittspartiet levde i en annen verden, vi diskuterte ikke på samme banehalvdel som de andre. Vi deltok ikke på den banehalvdelen hvor de prioriterte. Altså, vi skal ikke bruke disse oljepengene. Nå er det jo slik at også Arbeiderpartiet bruker oljepenger. Men jeg kunne godt tenke meg å få svar fra Eva Kristin Hansen på hva som er forskjellen på oljepenger, aluminiumspenger, vannkraftpenger og penger som tas inn gjennom skatter og avgifter fra næringslivet. Hva er forskjellen på disse? De kommer jo til syvende og sist ut som et overskudd i statsbudsjettet.

Eva Kristin Hansen sier at Fremskrittspartiet har meldt seg ut av den viktige politikerdebatten, og vi deltar ikke i prioriteringene. Men nå er vi jo ved sakens kjerne. Det er jo akkurat prioriteringene vi er med på. Her har vi muligheten til å prioritere 246 000 minstepensjonister som lever under OECDs fattigdomsgrense, framfor å sette pengene på bok i selskaper i andre land. Og da velger Arbeiderpartiet å sette disse pengene inn i aksjer i private selskaper rundt om i verden, framfor å gi pengene til dem som har vært med og bygd opp dette landet fra å være et fattig land til et rikt land i dag. Da er jeg temmelig forundret over at man kan stå på talerstolen her og si at man ikke prioriterer.

Men det er selvfølgelig en måte for Arbeiderpartiet å komme seg unna den debatten på. Fremskrittspartiet pri-

riterer. Det akter vi å fortsette å gjøre på samme måten – og det er, som jeg sier, gjennom programmet mot fattigdom. 246 000 minstepensjonister lever under fattigdomsgrensen til OECD, og hva gjør Arbeiderpartiet og regjeringspartiene med det? Jo, de øker formuesskatten, de øker beskatningen av fordelen ved å bo i egen bolig. Nå vet vi at mange av disse minstepensjonistene bor i egen bolig, og når de skal betale disse skattene, må de ta det av minstepensjonen, som er så lav som den er. Det er Fremskrittspartiet motstander av.

Så var Myrli her oppe og pratet om at Fremskrittspartiet ønsker at alle skulle bli minstepensjonister. For oss er det ikke viktig om det heter minstepensjonister eller ikke. Det som er viktig for oss, er at det går an å leve av den minstepensjonen. Og den minstepensjonen som Arbeiderpartiet står for, kan man ikke leve av. Det kan man med Fremskrittspartiets forslag til ny minstepensjon.

Lise Christoffersen (A) [12:50:13]: Det var egentlig det opprinnelige innlegget til Martin Engeset som fikk meg til å tegne meg, for når de rød-grønne så tydelig gjennom to budsjetter har prioritert kampen mot fattigdom og reversert skattelettepolitikken, så er det verken retorikk eller misunnelse.

Martin Engeset sier at det rød-grønne flertallet er mer opptatt av å ta fra de rike enn av noe annet. Nei, det er ikke det vi er. Vi står for en politisk linje og en holdning som vi alltid har stått for, og det handler om å yte etter evne og få etter behov. Og er du rik, så har du faktisk råd til å bidra mer til samfunnet og felleskassen enn hvis du har lite.

Venstresiden er mest opptatt av å holde folk igjen. Og det er jo så til de grader feil. Skulle vi ha fulgt borgerlig politikk gjennom hele det forrige århundre og opp til i dag, hadde vi ikke stått her i dag og drøftet hvordan vi skal løfte en tiendedel av befolkningen. Da hadde vi stått her og drøftet hvordan vi skulle løfte en ganske mye større andel av befolkningen.

Arbeiderbevegelsen har så lenge den har eksistert, jobbet for å løfte flertallet, og har gode politiske resultater av det. Det ser vi på de kvalitetene som vi har i det norske samfunnet i dag. Og de borgerlige sier også i sine budsjettmerknader at et av de viktigste kvalitetskjennetegnene ved det norske samfunnet, er at vi har en høyt utdannet befolkning. Og hvem er det som har sørget for det? Selv kommer jeg fra en familie hvor mine besteforeldre var ansatt på jernbanen og visste hva det ville si å ha det trangt. Og hadde det ikke vært for den utdanningspolitikken som arbeiderbevegelsen har stått for, hadde aldri jeg fått noen annen utdanning enn det mine besteforeldre og til dels foreldre fikk.

Det handler ikke om å holde igjen. Det som er arbeiderbevegelsens prinsipp, er å gi folk frihet til og frihet fra, og det handler om en rettferdig fordeling av samfunnsgodene.

Så ble det også fra Fremskrittspartiet her sagt at Arbeiderpartiet og de øvrige samarbeidspartiene står for en politikk hvor de som har minst, fortsatt skal ha minst. Jeg vil minne om at minstepensjon i seg selv er uttrykk for en solidaritet fra samfunnet overfor dem som ingenting har,

fordi det stort sett er mennesker som heller ikke har betalt noe inn til folketrygden. I folketrygdsystemet ligger det også innebygd en betydelig omfordeling fra dem som har mest, til dem som har minst. Den omfordelingen kommer til å bli forsterket i den nye reformen, og det kommer til å bli få minstepensjonister igjen.

Fremskrittspartiet sier at de er opptatt av flat pensjon. Men flat pensjon vil fortsatt bety minst. Det vil bety at de som har råd til det, kommer til å kjøpe seg tillegg til den flate pensjonen som er for alle. Ellers er «flat» også et prinsipp hos Fremskrittspartiet når det gjelder skatt. Skulle vi fulgt de prinsippene fullt ut, ville det ført til en flat skatt på 38 pst. her i landet, og det ville gitt en betydelig høyere skatt til dem som allerede har minst i utgangspunktet.

Sverre Myrli (A) [12:53:35]: Kari Kjønås Kjos hadde problemer med begrepene «flat», «minst» og «størst». Ja, hvis Fremskrittspartiet hadde fått det som de ville, hadde ikke det vært noe problem i det hele tatt, for Fremskrittspartiet vil jo ha en *lik* folketrygdpensjon til alle. Så la oss bruke begrepet «lik» hvis det er enklere å forstå enn «flat».

Uansett om man har jobbet mye eller lite, skal man ifølge Fremskrittspartiets pensjonsmodell ha den samme pensjonen fra det offentlige. Vi andre synes det er en urettferdig pensjonsmodell.

Minstepensjonen i Norge er det ikke fett å leve av. Det gir ikke grunnlag for et utsvevende liv. Derfor har også Stortinget økt minstepensjonen betraktelig de siste åra, mer enn øvrige pensjoner og mer enn lønnsutviklingen. Eller mer presist: Det er særtillegget i minstepensjonen som er økt. Hovedprinsippet i folketrygdens alderspensjon er at alle har en grunnpensjon, folketrygdens G, og så opptjener man tilleggspensjon i forhold til det man betaler inn gjennom sitt yrkesaktive liv. Har man liten eller ingen tilleggspensjon, får man et særtillegg fra det offentlige, slik at man summa summarum får minstepensjon.

Baksiden av medaljen – hvis vi skal gjøre som Fremskrittspartiet sier – er at de som har jobbet og slitt et langt liv, og som har en liten tilleggspensjon, blir tatt igjen av dem som bare har særtillegg. Det sier aldri Fremskrittspartiet noe om. Dette gjelder renholderen og hjemmehjelpen som har jobbet og slitt og opparbeidet seg en liten tilleggspensjon. Dem er ikke Fremskrittspartiet opptatt av. Det skjønner jeg godt, for Fremskrittspartiet vil jo ikke ha dette systemet. Fremskrittspartiet vil ikke belønne dem som har jobbet og slitt i et langt yrkesaktivt liv. Fremskrittspartiet vil ha en flat pensjon til alle – eller la oss si lik pensjon, slik at Fremskrittspartiets representanter sjøl også kan være med på terminologien.

Fremskrittspartiet er ikke opptatt av dem som – for å bruke Kenneth Svendsens begrep – har vært med og bygd landet. Det er nettopp disse gruppene som rammes hvis Fremskrittspartiets pensjonsmodell skulle bli innført. Vi andre kaller Fremskrittspartiets forslag til ny pensjonsmodell for et ran av arbeidsfolks tilleggspensjon. Det nevner aldri Fremskrittspartiet.

Det beste vi kan gjøre, er å sørge for å få på plass et nytt pensjonssystem så vi slipper disse diskusjonene. For med den nye pensjonsmodellen som Regjeringa har foreslått, og som jeg håper det etter hvert blir stor tilslutning til i Stortinget, vil minstepensjonsfella bli eliminert. Alle får altså beholde de rettighetene de har opparbeidet seg gjennom sitt yrkesaktive liv, kombinert med at man også får omsorgsopptjening og opptjening for avtjent førstegangstjeneste. Men det er Fremskrittspartiet imot. Fremskrittspartiet vil ikke ha noe nytt pensjonssystem.

Nå utfordrer jeg Fremskrittspartiet: Hvis vi tar feil i at Fremskrittspartiet vil innføre en lik pensjon til alle, har de i så fall gått bort fra det de tidligere har stått for, og da kan de benytte anledningen nå til å presentere den nye pensjonsmodellen sin.

Presidenten: Presidenten vil påpeike at det er uparlamentarisk å skulde sine medrepresentantar for å drive med ran.

Eva Kristin Hansen (A) [12:57:04]: Det er godt at det endelig er kommet litt temperatur i debatten. Jeg forstår at min retorikk rundt Fremskrittspartiets bruk av oljepengene gav representanten Svendsen noe høyt adrenalinivå. Men poenget mitt når det gjelder Fremskrittspartiets bruk av oljepenger, er at jeg vil komme med en sterk advarsel om at vi ikke kan bruke mer penger enn det som er klokt for samfunnet vårt og for norsk økonomi. Jeg advarer mot at vi bruker penger på en måte som bidrar til økte renter for folk flest, og som rammer norsk industri. Det er bred enighet her på Stortinget – med unntak av Fremskrittspartiet – om hvordan vi skal bruke oljepengene våre. Det var poenget i mitt innlegg i stad.

Jeg vil samtidig si at jeg har sett meg litt lei på at Fremskrittspartiet går veldig høyt på banen og fremmer forslag gjennom hele året, uten å ta ansvar for det når det kommer til budsjettet. I Fremskrittspartiets alternative budsjett er veldig mange av de forslagene de har fremmet i løpet av året, ikke med. Poenget i den replikken jeg hadde tidligere i dag til representanten Svendsen, om den tusenlappen som kom til sosialklientene i fjor, er et bevis på hvordan Fremskrittspartiet håndterer økonomi i denne salen. Man kommer og skal bruke 170 mill. kr lenge etter at vi har gjort unna diskusjonene og ferdigbehandlet budsjettet. Poenget mitt var å påpeke uansvarligheten i Fremskrittspartiets politikk.

Presidenten: Representanten Martin Engeset har hatt ordet to ganger og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Martin Engeset (H) [12:59:06]: Jeg tegnet meg nå for å rette opp i det som noen må ha gjort seg skyldig i, nemlig en åpenbar misforståelse, eller en bevisst misforståelse. Når man skal argumentere mot politiske motstandere, er selvfølgelig det aller letteste å late som man siterer hva en representant har sagt, og så argumentere mot et karikert standpunkt. Da jeg i mitt innlegg kom inn på dette med misunnelsespolitikk, sa jeg at noen av de rød-grønne

representantene – jeg understreket at det ikke gjaldt alle – betjente seg av den typen retorikk. Det synes jeg også debatten her har bekreftet.

Til representanten Lise Christoffersen vil jeg bare si at hennes innlegg nå sist bekreftet et poeng jeg hadde i mitt hovedinnlegg, nemlig at noen er flasket opp med en forestilling om at alt som er godt, er det kongelige norske arbeidepartis fortjeneste, mens alt som er skakt og skjevt, er andres skyld. Jeg synes det er en nokså spesiell historiebetraktning hvis man ser det i et historisk perspektiv. Men det får vi ta ved en senere anledning.

Presidenten: Kenneth Svendsen har hatt ordet to ganger og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Kenneth Svendsen (FrP) [13:00:34]: Jeg skulle hatt lengre tid!

Det er slik at representanten fra Arbeiderpartiet sier at Fremskrittspartiet ønsker flat skatt. Jeg lurar på hvor denne representanten har det fra. Hun kan i hvert fall ikke helt ha lest vårt program, så jeg foreslår at hun gjør det på nytt.

I tillegg har hun tydeligvis beregnet at vi skal få 38 pst. flat skatt når Fremskrittspartiet kommer til makten. Det er en beregning som ikke hører noe sted hjemme, og hvor det er hentet fra, forstår ikke jeg.

Vi kan bl.a. se på Irland, der man har flatere skatt, som har ført til høyere skatteinntekter, på grunn av at man har fått mer næringsvirksomhet. Så det er mulig å gjøre dette med en flatere skatt, men ikke med flat skatt.

Så kom Myrli inn på hjemmehjelper og vaskere, han trodde ikke de ville akseptere å bli innhentet av dem som har vært hjemme og bl.a. jobbet med unger et helt yrkesliv. Jeg tror de aksepterer det så lenge begge parter kan leve av minstepensjonen. Problemet med Arbeiderpartiet er at de har lagt pensjonen på et nivå som det ikke går an å leve av, mens vi legger det på et nivå som det går an å leve av.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [13:02:02]: Jeg var med på en tilsvarende debatt om minstepensjoner høsten 1996, og det førte til et gledelig resultat. Da ble minstepensjonen gjennom særtillegget økt kraftig, og det var en stor forbedring av disse menneskenes økonomiske situasjon. Det er ganske mange som blir vist liten respekt økonomisk for den samfunnsinnsatsen de har gjort, og da er det et lite håndslag fra myndighetene å bedre deres økonomiske forhold.

Det er helt klart at de som har hatt et yrkesaktivt liv og har fått en pensjonsopptjening utover det som gir minstepensjon, vil bli tatt igjen ved at særtillegget blir økt, som det her er sagt. Det kan i enkelte situasjoner føles urettferdig at de som har hatt en plass i yrkeslivet, med en inntekt som har gitt grunnlag for en pensjon utover minstepensjon, blir tatt igjen ved at vi hever særtillegget. Det er et faktum. Men dette kan ikke være et avgjørende argument mot å øke pensjonene for de mange som er i minstepen-

sjonssituasjonen under dagens pensjonssystem, eller under et framtidig pensjonssystem. Dette er noe vi må prøve å skjære igjennom, og her trengs det en økt «samfunnsbevissthet», som en gammel arbeiderpartiordfører i Gudbrandsdalen lærte meg, overfor en rekke mennesker som av ulike grunner har kommet i en pensjonssituasjon som er svært svak i forhold til det folk flest er i.

Jeg vil bare presisere at i Senterpartiet står vi fast ved den holdning vi hadde til disse spørsmålene da vi fikk bl.a. løftet i minstepensjonene ved budsjettet for 1997.

Presidenten: Robert Eriksson har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, på inntil 1 minutt.

Robert Eriksson (FrP) [13:04:35]: Ett minutt blir for kort tid til å forklare og svare på alt Myrli tok opp i sitt innlegg, men la meg begynne.

Da Stortinget våren 2005 behandlet pensjonsmeldingen og -reformen, ville Fremskrittspartiet forbedre dagens system. Det står også klart i innstillingen i den saken at vi ville forbedre dagens system.

Grunnen til at vi går mot den foreslåtte pensjonsreformen, er nettopp at den blir en gedigen sparingreform. Den fører til at opptjente rettigheter for veldig mange blir svekket. Det skjer på en slik måte at alle vil få mindre i pensjon – alle får mindre i pensjon. Det er det regnet grundig på, og det kan dokumenteres grundig. Det regner jeg med også Myrli er godt kjent med fra da han satt i Pensjonskommisjonen. En av hovedtingene som skulle gjøres der, var nettopp å spare x antall milliarder kr i framtidige pensjonsutgifter.

Presidenten: Lise Christoffersen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, på inntil 1 minutt.

Lise Christoffersen (A) [13:05:47]: Det var egentlig for å svare på spørsmålet fra Kenneth Svendsen at jeg bad om ordet.

Hvor har jeg det fra at Fremskrittspartiet ønsker et flatt skattessystem? I programmet sitt slår Fremskrittspartiet fast at de ønsker et flatere skattessystem. Og tallet 38 pst. er hentet fra NOU 1999:7 – hvis en skal ha flat skatt og opprettholde de samme inntektene i samfunnet, må satsen opp på 38 pst. Dette har jeg ikke av eget bryst.

Ellers var Fremskrittspartiets skatteopplegg for 2006 slik at de med inntekter opp til 150 000 kr ville fått 1 100 kr i skattelette, mens de med inntekter fra 1 mill. kr og oppover ville fått skattelette på rundt 60 000 kr. Det betyr ikke at en i løpet av det året hadde kommet fram til et flatt skattessystem, men det hadde jo gått i den retningen. Og siden Fremskrittspartiet sier det selv i sitt program, må en jo tro dem på deres eget ord.

Presidenten: Sverre Myrli har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, på inntil 1 minutt.

Sverre Myrli (A) [13:07:00]: En åpenbar misforståelse: Jeg har aldri sagt at jeg er imot å øke minstepensjonen. Jeg påpekte hvilke dilemmaer vi står overfor som

Fremskrittspartiet aldri nevner, og som jeg kalte baksida av medaljen. Baksida av medaljen ved å øke særtillegget i minstepensjonen er at de som har en liten tilleggspensjon i folketrygden, blir tatt igjen.

Så tar jeg landets nest største parti på blodig alvor. Jeg satt sammen med Fremskrittspartiet i Pensjonskommisjonen. Fremskrittspartiet hadde et seriøst og gjennomarbeidet forslag som innebar en flat, eller lik, pensjon til alle. Det er greit. Vi er uenige om det. Jeg ønsker et pensjonssystem som i sterkere grad skal gi folk incentiver til å arbeide, et langt og aktivt yrkesaktivt liv skal gi høyere uttelling i pensjon, mener jeg og Arbeiderpartiet. Hvis Fremskrittspartiet nå mener noe annet enn det de gjorde i Pensjonskommisjonen, er det også helt greit, men da må Fremskrittspartiet benytte anledningen til å skissere sitt nye pensjonssystem – hvis de nå mener noe annet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1174)

S a k n r . 2

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Høybråten og Kjell Ingolf Ropstad om at personer som anses som unge uføre kan beholde tilleggspensjonen ved flytting til utlandet og representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Kjønnaas Kjos, Kenneth Svendsen og Robert Eriksson om å fjerne begrensningen for unge uføre til å beholde tilleggspensjonen under lengre opphold i utlandet (Innst. S. nr. 53 (2006-2007), jf. Dokument nr. 8:1 (2006-2007) og Dokument nr. 8:2 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre foreslår presidenten at det vil bli gitt anledning til inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre foreslår presidenten at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Eva Kristin Hansen (A) [13:09:40] (ordfører for saken): Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har fremmet forslag om at unge uføre som flytter til utlandet, skal få beholde sin tilleggspensjon. De har fremmet hvert sitt Dokument nr. 8-forslag, Dokument nr. 8:1 og Dokument nr. 8:2, men komiteen har valgt å behandle disse forslagene i samme innstilling, da forslagene tar opp de samme problemstillingene.

I 1993 ble regelen om at garantert tilleggspensjon til unge uføre ikke utbetales til personer som oppholder seg i utlandet og ikke lenger er medlem i folketrygden, iverksatt. Dette skjedde med bred tilslutning i Stortinget, også fra de partiene som i dag fremmer forslagene. Konsekvensen av forslagene fra Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet er at man går tilbake til ordningen som var før

1993, da det ikke var restriksjoner på eksport av denne tilleggspensjonen.

Da saken ble behandlet sist, var et av hovedargumentene for å innføre restriksjoner at den garanterte tilleggspensjonen til personer som er født uføre, eller som er blitt uføre i ung alder, var innført med bakgrunn i norske forhold og med tanke på personer som oppholdt seg i Norge. Derfor vurderte man da hensiktsmessigheten av at denne og andre ytelser som ikke bygger på avgiftsinnbetaling, uten videre utbetales i utlandet i lengre perioder, f.eks. når stønadsmottakeren flytter til utlandet for godt. Videre mente man at vår ordning ville skille seg ut i forhold til andre land, og påføre folketrygden store forpliktelser sammenlignet med internasjonale ordninger. Hensikten var at ordningen skulle forbeholdes personer som oppholdt seg i Norge, som en ren sosial ytelse.

Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet argumenterer for at ordningen er urettferdig. Mange reiser og flytter mer enn tidligere, og det er urimelig at man skal bli minstepensjonist ved flytting til utlandet hvis man er ung ufør.

Det er fullt mulig å forstå at en redusert ytelse vil oppfattes som urimelig og uforståelig, men flertallet mener samtidig at denne saken berører så mange prinsipielle sider, ikke minst økonomiske sider, at man trenger en bredere vurdering av spørsmålet. Derfor mener flertallet at det ville være klokt å få en oversikt over hvor mange dette gjelder, noe statsråden allerede har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om. Videre mener flertallet at det vil være naturlig å se denne saken i sammenheng med den pågående uførepensjonutredningen til det offentlige utvalget som ledes av Oluf Arntsen. Flertallet foreslår derfor at forslagene vedlegges protokollen.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [13:12:36]: Med utgangspunkt i å likestille funksjonshemmede med andre i vårt samfunn har Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti fremmet de forslagene som vi nå behandler. Forslagene handler om å gjøre noe, ikke bare prate.

Folk flest arbeider store deler av livet og opparbeider seg både hjem og pensjon. For dem som er født funksjonshemmet eller har blitt dette i ung alder, stiller det seg annerledes. Ikke har de rukket å skaffe seg et hjem, og ikke har de opparbeidet seg en trygdeytelse de kan leve av. For denne gruppen blir det gitt et tillegg som kalles «ung ufør».

Stadig flere nordmenn flytter til andre land. Eldre, kronisk syke og funksjonshemmede opplever at de får et mye lettere og bedre liv i varmere klima. Disse tar med seg sin pensjon og flytter ut. Unge uføre kan ikke på samme måte ta med seg sin pensjon. De opplever å bli fratatt store deler av sitt livsgrunnlag. Er det virkelig dette vi mener, når vi sier at alle skal ha de samme rettigheter og muligheter?

Flertallet viser til at tillegget tar sikte på å sikre en nøktern levestandard i Norge, og at denne tilleggspensjonen er en ren sosial ytelse.

En ung, sterkt funksjonshemmet norsk dame som har flyttet til Spania for å få et bedre liv, reagerte voldsomt på denne uttalelsen. At legestanden ødela hennes liv under en operasjon som 15-åring, var nå én ting, men at hun var

redusert til en økonomisk byrde som måtte ha sosial ytelse – en almisse, som hun kalte det – gjorde henne fortvilet.

Ifølge regelverket kan hun beholde sitt tillegg dersom hun periodevis oppholder seg i Norge. Hvis hun hadde hatt økonomi til bolig i to land, hadde hun også klart seg uten tillegget. Hadde hun hatt en deltidsjobb, hadde hun også kunnet beholde sitt tillegg. Vel, som sterkt funksjonshemmet er hun 100 pst. ufør og ikke i stand til å ha en deltidsjobb. Denne avkortingsregelen kan ikke oppfattes som annet enn ren diskriminering.

Det er også vanskelig å forstå statsrådets behov for et økonomisk overslag over forslaget. Alle unge uføre har fått dette tillegget, og kostnaden ligger allerede inne i budsjettet.

Det handler altså om en innsparing dersom flere unge uføre flytter ut av landet, og innsparingen er faktisk ganske så betydelig. I tillegg til å miste sitt tillegg mister de også tilpasset bil, hjelpestønad, grunnstønad og medisiner på blå resept. Dersom man er opptatt av de budsjettmessige sidene av denne saken, burde man strengt tatt vedtatt forslaget umiddelbart og håpet at enda flere benyttet muligheten til å flytte til et annet land.

Fremskrittspartiet er glad for at Kristelig Folkeparti og Venstre er enig med oss i at denne regelen fratar en liten gruppe mennesker de samme muligheter som resten av befolkningen har.

Fremskrittspartiet registrerer at regjeringspartiene i denne saken, som i de fleste andre saker, velger å skyve den endelige avgjørelsen foran seg. Disse viser i sin merknad til at det er nedsatt et offentlig utvalg som skal utrede ny uførepensjonsordning, og at man ønsker å avvende dette forslaget før man eventuelt vil ta stilling til om unge uføre skal kunne flytte til et annet land uten avkorting av sin trygd.

Det er noen få unge uføre der ute som ikke ønsker eller har tid til å vente på denne rapporten, og mindretallet, bestående av Kristelig Folkeparti, Venstre og Fremskrittspartiet, fremmer derfor et konkret forslag nå, slik det ligger i saken.

Forslaget er hermed opptatt.

Presidenten: Representanten Kari Kjønås Kjos har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Karin Andersen (SV) [13:16:42] (komiteens leder): Det er en ganske vanskelig sak vi behandler i dag. Både det saksordføreren skisserte, og noen av de synspunktene som representanten Kjønås Kjos hadde i sitt innlegg, viser at dette er en kompleks og litt vanskelig sak.

Jeg tilhører et parti som stemte imot denne innstramningen da den ble innført, med en del av de begrunnelsene som også blir framført i dag. Særlig mener jeg at når vi skal se på denne saken framover, blir det viktig å se både på de likestillingspolitiske aspektene, som det har vært sagt her, i forhold til andre, og i forhold til andre uføre, og sjølsagt også på viktige helsemessige begrunnelser som man kan legge vekt på for at folk kanskje skal kunne få et bedre liv. Vi vet at en del helsetilstander påvirkes av f.eks. et varmere klima, som kan være godt for mange.

Det hadde sjølsagt vært hyggelig å kunne si ja til denne saken i dag, men jeg er i likhet med mine kolleger i Regjeringen innstilt på at saken bør ses i en helhet sammen med innstillingen fra Uførepensjonsutvalget, for det kan være mange sider ved både uføretrygden ellers og denne som må ses i sammenheng for at det skal bli et riktig system, slik at vi ikke fortsetter å lappe på systemet, nå som vi har satt i gang et større arbeid på dette området.

Så tror jeg også jeg vil understreke hva dette tillegget dreier seg om. Det blir kanskje oppfattet veldig negativt når man sier at det er en sosial ytelse. Da tillegget kom, var det knyttet til kostnader ved å leve i Norge og ved det ikke å ha mulighet til å opparbeide seg en tilleggspensjon som skulle være en del av ytelsen man fikk. Det er det denne sosiale ytelsen betyr. Det betyr ikke at det er en almisse; det betyr rett og slett en erkjennelse av at kostnadsnivået i Norge vil være sånn at for en ung ufør vil det være urimelig og vanskelig å skulle leve på en minstepensjon helt fra man er 20 eller 18 år, og til man blir pensjonist. Det er altså begrunnelsen, og det er ingen nedvurdering i det. Så jeg vil be om at det ikke blir lagt inn i det, for det har ikke vært meningen, tror jeg, fra dem som innførte den, og det lå ikke i det i det hele tatt fra oss heller den gang denne regelendringen ble vedtatt.

Det er nok kanskje heller noen bekymringer knyttet til inngangskriteriet, at du kan få den ytelsen etter ett års botid. Det er en av vanskelighetene med den. Det tror jeg vi kan se når vi får sett disse ytelsene i sammenheng – hva slags rettigheter og plikter som knyttes til de ulike ytelsene, hva man får når man oppholder seg her i landet, og hva man kan få når man flytter til utlandet. For det er jo ikke bare denne ytelsen det kan være grunn til å se på når det gjelder muligheten til å ta med seg ytelsene og bo i et annet land. Det er helsemessige grunner til at folk flytter, men det er jo også andre grunner til at folk flytter. Det er veldig mange som trives med det og flytter mellom land av helt frivillige grunner. Derfor må også trygdesystemet sjølsagt tilpasses det, men på en slik måte at vi ikke får uheldige utslag, som vi ikke kontrollerer.

Jeg tror også at jeg vil understreke noe av det som representanten Kjønås Kjos var inne på, nemlig at dette er en ytelse som folk får når de er her i landet. Det er altså ikke noen økning i utgiftene i seg sjøl, men heller en innsparing som ligger der hvis folk flytter. Jeg tror heller ikke meningen med forslaget har vært at det skal være en innsparing, men at man skal få en ekstra ytelse knyttet til levekostnadene i Norge. Det var hele begrunnelsen da den ble innført.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [13:21:30]: I dag er det nødvendig å minne representantene for de rødgrønne partiene om hvilket fundament de har lovet velgerne å bygge sin politikk på. I Soria Moria-erklæringen står det følgende under overskriften «Personer med nedsatt funksjonsevne»:

«Regjeringen vil legge prinsippet om samfunnsmessig likestilling og universell utforming til grunn i sitt arbeid.»

Det er nærmest uforståelig at partier som har forpliktet seg til å ta beslutninger som fremmer «samfunnsmessig likestilling» for funksjonshemmede, faktisk går imot forslagene i Dokument nr. 8:1 og Dokument nr. 8:2 – dette fordi disse dokumentene inneholder forslag som gir økt mulighet til likeverdighet, likeverdig livsutfoldelse for personer som enten er født uføre, eller er blitt uføre i ung alder.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen har i et brev til komiteen datert 9. november i år begrunnet Regjeringens motstand mot å gi unge uføre rett til å beholde sin tilleggspensjon ved flytting til utlandet. Han frykter trygdemotivert innvandring.

I Kristelig Folkeparti er vi opptatt av å verne velferdsstaten mot juks og bedrag. Vi er også opptatt av at asylinstituttet skal forbeholdes dem som faktisk trenger beskyttelse for liv og helse. Men vi er samtidig svært opptatt av at våre trygdeordninger skal gi den som er ufør, et økonomisk grunnlag for god livskvalitet og likeverdig livsutfoldelse. Ikke minst må dette være det førende prinsippet for dem som i trygdelovgivningens forstand defineres som «unge uføre».

Vi tror ikke at vårt trygdesystem vil komme under press dersom vi åpner for eksport av unge uføres tilleggspensjon. Og dersom det skulle skje at en funksjonshemmet utlending fikk med seg tilleggspensjonen til hjemlandet etter noen års botid i Norge, ja så lever vi i Kristelig Folkeparti godt med det. Vi mener dessuten at Regjeringens frykt for trygdemotivert innvandring i betydelig grad kan avhjelpes med visse endringer i tildelingskriteriene. Man kan f.eks. tenke seg at dagens krav om botid heves fra ett til tre år.

Personer som er definert som «unge uføre», har en klar og definert sykdom. Flere av disse vil kunne få en bedre livssituasjon dersom de f.eks. bosetter seg i varmere strøk, eller der det finnes spesielt gunstige behandlingstilbud. Dette vil på noe lengre sikt kunne gi den unge uføre mindre behov for helse- og omsorgstjenester. I andre tilfeller kan familietilknytning gjøre det naturlig for den enkelte å flytte til utlandet.

Samfunnet bør etter Kristelig Folkepartis mening derfor tilrettelegge for at også mennesker som i ung alder er blitt arbeidsuføre, skal ha en reell mulighet til fritt valg av bosted. Å tillate eksport av tilleggspensjonen for denne gruppen vil innebære at unge uføre gis mer likeverdige muligheter til livsutfoldelse enn tilfellet er i dag.

Jeg vet om flere unge uføre som er svært skuffet over utfallet av denne saken. Dette er personer som av helt legitime og fullt forståelige grunner ønsker å flytte til utlandet, men som ikke kan gjøre det dersom deres inntekt reduseres til minstepensjonsnivå. Jeg håper statsråden vil tenke over hvilke begrensninger dagens regelverk faktisk innebærer for deres liv.

Jeg regner med at vi vil få anledning til å komme tilbake til denne saken etter at det såkalte Uførepensjonsutvalget har framlagt sin innstilling. Dersom Regjeringen skulle endre oppfatning innen den tid, har den Kristelig Folkepartis tilslutning.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [13:26:09]: Jeg oppfatter ordningen med garantert tilleggspensjon slik at den primært tar sikte på å sikre en nøktern levestandard for unge uføre som oppholder seg i Norge. Dette er også bakgrunnen for at man i 1993 bestemte at ytelsen ikke skulle gis utenfor landet.

Dette synspunktet har også fått fullt gjennomslag i internasjonal sammenheng. Den garanterte tilleggspensjonen er således unntatt fra det ellers strenge eksportkravet etter EØS-avtalen, og eksportforbud er innforhandlet i våre trygdeavtaler uten innsigelse fra avtalelandene.

Jeg har likevel forståelse for at den enkelte uten kan oppleve det som urimelig å miste den garanterte tilleggspensjonen ved flytting til utlandet. I de fleste andre tilfelle kan jo pensjonene fra folketrygden utbetales utenlands uten endringer. Jeg er også oppmerksom på at den enkelte kan ha gode grunner for å flytte utenlands, bl.a. helsemessige.

Nå er det slik at dagens regler ikke hindrer enhver utbetaling av denne tilleggspensjonen i utlandet. Faktisk kan den unge uføre oppholde seg utenfor Norge i vel fem måneder av året uten at det får konsekvenser. I internasjonal sammenheng er dette en gunstig ordning, ikke minst når man tar i betraktning at Norge ser ut til å være alene om å gi en slik særytelse.

Den garanterte tilleggspensjonen faller bort først når den direkte tilknytning til Norge og norsk samfunnsliv opphører ved utflytting. Det som da skjer, er at pensjonen omregnes til en vanlig minstepensjon, dvs. at man er sikret en årlig pensjon på 112 000 kr.

Gjeldende ordning tar som nevnt sikte på å sikre en rimelig levestandard i Norge, og er dermed nært knyttet til Norge og norske samfunnsforhold. Reglene er derfor lagt opp slik at unge uføre har lettere tilgang til pensjon enn andre grupper, der det inntil videre kreves medlemskap i folketrygden i de siste tre årene før uførheten inntrådte.

Gruppen med garantert tilleggspensjon som unge uføre omfatter derfor personer som ut fra sin tilknytning til Norge normalt ikke ville kvalifisere for en norsk pensjon. Pensjonen gis nettopp fordi de oppholder seg her og har behov for ytelsen. En opphevelse av eksportforbudet uten endringer i reglene om kvalifiseringsperiode ville derfor legge forholdene til rette for spekulasjon i denne ordningen. Ved å flytte til Norge som ufør og oppholde seg her en kort tid ville man kunne få livsvarig rett til tilnærmet full pensjon.

På denne bakgrunn er jeg glad for at komiteens flertall går inn for å utsette denne saken inntil utredningen fra Uførepensjonsutvalget foreligger. Dette vil legge forholdene til rette for en balansert revurdering av reglene, som må tilpasses dagens virkelighet med økende internasjonalisering og et stadig mer utbygd internasjonalt system for trygdekoordinering.

La meg bare helt til slutt legge til at det som jeg kjenner at jeg reagerer på i den debatten vi har hatt så langt, er at f.eks. representanten fra Kristelig Folkeparti sier at det er «nærmest uforståelig», det standpunkt vi har. Det er ikke mer uforståelig enn at det er fullt ut i tråd med det standpunkt Kristelig Folkeparti har hatt i denne saken. Det er jo

i tråd med det standpunkt Kristelig Folkeparti hadde da ordningen ble innført, og det i dag å framstille det samme standpunkt som man selv har hatt, som «nærmest uforståelig», det må jeg si at jeg reagerer på. Det var jo Kristelig Folkepartis egen leder som i sin regjeringperiode tok initiativ til å få nedsatt et utvalg som skulle utrede helheten i den framtidige uførepensjonen, og at denne regjeringen da velger å avvente den utredningen inntil vi begynner å gjennomføre endringen, synes jeg heller ikke er et urimelig standpunkt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 1186)

S a k n r . 3

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Jan Tore Sanner og Olemic Thommessen om å likestille bestemmelser om trygderettigheter ved svangerskap, fødsel og barneomsorg for selvstendig næringsdrivende med reglene som gjelder for andre arbeidstakere (Innst. S. nr. 41 (2006-2007), jf. Dokument nr. 8:113 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fortelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [13:32:05] (ordfører for saken): Høyres representanter Erna Solberg, Jan Tore Sanner og Olemic Thommessen har fremmet et forslag om å likestille bestemmelser om trygderettigheter ved svangerskap, fødsel og barneomsorg for selvstendig næringsdrivende med reglene som gjelder for andre arbeidstakere.

Forslagsstillerne foreslår 100 pst. dekning inntil seks ganger grunnbeløpet, og uten at trygdeavgiften økes. Forslaget inneholder et ønske om å sikre like muligheter for alle. Økt verdiskaping ved flere nyetableringer og økt likestilling mellom menn og kvinner er gode argumenter for forslaget.

Unge mennesker har ofte pågangsmot, er kreative og uredde. Ønsket om å bestemme over sin egen arbeidsdag, og drømmen om å lykkes, er ofte drivkraften for dem som starter opp en egen bedrift, og dette er ofte de unge.

Samtidig er dette også svært ofte sammenfallende med en alder da ønsket om å få barn er sterkt. Det er i samfunnets interesse å stimulere både til det å skape arbeidsplasser og det å få barn. Det er et faktum at det er flere menn enn kvinner som er selvstendig næringsdrivende. Noe av forklaringen kan være de manglende rettighetene i forhold til svangerskap og omsorg for barn.

Samtidig er det slik at selvstendig næringsdrivende ikke betaler arbeidsgiveravgift, men i stedet gis en mulighet til selv å tegne en forsikring som sikrer de samme rettigheter som en arbeidstaker i forbindelse med sykdom, svangerskap og omsorg. Forsikringspremien er lavere enn arbeidsgiveravgiften.

Et av virkemidlene for å stimulere til nyetablering av virksomheter er den vesentlig lavere trygdeavgiften som selvstendig næringsdrivende betaler, kontra summen av trygdeavgift og arbeidsgiveravgift som ligger på arbeidstaker. Det er et faktum at det er både kostbart, svært arbeidskrevende og ikke minst risikofyllt å starte opp en bedrift, og det er en klar fordel at ikke avgiftene på den enkelte blir for høye, i hvert fall i en oppstartsfase.

I brev av 30. oktober 2006 skriver statsråd Karita Bekkemellem at det i et høringsnotat fra Barne- og familiedepartementet i 2005 ble «reist spørsmål ved om styrkede rettigheter bør følges av økt trygdeavgift for selvstendige». Det ble ifølge statsråden der anslått at dette i så fall ville gi en økning i trygdeavgiften i størrelsesorden 0,2 prosentpoeng.

Avslutningsvis i sitt brev av 30. oktober 2006 sier statsråden at en vurdering av eventuelle konsekvenser for trygdeavgiften vil inngå i Regjeringens oppfølging av hørings-saken.

Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser alle i innstillingen til at de i sine alternative statsbudsjetter for 2007 vil fremme forslag om at de konkrete nye rettighetene for selvstendig næringsdrivende ønskes gjennomført.

Fremskrittspartiet viser til at regjeringen Bondevik II den 7. juli 2005 sendte ut på offentlig høring en vurdering av selvstendig næringsdrivendes rettigheter til folketrygd-ytelser. Videre viser Fremskrittspartiet til Innst. S. nr. 38 for 2003-2004 til Dokument nr. 8:112 for 2002-2003, fra Marit Arnstad, om at selvstendig næringsdrivende gis rett til omsorgspenger ved barns sykdom, der komiteen viste til at det er nedsatt en interdepartemental arbeidsgruppe som skal vurdere selvstendig næringsdrivendes plikter og rettigheter.

Fremskrittspartiet er positive til forslaget og ber Regjeringen legge fram en sak for Stortinget der rapporten fra arbeidsgruppen av 2004 samt høringsssvarene i forbindelse med høringsrunden i 2005 til regjeringen Bondevik II blir presentert og vurdert.

Fremskrittspartiet viser videre til at det i statsrådets brev av 30. oktober 2006 er påpekt en del problemstillinger rundt en eventuell innføring av svangerskaps-penger, fødsels- og adopsjonspenger, pleiepenger og opplærings-penger, samt 100 pst. dekning av omsorgspenger fra første dag og sykepenger under svangerskap, som bør utredes.

Statsråden antyder en samlet kostnad på om lag 380 mill. kr. Fremskrittspartiet har ikke prioritert dette beløpet i sitt alternative statsbudsjett for 2007. Imidlertid oppfatter jeg regjeringspartiene som svært vage i denne saken, idet det i denne saken i likhet med i de fleste saker som fremmes fra opposisjonen, kun henvises til at de vil jobbe videre med saken. Fremskrittspartiet fremmer derfor et konkret forslag hvor vi ber om en egen sak som belyser alle sider av temaet, med tanke på å bedre selvstendig næ-

ningsdrivendes rettigheter i forhold til svangerskap, fødsel og omsorg.

Jeg tar med dette opp forslaget fra Fremskrittspartiet slik det foreligger i innstillingen.

Presidenten: Representanten Kari Kjønaas Kjos har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [13:37:16]: Selvstendig næringsvirksomhet kan være vanskelig å kombinere med familieliv og små barn. Derfor vegrer mange unge kvinner seg for å starte egen bedrift, selv om de har både potensial og lyst til dette. Dette er ikke vanskelig å forstå.

Det krever mot, innsats og vilje til å ta risiko når en skal starte for seg selv. Dette har mange kvinner, og vi trenger dem i næringslivet. Derfor er det viktig at samfunnet legger til rette for at risikoen ved å være selvstendig næringsdrivende blir mindre. Kvinner har mye å tilføre næringslivet. Å tilrettelegge for økt kvinneandel vil etter min klare mening gi økt produktmangfold, økt omsetning og økt lønnsomhet. Dessuten trenger vi økt tilgang på arbeidskraft.

I Soria Moria-erklæringen står det uttrykkelig at Regjeringen «vil føre en politikk som gir kvinner og menn like muligheter og reell likestilling». Regjeringen erkjenner altså at vi i Norge har langt igjen før kvinner og menn reelt sett har like muligheter. I Kristelig Folkeparti deler vi dette synet og legger det til grunn for vår politikktutforming. Men det er all grunn til å spørre hva den siterte formuleringen fra Soria Moria-erklæringen betyr i konkrete politiske initiativ fra Regjeringens side.

Regjeringen har etter min mening gjort lite for å legge forholdene til rette for kvinnelige gründere, dette til tross for at alt lå vel til rette for aktiv handling ved regjeringsskiftet i fjor høst.

Sommeren 2005 sendte Kristelig Folkepartis tidligere likestillingsminister Laila Dāvøy flere forslag om likestilling mellom selvstendig næringsdrivende og andre arbeidstakere ved svangerskap, fødsel og barneomsorg ut på høring. Da Karita Bekkemellem overtok statsrådsstolen, var følgelig arbeidet med å likestille selvstendig næringsdrivendes og arbeidstakeres rettigheter ved svangerskap og omsorg for små barn kommet langt. Likevel har Regjeringen ikke gjort noe med saken på det halvannet året den har forvaltet flertallsmakten.

Kristelig Folkeparti går i sitt alternative forslag til statsbudsjett inn for en likestilling allerede neste år når det gjelder selvstendig næringsdrivendes rett til sykepenger under svangerskap, svangerskaps-penger, fødsels-penger, adopsjonspenger, omsorgspenger samt pleie- og opplærings-penger.

Vi er utålmodige på de kvinnelige gründernes vegne. Vi vil at deres rammebetingelser for deltakelse i næringslivet skal være så likestilte som mulig.

Vi er sikre på at en likestilling av rettighetene ved svangerskap, fødsel og barneomsorg bl.a. vil bidra til flere kvinnelige gründere, økt verdiskaping, økt likestilling, flere arbeidsplasser og levende lokalsamfunn. Vi tror at en

slik likestilling vil gjøre situasjonen for kvinnelige næringsdrivende lettere. Jeg beklager derfor at regjeringspartiene i dag går imot forslag som kunne bidratt til økt likestilling i landet vårt.

Regjeringspartiene har ikke gitt konkrete svar på hva de vil gjøre for at vi skal få flere kvinnelige gründere i dette landet. Jeg håper at statsråden i sitt innlegg kan vise til at Regjeringen har en offensiv likestillingspolitikk. Så langt synes jeg at vi har sett lite til dette.

Dagfinn Sundsbø (Sp) [13:41:05]: Senterpartiet mener det er viktig å bedre trygderettighetene til selvstendig næringsdrivende. Dagens ordninger er ikke gode nok for å stimulere unge, særlig kvinner, til å ta risikoen ved å starte egen virksomhet. Det er ikke godt nok når f.eks. unge kvinner som driver egen virksomhet, kan måtte velge bort å etablere familie og barn fordi det blir for vanskelig økonomisk. Ofte vil det jo være slik, særlig for yngre næringsdrivende, at de er i en oppstartsfase da bedriften kaster lite av seg i de første årene.

Senterpartiet har tidligere tatt dette opp i Stortinget, bl.a. gjennom et Dokument nr. 8-forslag fra Marit Arnstad i forrige periode. Disse spørsmålene er også tatt opp i Soria Moria-erklæringen, hvor det heter at Regjeringen «vil sikre gründere og etablerere gode sosiale ordninger, blant annet ved å se på vilkårene for selvstendig næringsdrivende til å kombinere yrkeskarriere med barneomsorg».

Jeg er glad barne- og familieministeren følger opp dette i sitt brev til arbeids- og sosialkomiteen. Her sier hun også at det er gode grunner til å støtte en ordning med 100 pst. dekning av svangerskapspenge og fødsels- og adopsjonspenger for selvstendig næringsdrivende uavhengig av om tilleggsforsikring er tegnet. Jeg er ganske sikker på at det også er samfunnsøkonomisk gunstig å gjøre dette, fordi det nettopp skaper trygghet for å kunne starte egen virksomhet og satse på den ved siden av å kombinere det med familieliv.

Selv om en samlet komite støtter intensjonene i forslagsstillernes forslag, deler vi oss når det gjelder gjennomføringen. Barne- og familieministeren har beregnet kostnadene til inntil 400 mill. kr – mer positivt kan jeg si i underkant av 400 mill. kr. Det er et vesentlig beløp som opposisjonen forutsetter skal dekkes inn uten at trygdeavgiften for selvstendig næringsdrivende øker. Da de partiene som nå ønsker å bevilge disse pengene, selv satt i regjering, fant de ikke mulighet for å gjennomføre tiltakene. Nå er det tydeligvis lettere. Men det er positivt.

Regjeringen vil arbeide videre med saken, sier statsråden i sitt brev til komiteen. Budsjettet 2008 blir første anledning til å komme tilbake, og fra Senterpartiets side er det allerede varslet at dette er en av våre prioriterte oppgaver.

Når det gjelder finansieringen, blir det et spørsmål om tiltakene helt eller delvis skal finansieres innenfor dagens trygdeavgift, eller om det kan foretas en økning av trygdeavgiften for den gruppen det her gjelder, selvstendig næringsdrivende. Vi er kjent med at et høringsforslag om å øke trygdeavgiften for denne gruppen med 0,2 pst. for å

kunne gi styrkede rettigheter tilbake, fikk ganske positiv respons fra ca. halvparten av de som svarte.

Representantforslaget foreslås vedlagt protokollen. Dette er en sak vi kommer tilbake til. Jeg er enig med representanten Woie Duesund som sier at det er viktig at vi kommer videre og får festet en beslutning til dette. Vi har alle sammen positive vurderinger, men vi må altså beslutte, og jeg håper vi kan komme tilbake snarest mulig.

André N. Skjelstad (V) [13:44:42]: Jeg viser til mitt tidligere innlegg i budsjettdebatten i dag der jeg tok opp forhold som dekning av sykepenger under svangerskap, svangerskapspenge, fødsels- og adopsjonspenger, omsorgspenger, pleiepenger og opplæringspenge. Men noen vinklinger i tillegg:

Den teknologiske utviklingen gjør at det som store avstander hindret en i å nå i gårdsdagens samfunn, nå kan nås med et tastetrykk. Potensialet for etablering av egen næringsvirksomhet med store geografiske avstander til kunder og markeder er atskillig større enn før. Samtidig har vi – og vil komme til å ha i overskuelig framtid – et stramt arbeidsmarked, hvor sentrale strøk vil ha mange fortrinn i kampen om arbeidskraft sammenlignet med distriktene. Dette påvirker også bosettingsmønstrene.

Et viktig moment i den sammenheng er for de aller fleste familier spørsmålet om begge ektefeller eller partnere har mulighet for arbeid der de velger å bosette seg.

I distriktene er landbruket en viktig arbeidsplass. Det er likevel slik at den ordinære driften knyttet til gården ikke sysselsetter begge ektefellene. Tvert imot viser tall fra Bondelaget at stadig flere både menn og kvinner i landbruket har arbeid utenom gården. Særlig er det aktuelt for kvinner som bor på gård, å finne arbeid utenom gårdsarbeidet. Det er en betydelig større andel menn enn kvinner som er registrert som drivere av gårdsbruk – om lag 11. pst. er kvinner. Kvinnene som driver gård, driver også de minste brukene. Det totale bildet viser behovet for at tilleggsarbeidsplasser knyttet til det ordinære jordbruket blir skapt. Dette gjøres gjennom etablering av nisjematproduksjon, gårdsturisme, grønn omsorg osv.

Utfordringene for de kvinnene som starter disse bedriftene, er at de kommer i samme situasjon som alle andre selvstendig næringsdrivende, med dårligere betingelser knyttet til svangerskap, fødsel og omsorg for syke barn.

Ettersom det kun er driveren av gården som gjennom landbruksforhandlingene har de samme rettigheter som ansatte på disse områdene, vil de tilleggsarbeidsplassene på bruket som er kvinnearbeidsplasser – og de er oftest det – bli tillagt en egen kvinneskatt for at man skal få de samme rettighetene som ansatte har.

Rammebetingelser og motivasjonsfaktorer for å starte egen næringsvirksomhet har stor betydning for motivasjon og bosetting i utkantområder. Ikke minst har temaet stor betydning for en rekke familier som er i en fase hvor de får barn eller planlegger å få det.

Saken berører prinsipielle sider knyttet til barns rett til omsorg og likestilling mellom kjønnene. Det er en viktig distriktspolitisk dimensjon, fordi det å etablere egen næ-

ringsvirksomhet representerer ofte den eneste, eller den viktigste, muligheten for sysselsetting i distriktene som supplement til eller alternativ til gårdsdrift. Samtlige endringer som jeg har vist til tidligere i dag, må gjennomføres uten at trygdeavgiften for den gruppen økes. En finansiering av endrede ordninger gjennom økt trygdeavgift for selvstendig næringsdrivende vil framstå som en ekstra «fødsels-/kvinneskatt».

Endringene må gjøres for å ivareta hensynet til barns behov for omsorg fra foreldre, hensynet til likestilling mellom menn og kvinner i arbeidslivet og nærings- og innovasjonspolitiske målsettinger, herunder distriktpolitiske.

Jeg viser for øvrig til det jeg tidligere har sagt i budsjettdebatten.

Erna Solberg (H) [13:48:09]: Det er mange ulike grunner til at det forslaget vi behandler i dag, er et godt forslag både i forhold til familiepolitikk og i forhold til likestilling.

Men jeg har lyst til å snakke mest om det som kanskje er viktigst for landet vårt fremover, nemlig det faktum at vi trenger flere gründere. Vi trenger flere mennesker som er villige til å starte for seg selv. Vi trenger flere mennesker som starter sin egen bedrift og skaper nye arbeidsplasser, for all forskning og alle utviklingstrekk viser at på det arbeidsmarkedet vi pr. dags dato har, kommer sannsynligvis 50 pst. av arbeidsplassene til å være borte om tjue år – men de vil bli erstattet av nye arbeidsplasser hvis vi klarer å bygge en kultur og et arbeidsliv for både nyskaping og gründerskap.

Det betyr at vi er nødt til å ta en gjennomgang og se hva vi er gode på i Norge, og hva vi er dårlige på. Den forrige regjeringen gjorde det. I forbindelse med vår helhetlige plan for innovasjonspolitikk, hvor regjeringen ambisiøst sa at Norge burde bli ett av verdens mest nyskapende land, ble ett av fem viktige områder tatt ut. Det var gründerskapet – nyentreprenørskapet; muligheten for å satse. Det gjorde at Bondevik II-regjeringen i sitt budsjettforslag i fjor tok et skikkelig løft for gründerskap i skolen gjennom elev- og studentbedrifter. Det betyr at vi planmessig la opp et nytt arbeid for det.

Men det er også en annen ting som vi har identifisert. Det er at det er på to andre områder som vi i internasjonale sammenligninger gjør det dårlig, nemlig hvem som vil skape egne bedrifter, og hvor vi får til gründerskap og nyskapingstanken. Det ene gjelder gruppen innvandrere, nye norske landsmenn som etablerer bedrifter oftere enn gjennomsnittet av nordmenn gjør. Men i forhold til andre land er minoritetskulturene mindre nyskapende i Norge enn det de er i andre vestlige land, hvor de skaper mer. Derfor lagde vi et eget entreprenørskapsprogram knyttet til innvandrere og minoriteter, hvor ett av tiltakene er basert på de samme prinsippene som ble belønnet med Nobels fredspris i år. Det er altså en nasjonal norsk nettverkskredittsatsing knyttet til gründerskap hos innvandrerne.

Det andre området som det viser seg at vi er dårligere på internasjonalt, gjelder gruppen kvinner. Så kan man stille seg spørsmål om hvorfor det er slik. I USA er det

langt flere kvinner som starter sin egen bedrift enn det er i Norge. I de fleste europeiske land er det langt flere kvinner som starter egen bedrift enn det er i Norge. Jeg tror dette ligger i krysspunktet mellom noe i kulturen vår, at man kanskje ikke på samme måten tidligere har bedt kvinner om å gjøre det, og man har kanskje opplevd at det ikke har vært like mye prioritert. Det er også veldig stor forskjell mellom den store tryggheten man har som arbeidstaker, og den lille tryggheten man har som arbeidsgiver og nyetablerer i Norge. Den trygghetsfølelsen er viktig for kvinner når de skal starte egen bedrift. Det som er unikt og bra hos oss, er at vi har klart å få et samfunn hvor en kan ha høy kvinnelig yrkesdeltakelse og kombinere det med ansvar for familie og barn. Derfor er vi land nr. 2 på fødselsstatistikken i Europa for øyeblikket.

Derfor sa vi at det er viktig å gjøre noe som kan likestille den økonomiske tryggheten. Vi kan ikke ta vekk risikoen ved å starte egen bedrift. Vi kan kanskje være flinkere til ikke å være så smålige hvis det går godt, ved at skattesystemet vårt ikke straffer så mye når det går godt, men vi kan i alle fall ikke ta bort den risikoen hver person må ta. Vi kan ikke sy puter under armene på dem som skal være nyskapende, men vi kan gjøre noe på de områdene som jeg vet, og som jeg er overbevist om at de fleste andre kvinner vet, at man tenker på når man går ut og forsøker å starte sin egen bedrift, nemlig: Vil jeg kunne klare å kombinere dette med et familieliv? For de fleste kvinner tenker at man skal kunne leve et liv hvor man ikke velger vekk det å få barn, og ikke velger vekk det å ha et familieliv. Og det koster nesten 400 mill. kr. Men investeringen på 400 mill. kr – hvis flere kvinner starter bedrifter – vil bety flere arbeidsplasser, mer nyskaping og en sunnere norsk økonomi i fremtiden, fordi vi klarer å bruke alle talentene. Og ingen ting sier meg at kvinner har dårligere talent for å starte egne bedrifter. Tvert imot. I Ungt Entreprenørskap er et flertall av dem som påtar seg lederjobber innenfor skoleverket, jenter. Vi bør sørge for å dyrke det. Da må vi ikke stille dem overfor valget mellom det å kunne ta vare på familien og det å starte sin egen bedrift.

Det er rett og slett på tide at vi gjør noe med det. Derfor har vi fremmet dette forslaget. Nå håper jeg at Regjeringen gjør noe med det. Jeg synes det hadde vært en fin markering om det vi har foreslått, hadde trådt i kraft den 8. mars neste år, men Regjeringen har sjansen til å gjøre noe før den tid.

Statsråd Karita Bekkemellem [13:53:44]: I likhet med forslagsstillerne er jeg og Regjeringen veldig opptatt av å skape gode vilkår for selvstendig næringsdrivende og stimulere til innovasjon og entreprenørskap blant kvinner. I Soria Moria-erklæringen heter det også at Regjeringen vil sikre gründere og etablerere gode sosiale ordninger, bl.a. ved å se på vilkårene for at selvstendig næringsdrivende kan kombinere yrkeskarriere med småbarnsomsorg.

Jeg har også lyst til å si til bl.a. representanten Erna Solberg at vi er veldig enig i at i forhold til den framtidige norske verdiskapingen, er det viktig å fokusere på gründervirksomheten, og da selvfølgelig også på kvinnelige

(Statsråd Bekkemellem)

gründere. Det kan være mange svar på hvorfor vi ikke har kommet bedre ut i Norge enn det vi har gjort. En ting som de tre partiene som sitter i regjering nå, i hvert fall er opp-tatt av, er det å tørre å bruke staten aktivt i forhold til å etablere næringsvirksomhet. Jeg har jobbet med flere av disse spørsmålene i mange år, bl.a. i mitt eget hjemfylke, og det er én ting jeg vet, nemlig at mange gründere roper på staten når det gjelder å fordele risiko. Jeg har opplevd Høyres næringspolitikk gjennom svært mange år i denne salen, og det er vel ikke akkurat en særdeles aktiv stat og en aktiv næringspolitikk som har vært svaret på disse spørsmålene.

Det kan vi la ligge. Vi kan også la utålmodigheten fra Kristelig Folkeparti ligge, som prisverdig nok har kommet litt over ett år etter at en gikk ut av regjeringskontorene. Men det er én ting vi faktisk ikke tar kritikk på, nemlig at vi ikke har klart å innfri hele erklæringen vår i løpet av litt i overkant av ett år. Den politiske forhistorien på dette feltet er av en sånn karakter at vi ikke snakker om kun fire år. For Kristelig Folkepartis vedkommende snakker vi om at de i sju år satt i regjering og hadde muligheten til å innfri. Jeg har faktisk lyst til å trekke fram det engasjementet som Senterpartiet og Arbeiderpartiet har hatt på dette feltet, og jeg vil være så ærlig å si at det er ingen stor politisk uenighet som har ligget til grunn. Vi må rett og slett være så ærlige at vi sier at når det gjelder prioriteringer, har ingen av partiene klart å fase inn dette på den måten som vi politisk kanskje skulle ønsket. Det er det som er svaret. Videre synes jeg vi skal ta på alvor invitasjonen vi nå har fått fra opposisjonen om å skape en mer aktiv næringspolitikk, å sørge for at også rettighetene for disse arbeidstakerne – som vi kaller dem – blir ivaretatt på en litt annen måte, at selvstendig næringsdrivende, som står for en viktig verdiskaping i vårt samfunn, også må få rettigheter på en annen måte enn det vi har klart å gi dem. Der skal vi gjøre en jobb.

Jeg vil vise til det brevet vi har sendt til komiteen, og jeg ber også om forståelse for at vi ikke har mulighet til å utkvittere framtidig budsjett gjennom et Dokument nr. 8-forslag. Men jeg synes det lover godt hvis hele Stortinget nå kan prøve å ta et offensivt grep i forhold til å få flere gründere på plass. Vi vet at det også er viktig i forhold til distriktpolitikken vår at mye av den kreativiteten og lysten til å skape nye arbeidsplasser, spesielt innenfor landbruk og fiske, blir ivaretatt på en bedre måte enn det vi har klart fram til nå.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Erna Solberg (H) [13:57:57]: Jeg bad om replikk, for jeg reagerte på historiefortellingen til Karita Bekkemellem.

For det første er det sånn at den forrige regjeringen hadde en veldig aktiv næringspolitikk, men vi hadde ikke den næringspolitikken som Arbeiderpartiet står for. Vi hadde en fremtidsrettet, innovasjonsrettet næringspolitikk. Vi skapte Center of Expertice. Vi skapte nye næringshager. Vi sørget for å etablere såkornfond i dette lan-

det. Vi etablerte en rekke instrumenter og forsterket andre – som alle gikk i én retning: prioritering av nyskaping og fornying. På det området har vi ligget i front, langt foran Arbeiderpartiet, som har ønsket å hermetisere det.

For det andre er det sånn at da budsjettet ble lagt frem, sa finansminister Kristin Halvorsen at vi er heldige i Norge, for vi har råd til å prioritere det som er viktigst. Det sier alt om de områdene regjeringspartiene ikke har fått på plass i budsjettet. Det betyr vel at dette ikke var viktigst, at det var noe annet enn det å sørge for at valget mellom familie og næringsdrift ikke ble så hardt, som var viktigst for denne regjeringen.

Statsråd Karita Bekkemellem [13:59:16]: Jeg har bare lyst til å gjenta det jeg sa i mitt innlegg, at den kritikken som Høyre nå prøver seg med, faktisk ikke biter på Regjeringen. Jeg har lagt merke til, også i mitt eget hjemfylke, at når det gjelder eksportindustrien vår og mange små næringsaktører, fikk disse gjentatte ganger de siste årene Høyre satt i regjering, høre at verktøykassen faktisk var tom, at det ikke fantes virkemidler. Det er en ting jeg mener Høyre nå er nødt til å gi et svar på når de peker på risikovilligheten til gründere: Hvem er det som skal gå inn og ta den risikoen? Hvis det ikke er private aktører som er villige til å spytte inn denne kapitalen, hvem skal da gå inn og ta risikoen? Det er jo nettopp det som har vært Regjeringens svar. Vi er faktisk villige til å bruke statlige virkemidler, gjennom bl.a. Innovasjon Norge, og vi kutter ikke på bevilgningene, slik Høyre gjorde i sin næringspolitikk, noe som igjen kan føre til at vi får mange viktige distriktsarbeidsplasser.

Erna Solberg (H) [14:00:26]: Jeg synes fortsatt at Karita Bekkemellem ikke bør snakke om en historie som ikke er sann. For det første dreide verktøykassen seg om mangler i ervervsloven, og jeg konstaterer i dag: Regjeringen gjeninnfører ikke en ervervslov. Det denne uttalelsen dreide seg om, er altså noe Regjeringen ikke har selv. Et område som vi prioriterte da vi satt i regjering, var alt som gikk på innovasjon og nyskaping. Vi la frem et budsjett for det i fjor, men regjeringen som tiltrådte etter oss, kuttet på det som er fremtiden. De kuttet på forskning, og de kuttet på virkemidler i Innovasjon Norge i forhold til det Bondevik II-regjeringen fremmet. Det er på siden av saken, men jeg synes at Karita Bekkemellem bør sette seg ned og lese hva hun har vært med på i regjering, istedenfor å stå her og fortelle fantasifulle eventyrhistorier.

Så får vi være enige om det som er hovedsaken i dag, nemlig at det er viktig å gjøre noe for kvinner og nyskaping. Det viktigste er å gjøre det vi har foreslått. Så får vi vente på at Karita Bekkemellem får tid eller blir prioritert i Regjeringen.

Statsråd Karita Bekkemellem [14:01:36]: Jeg skjønner at næringspolitikken er en meget øm tå for Høyre. Jeg skjønner også at Høyre har et behov for å bygge opp igjen en posisjon som et sterkt næringslivsparti, spesielt etter at Fremskrittspartiet ikke bare puster dem i nakken, men

faktisk har forbigått dem i stor grad når det gjelder det å ha troverdighet i næringspolitikken.

Kanskje er det slik at den politiske hukommelsen er kort, men jeg tror mange, både her i salen og også rundt i det ganske land, er meget klar over hva Høyre leverte når det gjaldt en aktiv næringspolitikk.

Til det konkrete forslaget som ligger på bordet i dag: Regjeringen skal gå inn og foreta konkrete vurderinger på hvert enkelt punkt. Men jeg legger merke til at Erna Solberg er villig til å gå mye lenger nå enn da hun selv satt i regjering. Nå er det på et vis ikke noen limit for hvor mye man er villig til å gi på dette feltet. Det handler litt om troverdighet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:03:01]: Først vil jeg si – etter å ha hørt statsrådets innlegg, med tilhørende replikkveksling – at jeg er veldig glad for å ha en så engasjert og direkte statsråd. Det lover godt, for det som ble sagt her, kom fra hjertet. Dette er noe som jeg er sikker på kommer til å bli fulgt opp.

Det å våge og å tørre å gjøre noe nytt er avhengig av en viss trygghet, oppmuntring og støtte. Det er gledelig at i denne saken er det fokus på det å sikre gründere og etablerere gode og sosiale ordninger – altså på godt norsk: Dette er noe for dem som vil starte med noe for seg sjøl for egen regning og risiko, som det heter ute på bygda.

De fleste av oss starter med noe for egen regning og risiko når vi har hatt ekstra pågangsmot og krefter til å yte noe ekstra, og for mange blir det nettopp i ungdommen. Men ungdom og småbarnsomsorg hører sjølsagt naturlig sammen. Vi er i en situasjon der sjølstendig næringsdrivende er den vanligste selskapsformen for disse nyetablererne. Dermed må vi sette et skarpt fokus på vilkårene som sjølstendig næringsdrivende har, for å kunne kombinere yrkeskarriere med småbarnsomsorg.

Dette er for utrygt i dag. Dagens forhold krever så mye at mange som er dristige, som ønsker og våger noe nytt, likevel ikke tør, fordi de f.eks. av vennekretsen eller den eldre generasjonen får høre at det sosiale trygghetsnett nettopp i denne livssituasjonen er langt, langt bedre for lønsmottakerne.

Det er lønsmottakernes situasjon som har vært i fokus. Her har vi hatt sterke fagorganisasjoner og et sterkt fagligpolitisk samarbeid, og her har vi oppnådd svært gode resultater. For kvinnelige, yngre sjølstendig næ-

ringsdrivende har det aldri vært mulig å få til en tilsvarende politisk støtte, men nå er det – og det er gledelig – noe som er i ferd med å skje. Nå har vi en ansvarlig statsråd som vil ta fatt i det.

Et flertall i innstillingen

«slutter seg til vurderingen av at det er gode grunner til å støtte en ordning med 100 pst. dekning av svangerskapspenge og fødsels- og adopsjonspenge for selvstendig næringsdrivende, uavhengig av om tilleggsforsikring er tegnet».

Det er svært gledelig.

I Senterpartiet er dette en prioritert sak. 100 pst. dekning av svangerskapspenge og fødsels- og adopsjonspenge inntil 6 G for sjølstendig næringsdrivende, uavhengig av om tilleggsforsikring er tegnet, er et viktig handslag som vil stimulere til etablering av virksomhet for egen regning og risiko. Dette handslaget fra fellesskapet vil vi få igjen som tifolds inntekt gjennom et mer allsidig og kvinnevennlig næringsliv.

T h o r b j ø r n J a g l a n d hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 1186)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Stortinget skal nå votere i sakene nr. 1 – 3 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram ti forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Åse Gunhild Woie Duesund på vegne av Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 3, 4 og 5, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 6 og 7, fra Martin Engeset på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 8, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslagene nr. 9 og 10, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet

Det voteres først over forslagene nr. 1 og 2, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«På statsbudsjettet for 2007 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
2540		Stonad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	40 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	6 887 100 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	440 000 000	
		Totale utgifter		7 367 100 000
I n n t e k t e r				
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	2	Dividende	100 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	50 000 000	
	3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land	2 500 000	
		Totale inntekter		152 500 000»

Forslag nr. 2 lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2007 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	198 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 900 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter	129 800 000	
	50	Norges forskningsråd	92 900 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	9 800 000	
	73	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	604 000 000	
604		NAV-reform og pensjonsreform		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i> ..	905 100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	325 000 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	7 681 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	206 300 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	55 200 000	
621		Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet		
	21	Spesielle driftsutgifter, sosialtjenesten	33 200 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, funksjonshemmede	32 900 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	173 300 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	21 800 000	
	71	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner mv.	138 400 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	8 500 000	
623		Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne		
	1	Driftsutgifter	7 300 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	21	Evaluering, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	29 900 000	
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i>	1 387 300 000	
	71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	3 832 600 000	
	73	Investeringer i skjermede tiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	27 000 000	
	74	Lønns subsidium ved reaktivisering, <i>overslagsbevilgning</i>	44 000 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	396 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	335 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 900 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter	144 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 400 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50	Statstilskudd	81 800 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	500 000	
	70	Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000	
	72	Tilskudd til Norsk oljemuseum, <i>kan overføres</i>	5 200 000	
648		Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.		
	1	Driftsutgifter	12 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 300 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	225 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	545 000 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	698 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd	950 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	248 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 365 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	530 000 000	
	73	Utdanningsstonad	81 000 000	
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	500 000	
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	1 160 000 000	
2650		Sykepenges		
	70	Sykepenges for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	25 527 800 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 620 000 000	
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	536 700 000	
	73	Tilretteleggingstilskudd, <i>kan overføres</i>	194 300 000	
	74	Refusjon bedriftshelsetjenester, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 320 000 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.		
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	7 950 000 000	
	71	Legeerklæringer	290 000 000	
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	10 690 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 235 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	16 930 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	25 600 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	1 255 000 000	
	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	160 000 000	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	6 340 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	105 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	75 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 540 000 000	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	110 000 000	
	74	Tilskudd til biler	675 000 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 480 000 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, andre formål	95 000 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	715 000 000	
	78	Høreapparater	420 000 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	36 100 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	52 680 000 000	
	72	Ventetilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	68 000 000	
	73	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	4 640 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 220 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 050 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	60 000 000	
	74	Utdanningsstønad	1 300 000	
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	10 500 000	
2686		Gravferdsstønad		
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	114 000 000	
2690		Diverse utgifter		
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	145 000 000	
	77	Pasienter fra gjensidighetsland	90 000 000	
		Totale utgifter		227 559 200 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	25 000 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	15 000 000	
	7	Administrasjonsvederlag fra regionale helseforetak	100 000 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	2	Opplæringstjenester	2 000 000	
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	2 000 000	
3635		Ventelønn		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	121 000 000	
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	2 400 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	1	Diverse inntekter	1 410 000	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	4 820 000	
	5	Tvangsmulkt	1 710 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	15 000 000	
3642		Petroleumstilsynet		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	850 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	58 900 000	
	6	Refusjoner/ymse inntekter	2 400 000	
5701		Diverse inntekter		
	2	Diverse inntekter	175 000 000	
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	54 000 000	
	71	Refusjon ved yrkesskade	932 000 000	
	73	Refusjon fra bidragspliktige	580 000 000	
	74	Refusjon medisinsk behandling	900 000	
	75	Refusjon overskytende bidrag	8 000 000	
	80	Renter	10 000 000	
	85	Innfordret misbruk av dagpenger	35 700 000	
	86	Innfordret misbruk av attføringspenger	11 100 000	
		Totale inntekter		2 159 190 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 1	kap. 3600 post 2
kap. 605 post 1	kap. 3605 post 1, 4, 5 og 6
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 2
kap. 623 post 1	kap. 3623 post 1
kap. 640 post 1	kap. 3640 post 1, 6 og 7
kap. 642 post 1	kap. 3642 post 6 og 7
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan:

1. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak til post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak.

2. omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten post 1 Driftsutgifter.
3. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten post 1 Driftsutgifter.
4. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform post 45 Store ny-

anskaffelser og vedlikehold, kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten post 45 Store nyanskaffelser og vedlikehold.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak	405,0 mill. kroner
	71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak	723,3 mill. kroner

V

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, *kan overføres*, og utgiftsføres i bevilgningsregnskapet for 2007 under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, *kan overføres*, og under kap. 732 Regionale helseforetak post 79 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, *kan overføres*.

VI

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan omdisponere bevilgningen gitt under kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m., post

VII

Folketrygdytelser

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2007 skal følgende ytelser etter folketrygdloven utgjøre*:

	kroner
1a. Grunnstønad for ekstraavgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	6 864
1b. Ved ekstraavgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	10 488
1c. eller til	13 788
1d. eller til	20 292
1e. eller til	27 516
1f. eller til	34 380
2a-1. Hjelpstønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{1 2}	11 448
2a-2. Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ³	12 312
2b. Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ³	24 624
2c. eller til	49 248
2d. eller til	73 872
3. Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	17 212
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁴	
for første barn	35 496
for to barn	46 308
for tre og flere barn	52 488

* Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

¹ Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

² Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

³ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

⁴ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvd.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 98 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.15.32)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 9 og 10, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2007 fremme forslag om at permitteringsordningen utvides til 42 uker, og at arbeidsgivers lønnspliktperiode ved permittering reduseres til 5 arbeidsdager.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige forslag for å overføre ansvaret for den økonomiske sosialhjelpen som en integrert del av den nye Arbeids- og velferdsetaten.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 22 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.15.52)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 6 og 7, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest mulig fremme forslag om endring i lov 14. desember 1973 nr. 61 om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. for å kunne videreføre samme bevilgning til lønnsgarantiordningen som i 2006.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utferdige en forskrift til folketrygdloven kap. 8 som presiserer at gradert sykmelding skal brukes med mindre det er åpenbare medisinske grunner til 100 pst. sykmelding. Forskriften bes trådt i kraft snarest og senest innen 1. januar 2007.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 77 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.16.10)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 8, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2007 fremme forslag om endringer i lov om folketrygd slik at de som er mellom 67 og 70 år ikke får avkortet sin pensjon mot arbeidsinntekt ved arbeidsinntekt over 2 G.»

Venstre har varslet at de vil støtte forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 62 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.16.31)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 3–5, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007, og i etterkant av Stortingets behandling av St.meld. nr. 6 (2006-2007) om Seniorpolitikk, å komme tilbake til Stortinget med en egen sak som omhandler hvordan man kan sikre at flere seniorer og funksjonshemmede kan inkluderes i arbeidslivet.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige forslag slik at ordningen med ventelønn for nye tilfeller avvikles fra 1. januar 2007.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest mulig sørge for at ordningen med garantibevis og ordningen med tilretteleggingsgaranti gjøres kjent både i NAV og blant de aktuelle brukergrupper.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 55 mot 50 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.16.52)

Komiteen hadde innstilt:

**Rammeområde 7
(Dagpenger mv.)**

På statsbudsjettet for 2007 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	40 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	6 837 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i> Totale utgifter	490 100 000	7 367 100 000
I n n t e k t e r				
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	2	Dividende	100 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	50 000 000	
	3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land	2 500 000	
		Totale inntekter		152 500 000

**Rammeområde 15
(Arbeid og sosial)**

I

På statsbudsjettet for 2007 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	198 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 900 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter	129 800 000	
	50	Norges forskningsråd	92 900 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	9 800 000	
	73	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	604 000 000	
604		NAV-reform og pensjonsreform		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i> ..	905 100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 21</i>	325 000 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	7 596 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	206 300 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	55 200 000	
621		Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet		
	21	Spesielle driftsutgifter, sosialtjenesten	33 200 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, funksjonshemmede	32 900 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	143 300 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	21 800 000	
	71	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner mv.	138 400 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	8 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
623		Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne		
	1	Driftsutgifter	7 300 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	21	Evaluerings- og utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	29 900 000	
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i>	1 432 800 000	
	71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	3 662 600 000	
	73	Investeringer i skjermede tiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	27 000 000	
	74	Lønnssubsidium ved reaktivisering, <i>overslagsbevilgning</i>	44 000 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	405 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	335 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 900 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter	144 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 400 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50	Statstilskudd	81 800 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	500 000	
	70	Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000	
	72	Tilskudd til Norsk oljemuseum, <i>kan overføres</i>	5 200 000	
648		Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.		
	1	Driftsutgifter	12 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 300 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	225 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	545 000 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	698 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd	950 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	248 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 355 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	530 000 000	
	73	Utdanningsstonad	81 000 000	
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	500 000	
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	1 160 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	25 810 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 620 000 000	
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	340 000 000	
	73	Tilretteleggingstilskudd, <i>kan overføres</i>	194 300 000	
	74	Refusjon bedriftshelsetjenester, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 320 000 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.		
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	7 965 000 000	
	71	Legeerklæringer	290 000 000	
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	10 715 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 235 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	16 980 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	25 600 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	1 320 000 000	
	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	160 000 000	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	6 340 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	105 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	75 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 540 000 000	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	110 000 000	
	74	Tilskudd til biler	675 000 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 480 000 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, andre formål	95 000 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	715 000 000	
	78	Høreapparater	420 000 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	36 100 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	52 680 000 000	
	72	Ventetilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	68 000 000	
	73	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	4 640 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 220 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 050 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	60 000 000	
	74	Utdanningsstønad	1 300 000	
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	10 500 000	
2686		Gravferdsstønad		
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	114 000 000	
2690		Diverse utgifter		
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	145 000 000	
	77	Pasienter fra gjensidighetsland	90 000 000	
		Totale utgifter		227 559 200 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	25 000 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	15 000 000	
	7	Administrasjonsvederlag fra regionale helseforetak	100 000 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	2	Opplæringstjenester	2 000 000	
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	2 000 000	
3635		Ventelønn		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	121 000 000	
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	2 400 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	1	Diverse inntekter	1 410 000	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	4 820 000	
	5	Tvangsmulkt	1 710 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	15 000 000	
3642		Petroleumstilsynet		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	850 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	58 900 000	
	6	Refusjoner/ymse inntekter	2 400 000	
5701		Diverse inntekter		
	2	Diverse inntekter	175 000 000	
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	54 000 000	
	71	Refusjon ved yrkesskade	932 000 000	
	73	Refusjon fra bidragspliktige	580 000 000	
	74	Refusjon medisinsk behandling	900 000	
	75	Refusjon overskytende bidrag	8 000 000	
	80	Renter	10 000 000	
	85	Innfordret misbruk av dagpenger	35 700 000	
	86	Innfordret misbruk av attføringspenger	11 100 000	
		Totale inntekter		2 159 190 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 1	kap. 3600 post 2
kap. 605 post 1	kap. 3605 post 1, 4, 5 og 6
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 2
kap. 623 post 1	kap. 3623 post 1
kap. 640 post 1	kap. 3640 post 1, 6 og 7
kap. 642 post 1	kap. 3642 post 6 og 7
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan:

1. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak til post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak.

2. omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten post 1 Driftsutgifter.
3. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten post 1 Driftsutgifter.
4. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform post 45 Store ny-

anskaffelser og vedlikehold, kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten post 45 Store nyanskaffelser og vedlikehold.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak	405,0 mill. kroner
	71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak	723,3 mill. kroner

V

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, *kan overføres*, og utgiftsføres i bevilgningsregnskapet for 2007 under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, *kan overføres*, og under kap. 732 Regionale helseforetak post 79 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, *kan overføres*.

VI

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykke i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2007 kan omdisponere bevilgningen gitt under kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m. post

VII

Folketrygdytelser

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2007 skal følgende ytelser etter folketrygdloven utgjøre*:

	kroner
1a. Grunnstønad for ekstraavgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	6 864
1b. Ved ekstraavgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	10 488
1c. eller til	13 788
1d. eller til	20 292
1e. eller til	27 516
1f. eller til	34 380
2a-1. Hjelpstønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{1 2}	11 448
2a-2. Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ³	12 312
2b. Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ³	24 624
2c. eller til	49 248
2d. eller til	73 872
3. Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	17 212
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁴	
for første barn	35 496
for to barn	46 308
for tre og flere barn	52 488

* Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

¹ Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

² Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

³ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

⁴ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet ønsker å stemme imot innstillingen. – Det nikkes

Presidenten antar også at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre nå vil støtte innstillingen. – Det nikkes.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 84 mot 22 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.17.26)

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Kari Kjønås Kjos satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteen hadde innstilt:

I

Dokument nr. 8:1 (2006-2007) – om representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Høybråten og Kjell Ingolf Ropstad om at personer som anses som unge uføre, kan beholde tilleggspensjonen ved flytting til utlandet – vedlegges protokollen.

II

Dokument nr. 8:2 (2006-2007) – om representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Kjønås Kjos, Kenneth Svendsen og Robert Eriksson om å fjerne begrensningen for unge uføre til å beholde tilleggspensjon under lengre opphold i utlandet – vedlegges protokollen.

Presidenten: Det votes alternatvt mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest legge frem forslag til lovendring som innebærer at personer som anses som unge uføre, kan beholde tilleggspensjonen ved flytting til utlandet.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble innstillingen bifalt med 61 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.18.33)

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten har Kari Kjønås Kjos satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om trygderettigheter for selvstendig næringsdrivende kvinner.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 77 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.19.02)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:113 (2005-2006) – om forslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Jan Tore Sanner og Olemic Thommessen om å likestille bestemmelser om trygderettigheter ved svangerskap, fødsel og barneomsorg for selvstendig næringsdrivende med reglene som gjelder for andre arbeidstakere – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 4

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 14.20.
